

УКРАЇНСЬКА АФОРИСТИКА Х-ХХ ст.

Київ, Видавничий центр "Просвіта", 2001

УКРАЇНЬКА АФОРИСТИКА Х-ХХ ст.

Під загальною редакцією **Івана Драча та Володимира Черняка**
Головний редактор - **Роман Коваль**
Упорядники - Роман Коваль, Валерій Шевчук, Микола Михальченко
Науковий консультант - Петро Кононенко
Директор проекту - Андрій Коваль
Автор ідеї - **Леонід Кравчук**

Київ, Видавничий центр "Просвіта", 2001

Редакційна колегія:

Сергій БЕХ – вчитель української мови і літератури;
Сергій БОЛТІВЕЦЬ – к. пед. н., заступник директора Інституту психології ім. Г. Костюка АПН України;
Ярема ГОЯН – письменник, лауреат Державної премії ім. Тараса Шевченка;
Іван ДРАЧ – поет, лауреат Державної премії ім. Тараса Шевченка, Голова Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України;
Василь ГЕРАСИМ'ЮК – письменник, журналіст;
Василь КЛІЧАК – письменник, директор ВЦ "Просвіта";
Андрій КОВАЛЬ – історик, голова Товариства "Україна – Іспанія";
Євген КОВАЛЬ – студент 4-го курсу поліграфічного факультету Національного технічного університету України "КПІ";
Роман КОВАЛЬ – письменник, Президент Історичного Клубу "Холодний Яр";
Валерій КОЛІНЬКО – журналіст, головний редактор Головної редакції інформації Національної радіокомпанії України;
Петро КОНОНЕНКО – проф., д. філол. наук, директор Інституту україністики;
Микола МИХАЛЬЧЕНКО – проф., д. філос. н., Президент Академії політичних наук;
Юрій МУШКЕТИК – письменник, Голова Національної спілки письменників України;
Віктор МОРОЗ – журналіст, директор Творчо-виробничого об'єднання художніх програм Національної радіокомпанії України;
Віктор НАБРУСКО – журналіст, Президент Національної радіокомпанії України;
Віктор РАДІОНОВ – публіцист, громадський діяч;
Ігор РИМАРУК – письменник, відповідальний секретар журналу "Сучасність";
Віктор РОГ – публіцист, громадський діяч;
Ольга СТРАШЕНКО – поетеса, завідувача бібліотеки ім. Ю. Смолича
Валентин ЧЕМЕРИС – письменник, заступник редактора газети "Літературна Україна";
Володимир ЧЕРНЯК – проф., д. економ. наук, народний депутат України;
Олександр ШАРВАРОК – перший заступник директора Творчо-виробничого об'єднання художніх програм Національної радіокомпанії України;
Валерій ШЕВЧУК – письменник, лауреат Державної премії ім. Тараса Шевченка, лауреат літературних премій ім. Олени Пчілки, ім. Євгена Маланюка, ім. Івана Огієнка, ім. Олександра Копиленка та фонду Антоновичів (США), Кавалер ордена Ярослава Мудрого, Заслужений діяч польської культури;
Василь ШКЛЯР – письменник, лауреат премії "Золотий Бабай".

Дякуємо за допомогу у підготовці видання к. філософ. н. Василю ЛІСОВОМУ, а також - Юрію БЕДЗИКУ, Людмилі БУТЕНКО, к. філософ. н. Галині ЛОЗКО, Олександру МАСЛАКУ, Петрові ОСАДЧУКУ, Гураму ПЕТРІАШВІЛІ, Дмитру СТУСУ, Леоніду ЧЕРЕВАТЕНКУ, Світлану ЩЕРБІНІ, Юлії УЛЯНИЧ, Людмилі БОЙКО.

Відповідальний секретар Марія КРАЩЕНКО
Голова Видавничої Ради Леонід КРАВЧУК

Книжка видана за сприяння фонду «Відродження»

© Андрій КОВАЛЬ, 2001
© Роман КОВАЛЬ, 2001

Скарби національної культури

Проблема правдивого відтворення історії України привертає увагу вже не одного покоління дослідників. Використовуються літературо- і мистецтвознавчі, філософсько-соціологічні та інші засоби вивчення української історії. Поряд зі звичайними існує ще одне джерело, яке сконцентрувало в собі значний потенціал знань про історію, спосіб життя, традиції українського народу, – афористичну мудрість. Українська афористика – це не тільки джерело народної мудрості, а й духовна субстанція, яка зберігає оцінки діянь визначних особистостей, взаємин соціальних верств і груп в українському соціумі, ставлення українців до своїх сусідів поза межами країни і в самій Україні. Та, як не дивно, до цього часу українська афористика для суспільних наук і публіцистики в значній мірі була *tabula rasa*. Засновуючи серію праць з історії української та світової афористики, ми виходимо з необхідності осмислення української думки в контексті думки світової. Український афоризм – це витвір нашого історичного буття і національної свідомості. В ньому осмислення минулого, полеміка з сьогоденням, апеляція до майбутнього, а іноді і пророцтво. Афоризму часто притаманні категоричність і тенденційність. Це пов'язано з його жанровою специфікою, а також вказує на глибинний зв'язок із традиціями. Думка, позбавлена тенденційності, як вищого прояву творчої суб'єктивності і категоричності, як невід'ємної властивості волі і характеру, стає аморфною, безбарвною, відкритою для сторонніх небажаних впливів. Тенденційність є ефективною формою захисту особистості і народу від нівеляції, а категоричність є дієвою формою самоствердження. Афоризм – це концентрат традиції, квінтесенція національної екзистенції. Афоризм – це одночасно форма раціонального і художнього осягнення головних тенденцій суспільного часу. Афоризм, як правило, пильний і справедливий і є суддею історії. Тому хотів би підкреслити ще одне значення афоризму – як засобу ідеологічної і політичної боротьби чи дискусії. Моя багаторічна політична практика свідчить, що влучний, своєчасний афоризм може сприяти перемозі у складній законотворчій чи політичній дискусії, в прийнятті доленосних документів. Афористично висловлений аргумент важко спростувати. Наші політичні і громадські діячі, на мій погляд, не достатньо усвідомлюють значення афоризму як знаряддя полеміки, як засобу донесення своєї позиції. Звідси – демагогічне багатослів'я та аморфність думки. Афоризм – це дисциплінована думка, яка пройшла вишкіл серйозної інтелектуальної культури. Здатність до афористичного мислення відрізняє високорозвинену людину. Для афоризму характерна глибока змістовність, сформульована естетично бездоганно. Скільки важливих ідей не дійшли до людей лише тому, що були незграбні і багатослівні. Думка повинна прокладати шлях справам. Хай афоризм стане тим місточком, який єднає два береги – дисципліну думки і дисципліну справи. У книжці “Українська афористика” ми спробували вирішити триєдине завдання: вперше в нашій історії зібрати під одним дахом палітурки цікаві думки цікавих людей, висловлені у цікавій афористичній формі. Ось вони, перед тобою, карбовані на скрижалях історії афоризми – скарби нашої національної культури.

Леонід КРАВЧУК,
перший Президент незалежної України,
Голова Видавничої ради серії “Класика світової афористики”

Зустріч, яка запам'ятається

Дорогий друже, пропонована тобі для уважного прочитання книга не має українських аналогів, і в межах української культури порівняти її ні з чим. Досі – попри багатовікову історію українського народу – збірки персоналізованої афористичної мудрості його синів і дочок не видавалися. Відтак у цій ситуації доречною буде не критика читачів, радше самокритика першовідкривачів жанру.

Які ж, на нашу думку, недоліки книги? Перший і головний “недолік”: самообмеження у сто авторів. Зрозуміло, що українську багатовікову афористичну мудрість не втиснеш у такі завузькі рамки. Тому у книзі не представлено авторів, мабуть, більше, ніж представлено. Так і хочеться навести тут рядки Андрія Малишка: “Я не можу усіх вас згадати, // Пробачайте, хороші мої”.

Отож, ми усвідомлюємо, що лише започатковуємо національну книгозбірню афористичного жанру. Впевнені, що до нашої праці з часом долучаться історики, літературо- та мистецтвознавці, власне, весь культурницький загал України.

Однією з проблем книги стала різноплановість стилю авторів різних епох. Чи дивуватися, що деякі висловлювання, скажімо середньовічні, видадуться сучасникам не надто запашними? Та все-таки як цікаво зазирнути у ментальний світ наших – таких далеких – попередників! Про декого з них пересічний українець навіть не чув. Та й читач, який вважає себе освіченим, знайде тут не знайомі для себе імена, зустріч з якими, гадаємо, запам'ятається надовго.

Ще один “дисгармонійний” момент: у збірці помітно переважають афоризми сучасників. Так, була у нас думка скоротити кількість їхніх афоризмів. Власне, ми її доволі радикально втілювали. Але скорочувати талановиті, а подекуди й геніальні думки невимовно тяжко. Тому в якийсь момент вирішили зупинитись і не ослаблювати книгу подальшим скороченням влучних афоризмів.

Сподіваємося, що “Українська афористика” заохотить до пошуку нового матеріалу та роздумів над опублікованим. Будь-які зауваження, побажання або й теоретичні розвідки, надіслані упорядникам, будуть вивчені та проаналізовані, через національні ЗМІ винесені на публічне обговорення. Афоризм як згусток енергії духу насамперед передбачає діалог, обмін тим невмирущим спадком, що його несе в собі СЛОВО.

І насамкінець. Висловлюємо сподівання, що українські таланти (поети, письменники, публіцисти, журналісти, військові, політики та інші), яким трапиться нагода познайомитися з цією книгою, спробують і себе у чудовому жанрі афористики і збагатять скарбницю української мудрості.

Редакційна колегія

Афоризм – колись і сьогодні

Сентенції, що вказують на правду,
допомагають краще формувати звичаї.
Феофан ПРОКОПОВИЧ

Афоризм – один із найзагадковіших жанрів світового письменства. Ось уже яке тисячоліття він живе напрочуд активним життям. І авторським, і читацьким. Зміщуються, змінюються, а то й просто зникають ландшафти й формації письменства. Виникають нові його течії, стилі, манери, але афоризм залишається.

Більше того. Якщо в давніх і взагалі в “досучасних” літературах афоризм жив, входячи, переважно, у сюжетну та іншу архітектуру текстів, то кілька століть тому, на порозі так званого Нового часу, він, у бага-тьох авторських випадках ніби виокремився з традиційної “архітектури”, жанрово емансипувався і зажив цілком самостійним літературним життям. З’явилася – у кожній національній літературі – шереха письменників, які спеціалізувалися саме в новому жанрі – афористичному.

Відтак в уявній світовій бібліотеці маємо ніби “афористичну” полицю, що на ній постали, постають і, напевно, далі поставатимуть збірки – і навіть грубезні – афоризмів grosмейстерів, просто майстрів чи, принаймні, ентузіастів цього жанру.

Ось, нарешті, на цій полиці з’явилася збірка афоризмів українських авторів.

Кожний афоризм кожного із них, зрозуміло, має свій суто суверенний зміст і, відповідно, свою художню конструкцію. Але таке необхідне його “самостійництво” не тільки викликає, а й передбачає смисловий та стильовий зв’язки – з певною “афористичною” сумою. Інди-відуально-авторською. Національною. Нарешті – світовою...

Естетична кон’юнктура європейського афоризму за останні сто з чимось років склалася так, що у ньому чи не найбільше поціновується авторська особистість – та ще й вкрай гіпертрофована. Власне, відхилення особистості від усталеної норми. Аж до повного розриву із загальноприйнятим. Розриву доволі часто в режимі вже світоглядного скандалу. Афоризм Ніцше, Уайлда чи, скажімо, навіть Карла Крауса – то вже не просто “парадокс”, цей, загалом, необхідний за своєю синтаксичною чи семантичною ексцентрикою “одяг” певної групи афоризмів. То вже, передовсім, – агресивний пароль агресивного егоїзму. Який, ніби наперед, вибігає назустріч тим чи тим масовим уявленням. “Потопаючого втопи”. “Ти ідеш до жінки? То захопи батога!” Шкода, звичайно, розпочинати ділову історико-літературну розмову про явище афоризму з цих знавіснелих ніцшевських імперативів. Але ми свідомо йдемо на це. Щоб на основі рішучої незгоди з останнім віднайти автентичну генезу й функцію цього жанру. Власне, його справжню буттєву сутність, що широчезною рікою розлилася по всьому світовому письменству. Від давніх часів до представлених тут сучасних авторів. Деякі з них чи не дебютанти. Що, зрозуміло, не зайвий раз свідчить на користь активного життя жанру. Нагадує про тривку й по сьогодні його “біологію”.

Тож розпочнемо саме з того, що європейський афоризм останньої його генерації – від так званого “кінця віку”, себто, літературної та іншої субкультури останніх десятиріч XIX ст., до афористичної ж акробатики згаданого Карла Крауса чи його “жанрового” послідовника Теодора Адорно – то, головно, присмерки жанру. Присмерки, зазвичай, ефектно освітлені інтелектуальним блиском видатних персон тієї “вечірньої” культури. Але, на жаль, саме присмерки. І, всупереч славнозвісному гегелівському афоризму про “сову Мінерви”, яка, мовляв, вилітає саме “в присмерках”, навряд чи тій “сові” пощастить віднайти витоки жанру. Давній світанок жанру – ото і є світогляд афоризму.

Структура афоризму – то його історія.

І навпаки...

З огляду на це поки що відсторонімося й від формальних визначень афоризму, що їх так багато у літературних словниках та енциклопедіях XX століття. “Афоризм – стислий вислів...” Так, афоризм справді має бути стислий. Як, зрештою, й епіграма, новела, анекдот і т. ін. Очевидно, епітет “стислий” потребує пояснень – і ґрунтовних.

Афоризм, далі повчають енциклопедії, – це ще й певна думка, лаконічно сформульована. Тоді чим він відрізняється від так званого “образу”? Цієї необхідної, обов’язкової клітини будь-якого художнього організму. А надто – словесного. Адже не випадково один критик мимохідь назвав літературу – “мисленням в образах”. Можна сперечатися з цією колись дуже популярною дефініцією Вісаріона Белінського. Її неодноразово спростовували. Але ж то неспростовний факт – обов’язкова присутність бодай якоїсь думки у навіть найменшій “молекулі” певного літературного тексту.

Зрештою, до фундаментальної “жанрової” істини несподівано, попри зовнішню наївність, наближаються ті визначення афоризму, які простодушно вказують на “мудрість”. Як на невід’ємну його рису.

...1920 року, в Києві, геть поруйнованому війною, вийшла друком книга російського педагога німецького походження Моріца Міхельсона “Енциклопедія думки”. Насправді “енциклопедичний” збірник афоризмів. Десять, здається, чи не семи народів. Давніх і нових. Пан Міхельсон в “Енциклопедії думки” продовжив-завершив багаторічні зусилля свого колеги і теж німця Георга Бюхмана. Скромний берлінський гімназичний учитель усе своє життя поклав на збирання “мудрих думок” чи не з усіх сторін літературної карти світу. 1900 року побачило світ німецьке (двадцять!) видання його “Крилатих слів”, які облетіли весь тогочасний шкільний і, зрозуміло, видавничий світ.

Міхельсон і Бюхман та їхні численні послідовники, з їхніми різного обсягу й калібру “Збірниками” з обрядовою назвою “У світі мудрих думок” наголошували передовсім на присутності в афористичному полі саме “мудрості”. Здавалося б, та лексема – обрядовий риторичний жест упорядників-видавців. Але насправді то і є

автентичний смисловий та естетичний ключ до афоризму. Абсолютний ключ до ядерної структури його змісту, його способу і вислову.

Людина, від самої своєї появи і по цей день, попри всі негаразди і катастрофи, відчувала і відчуває дивовижну усталеність і облаштованість світобудови. Саме як колосальної будівлі з дивовижною взаємоузгодженістю всіх її складників – рухомих і незворушних, ніби тимчасових і, вочевидь, вічних.

Давні міфології і спадкоємні першосвітоглядам релігійні системи поступово зафіксували ту усталеність. Ту небесну і земну архітектуру в усій її цілісності, у взаємодії всіх її складових. Це першоосмислення світу залишило ніби неозорий, але на диво “структурований” космос відповідних уявлень, супровідні їм обрядовість і тексти. Усні, а далі й писемні.

Отож, людина перших своїх “свідомих” тисячоліть, поставши перед фактом цілісності світу, – і відтворила її у безлічі геніальних словесних формул. Передовсім космологічних. Будь-яка з них, від аж найдавніших до плачу Ярославни, дивним чином нагадує нам пізнішу афористичну літературу.

А проте, порівнюючи давню місткість людської думки з її новітнім “лаконічним” оформленням, ми доволі необережно порушуємо ієрархію явищ. Це вже не “давнє” нагадує нам про “нове” й “новітнє”, а навпаки: новоевропейський афоризм, у тому вигляді, в якому він кристалізується у Монтеня, Паскаля, Ларошфуко, Лабрюєра чи, скажімо, у нашого Касіяна Саковича, їхнього сучасника, постає як нескінченно віддалений, вже хоча й “перетворений”, але виразний відгомін давніх – дуже давніх – світоглядних систем. У тих чи тих знаках, образах, сюжетах, темах тощо віддзеркалюється мудра цілісність світу нашого. Його мудрість або, кажучи мовою того ж Касіяна Саковича, Пре-мудрість. Названа спочатку в “народній”, а потім і “фаховій” теології – “Софією”.

Згадані французькі й українські автори – діти барокової доби. Яка, серед іншого, так полюбляла дзеркала і відлуння (улюблений ефект барокової музики). Світ як безнастанний процес, що у ньому одне явище віддзеркалює інше, відлунує ним... Відповідно і має постати необхідно лаконічний – задля полегшення та й збільшення його комунікативності – словесний “протокол” того опосередкування. “Велике дзеркало завжди затьмарює інше”. “Сни залежать від денних думок”. “Не особою гетьман, а військом є славний, // Також гетьманом – військо, і доказ то явний”. Це – саме Касіян Сакович. “Доказ то явний”, що тогочасний афоризм якраз переживав свою індивідуалістично-авторську, сказати б, “персоналізацію”.

Різне було в бурхливому житті галичанина Касіяна-Калліста Саковича. І ректорство у Києво-Братській, отже, православній школі. І, можливо, козацька шабля в молодості. І очевидна світоглядна криза, яка призвела спочатку до прийняття ним унії, а потім – до остаточного переходу в лоно католицької цивілізації. Сакович помирає капеланом у Кракові – якраз напередодні Хмельниччини. Одне слово, “хто собі який віз, живучи на цьому світі, приготував, на такому й буде заведений туди, куди його спрямує вироки Божий”. І взагалі – “На цьому минулого життя бойовиську смерть є найпевнішою, а далі що буде після смерті, не питай”.

Проте ця барокова українська біографія аніскільки не поменшила очевидний Касіянів пафос світу, що у ньому має невід’ємне місце певна впорядкованість. Якось, може, і не завжди зрозуміла, але абсолютна за своїм характером “каузальність”. Пафосність, віддзеркалена у згаданих афоризмах. Які за своєю семантикою є оформленням тієї причинності, впорядкованості і каузальності.

Барокова людина від Києва до Кадікса, з одного боку, переживає всі аж демонічні глибини розколеного, пошматованого антагоністичними пристрастями світу (його, за словами великого португальця Камоенса, “дисконцерт”). А з другого, тогочасна людина із надзвичайною силою відчуває якусь аж грізну гармонію його загальної структури.

Колись один мемуарист, який пройшов через табірне соловецьке пекло, розповідав про свою зустріч там з великим мислителем о. Павлом Флоренським (до речі, пов’язаним безліччю світоглядних ниток з київською бароковою спадщиною). “Знаєте, о. Павло завжди говорив – ніби афоризмами”. Але ж і шекспірівські діалоги – то теж ніби поспіль афоризми. А монологи в шекспірівських комедіях – то такі афористичні водограї. На відміну від монологів у шекспірівських трагедіях – тих страшних афористичних водоспадів...

Одне слово, XVII століття, мов о. Павло Флоренський, говорило афоризмами. Цими коштовними філологічними відламками давньої цілісної істини – Пре-мудрості. Того абсолютного Змісту, який, за спостереженнями і переконаннями, скажімо так, “досучасної” людини, насичував світобудову у всіх її виявах і напрямках.

“Софія” – це давній “портрет” світу, у вигляді ожінченої персоніфікації його “мудрості”. І водночас, вживаючи математичний термін, – “алгоритм” цього світу. Відповідно вся сума текстів, витворених під таким світоглядним дахом, так чи так резонує, як колись казали, “софійністю”. У кожному своєму знаковому атомі... Звідси й походить наша новоевропейська ілюзія – ніби суцільної “афористичності” цих текстів. Тоді як насправді сучасний афоризм, цей дивовижний витвір світоглядної давнини, – у тому чи тому ступені, тій чи тій тональності, “просто” відлунує давниною. Якщо вдатися до спеціального терміну сучасної акустики, в афоризмі “реверберують” (повторюються в режимі послідовного затухання) саме “досучасні” начала. Колись Фрідріх Шиллер, досліджуючи техніку давнього епосу, писав, що часовою першоосновою епосу, головним часом, є так зване абсолютне минуле (приміром, троянська доба в Гомерових епопеях). “Абсолютне минуле” і диктує давньому поетові всі його вартості, сюжети, фабули. Сам спосіб виготовлення художньої тканини латинує – “текст”.

Афоризм, як бачимо, теж має власне “абсолютне минуле”, своє буттєве “дно”, що на нього – й тільки на нього! – він опирається. І світоглядно, і художньо. У будь-якому “афористичному” випадку (за винятком, зрозуміло, тих, хто хвалиться своїм демонізмом, сум-нівною близькістю до того, що Гайдеггер, слідом за Ернстом Юнгером, колись назвав “нульовим меридіаном” сучасного нігілізму).

Без особливих коментарів: у романі-метафорі колумбійця Габрієля Гарсії Маркеса “Сто літ самотності” у маленькому креольському містечку раптово вибухає епідемія тотального забуття. І тоді мешканці Макондо, рятуючись од амнезії, вивісили на головній площі великий плакат із написом: “Бог – є!”

Такий напис, у режимі ніби кінематографічної подвійної експозиції, і проглядає в кожному афористичному, сказати б, “зображенні”, яке теж має потвердити, що “Бог – є!”

Зрештою, як уже зазначалося, в “кінці віку”, який незрідка прагнув до силуваного кінця багатьох позитивних

устремлень і тенденцій попередніх світоглядів, з'явився й афоризм, що на ньому, в режимі вже зовсім іншої, метафізично вкрай небезпечної "подвійної експозиції", зловісно просвічує щось на кшталт: а "опонент Бога таки є...", "Потопаючого втопи..."

І все ж таки – чому всі дороги з уявного великого міста давніх світоглядів, давньої словесності, а відтак і письменства вели до афоризму? Принаймні, до жанру, котрий під цією назвою був конституційований світовою літературою саме в XVII столітті?

"На все свій час, і година своя кожній справі під небом... час розкидати каміння і час каміння громадити" (Книга Еклезіастова, 3,1,5). Так говорив Проповідник Еклезіаст.

Книга Еклезіастова – одна з найбільших пам'яток давньої афористичної словесності. Четверте чи третє століття до Р. Х. Неймовірна напруга попередніх велетенських релігійних зусиль уже спадає. Адже, напевне, людство не може постійно жити на горішніх поверхах буття... Рано чи пізно воно таки сходить в його долини. Але все ж таки треба зберегти бодай частку тих зусиль, певну міру його енергії.

Отож, на тогочасному Сході, в дуже великому хронологічному діапазоні його історії, і випадає у твердий "афористичний" осад незмірна мудрість того світу. Нагромаджена тисячолітнім спогляданням Пре-мудрості.

Виникає, таким чином, спеціалізована літературна мудрість, яка бере початок саме з тієї містичної Пре-мудрості, але вже позначена свідомістю, ослабленою рефлексією й історією. Постає величезний східний масив такої словесності. Підкреслено афористичної за головною базовою художньою структурою. Хай не ображаються його фахові дослідники, але то вже немов "комікси" з грандіозних давніх світоглядів. Скажімо, Книга Еклезіастова у великому часі історії вже ніби трохи ближче до нас, аніж до Книги Буття... Не випадково сучасний нам песимізм безнастанно її цитує.

А проте і Книга Еклезіастова, і вся супровідна їй східна афористична словесність, попри очевидне пониження її онтологічної температури, все ж таки перебуває на тому майдані, де колосальними літерами написано: "Бог – є!" І на це в нашого сучасника, хоч би як він прикрашав свій нігілізм цитатами з Еклезіаста, нема ради. Ні літературної, ні, тим більше, світоглядно-філософської. Сповнені нескінченної космічної меланхолії, давні афоризми водночас вкрай далекі від такого нині актуального "нульового меридіану". "Бо марнота в численності снів, як і в марності слів, але ти бійся Бога" (Книга Еклезіастова, 5, 6).

Серед іншого, у Книзі, в якійсь моторошно особистісній інтонації, загадковим ліричним потоком занесеного до наших днів відчаю, сказано про те, що "жінка – гірша за смерть". Що "пастка вона, її ж серце – тенета, а руки її – то кайдани!.. Хто добрий у Бога – врятований буде від неї, а грішного схопить вона!" (7, 26).

А проте тут геть відсутня позиція з позиченого саме з цих рядків пізнішого афоризму про "жінку" і необхідний "батіг" для неї...

І все ж таки – час розкидати каміння.

Каміння великих світоглядних споруд минулого.

І поступово від них залишаються виокремлені камені-афоризми. Лаконічні знаки-сигнали колись розлогих систем-положень.

Шлях від Книги Буття до Книги Еклезіаста, від попередньої світоглядної гіперсистеми до короткого сигналу-афоризму від неї і про неї – модельний і обов'язковий для всієї світової історії і відповідно світової культури шлях.

Велике залишається у минулому, але людство зберігає-таки пам'ять про нього через афористичну мініатюру...

Власне, мова йде про малодосліджений ще феномен самоорганізації культури, з особливим її компенсаторним механізмом, котрий дає змогу згадані великі втрати великих планів цієї культури відшкодувати на диво місткими її формами.

Що ж, це теж "Пре-мудрість" культури в її основоположних стратегіях. Спрямованих передовсім на збереження людського досвіду. Хай і через таку його ніби парадоксальну трансформацію великого в "мале".

При цьому належить звернути увагу на один особливий акомпанемент давнього афоризму. Почасти проблематизований, а почасти просто втрачений у явищі, скажімо так, афоризму модерного. А надто наближеного до того "нульового меридіана".

Знову про агресивне ніцшевське – про "жінку" і "батіг" для неї. Адже то, по суті, – агресивне перетворення не лише згаданих рядків із Еклезіаста.

"Не вдар жінку навіть квіткою". Це вже – із давньо-індійських "законів Ману". Манавадхармашастра.

Юридичний збірник початку нашої ери. Дві з половиною тисячі двовіршів-афоризмів. І кожен з них належало не просто пам'ятати, а й – виконувати.

Ото і є нині позабута особливість давнього афоризму. Який поєднує майстерну мовно-естетичну побудову з етичним імперативом. Таким афоризмом не лише милуються, його не тільки цитують – його ще й виконують.

Десять Божих Заповідей у Старому Заповіті. Затим настанови Нового Заповіту. І, нарешті, урочиста афористика Корану.

Першоістини світу викладені тут у спосіб короткого, незрідка аж грізного оклику. І мають вони не просто абстрактно-нормативний характер.

Вони вимагають від індивіда точного їх виконання.

Це обов'язково входить до структури давнього афоризму. І відповідно давнього буття. Повідомляючи тому й тому якості, чи не зовсім відсутні у нашому літературному побуті, продукція якого при зустрічі читача з тим чи тим її літературним текстом, створеним ніби у наказовий спосіб, зовсім не передбачає, щоб читач негайно кинувся виконувати імперативи того "тексту"...

Російський поет Тютчев у перших двох славнозвісних рядках свого вірша "Silentium" категорично вимагає "мовчання" як абсолютної норми індивідуального буття. А проте півжиття цей поет витратив на нескінченні, хай і блискучі теревені в аристократичних салонах... І вже зовсім не збігається життєвий стиль, скажімо, Шопенгауера, цього "дрібного капіталіста, що філософствує" (Томас Манн), з понурою "нормативністю" його понурої афористики... Хочеш – виконуй закладені тут настанови, а хочеш – ні... Сам Шопенгауер, як промовисто свідчать його біографи, не хотів...

Отут і полягає велетенський вододіл поміж давнім і новим світоглядами. І, відповідно, поміж конкретним

буттям їхньої афористичної продукції.

І все ж таки слід пам'ятати, що афоризм Нового часу – це унікальний в літературі відгомін часу попереднього. Отож, Новий час, “розкидавши каміння”, почав, нарешті, і “громадити” його.

1500 року Еразм Роттердамський уклав збірку давніх, переважно античних, висловів. Уклав у світі, який уже хутко ставав “новоевропейським”. Той збірник – “Agida” – безсумнівно допоміг, передовсім у XVI столітті, становленню новоевропейської афористики. Серед іншого, допоміг становленню й української афористики, барокова доба якої відлунує тим античним текстам.

То була доба, коли на карті цілісної християнської Європи з'явився неунікний візерунок кордонів національних держав. Спочатку Європа, а вже після Французької революції і весь світ починає процес повсюдної національної самоідентифікації.

Виникає, зрештою, світовий концерт підкреслено національних культур.

Сваряться при цьому народи, дуже сваряться. А проте в основі тих культур залишається єдиний світоглядний канон: прихована, але наскрізно єдина ціннісна система, усе ще діє, у підвалинах вже нової історичної будови. Відповідно, іншими стають історичні доля і функція афоризму. Відтак він, за всієї своєї лаконічності, фактично виконує обов'язок попередніх великих світоглядних систем. Які, попри всю грандіозність, або ж взагалі зникають, принаймні на європейських обріях, або ж замикаються у конфесійних межах.

От чомусь саме тоді і з'являється європейська фаланга майстрів і навіть гротескних афоризмів. Фаланга, яка ніби найжачилась “семантичними” списками часто просто-таки геніальних висловів.

Приміром, “Думки” Блеза Паскаля.

Свого часу Марсель Пруст пропонував, щоб його сучасник замість ранкової газети знаходив у своїй поштовій скриньці ті “Думки”. Ці “Думки” виникали у час, коли в Європі вже не бракувало газет, хай ще примітивних.

Однак, афоризм саме тоді починає своє смислове протистояння доволішньому часові. Він нагадує про одвічні – “не газетні” – цінності в “умовах людського існування” (вислів Паскаля з тих “Думок”).

Ось тут і придалася місткість афоризму. Його підкреслено лаконічний характер. Його “стисла”, але вкрай комунікативна стратегія...

Тож Еразм із Роттердама добре знав, що робив, збираючи і видаючи античні та інші “приказки”. Які, врешті, зіграли величезну естетичну роль у подальшому становленні афористичного жанру європейських літератур.

Належить зрозуміти, що в прадавні часи по суті ще не було “фольклору” у сучасному розумінні. А була певна міфологічно-світоглядна система, яка обіймала рішуче весь той чи той людський колектив.

Кажуть, що нібито Арістотель першим почав збирати “приказки”. Але насправді культура звернула на них увагу доволі пізно. І от уже “Дон Кіхот” – переповнений народними приказками. Переважно у Санчовому викладі. Так виникають передумови для зустрічі “авторського” афоризму і народної приказки.

Афоризм, обережно кажучи, це за походженням – “інтелігентська”, “персоналізована” приказка. Тобто приказка, яка має автора... Характерно, що Еклезіаст чомусь вдає з себе царя Соломона, який жив за багато століть до нього, а творець чи не сучасних Еклезіастові “Законів Ману” вдає першолюдину Ману, який, може, взагалі не жив... Отож, афоризм – то вже персонально-авторський акт.

А приказка – необхідно імперсональна. Колективний інтелектуально-естетичний продукт. Який так само, як і афоризм, вказує на найістотніше в “умовах людського існування”. Але вже під обов'язковим кутом тієї колективної, отже конкретизованої у якомусь національно-естетичному напрямі поведінки.

Приказки – дивовижно точне знакове свідчення про національно-естетичної спільності.

Ось так світовий афоризм, раніше трохи “космопо-літичний”, і познайомився, сказати б, з національним афоризмом. З приказкою. І багацько у неї навчився.

Власне, національне оформлення європейського афоризму починається саме у могутній “пареміологічній” тіні (пареміологія – історія і теорія приказки). Геніальна місткість приказки та її обов'язковий “місцевий колорит” (власне, національний характер) могутнім диханням наповнює обшири європейського, а потім уже і світового афоризму. Відтак афоризм уже постає як явище національних культур.

Тут, у пропонованому збірнику афористичної української культури сто авторів (зрозуміло, доволі умовне число вітчизняних представників жанру: насправді їх, на щастя, незрівнянно більше) маніфестують весь потенціал, усі особливості і всі можливості афористичного жанру. Від київсько-руської і барокової старовини до найзлюбоденнішої, аж “постмодерністської” сучасності.

Годі у цій велетенській суті шукати якісь спеціальні – наскрізні характеристики. Український автор вповні виявляє тут свою необхідну, природну несхожість з іншими колегами – по національній афористичній академії. І чим ближче до сучасності, тим ця несхожість виразніша. Перепрощую, трохи аж скандальна у своїх відмінностях.

Проте є в цьому національному афористичному Монблані єдине його світоглядне підніжжя, спільне для всіх представлених тут авторів. Від Івана Вишенського до Івана Драча. Від Івана Котляревського до Івана Франка. Від Климентія Зиновієва до Оксани Забужко і Євгена Яценка. Десятки імен. Сотні й сотні афоризмів. За всієї своєї семантичної і синтаксичної розмаїтості вони виконані саме у світоглядному полі повсюдного національного переконання у наявності Істини. Ось так справді перед нами книга, що так нагадує той знаменитий напис на головному майдані маркесівського Макондо “Бог – є!”

...На початку 1912 р. М. Пунін, один із найблисучіших представників петербурзького “срібного віку”, занотував до щоденника: “Пам'ятай же, що нема істини”. Що ж, якщо істини нема, а є тільки безоглядний людський волюнтаризм, який ставить себе на місце істини, то не буде і всього іншого! Окрім, зрозуміло, неодмінно жорстких сеансів цього волюнтаризму. В одному з яких і загинув трагічний автор того теж по-своєму трагічного афоризму.

Автори пропонованого збірника, попри всю свою інколи аж гротескную несхожість один на одного, глибоко переконані: істина – така є!

В цьому й полягає, власне, скільки болючий, стільки ж і головний нерв цієї книги. Спрямовуючи рішуче всі зусилля її авторів у бік тієї Істини, що її, може, як і праведників у апокаліптичному сні Родіона Раскольникова зі “Злочину і кари” ніби ніхто ніде й не бачив. Але вони все ж таки – є:

“Іди – і обрій розшириться!” (Дмитро Арсенич).

“Дух часу: послати всіх до чортів і кинутися до Бога” (Флоріан Боднар).
 “Усякий знає: хто солодко живе – той гірко умирає” (Левко Боровиковський).
 “Неправді властиво не стояти на одному місці” (Іван Вишенський).
 “Є каяття, да вороття немає” (Леонід Глібов).
 “Заборони релігії – опіумом стане наука” (Володимир Голобородько).
 “Де плачуть, там немає вже краси!” (Павло Грабовський).
 “Прославитись ми можемо тільки смертю” (Олександр Довженко).
 “Замість слухання в собі Vox Dei – прислухування до змінного Vox populi” (Дмитро Донцов).
 “Господи! Як грішно бути завжди праведним!” (Євген Дудар).
 “Відходити вчасно – то теж, що не кажіть, знак богообраності” (Оксана Забужко).
 “Легенди бувають правдивіші за історію” (Павло Загребельний).
 “Буде милість твоя зайва, коли суд лукавий” (Семен Климовський).
 “В тьму сонце не перейде” (Михайло Козачинський).
 “Не все в цьому світі є, що може бути” (Георгій Кониський).
 “Всі слова уже були чиймись” (Ліна Костенко).
 “У природі нічого не зникає, крім самої природи” (Андрій Крижанівський).
 “Звиклі до темряви сплунуть від світла” (Андрій Коваль).
 “Шукай у власних глибинах” (Юрій Липа).
 “Руїна одного у нас сьогодні потягне за собою руїну іншого завтра” (В’ячеслав Липинський).
 “Не маш любви, не маш згоди” (Іван Мазепа).
 “Беріть мене, глибини, бо вас не збагнути” (Іван Максимович).
 “Хто має уші – хай слуха! Хто має серце – люби!” (Олег Ольжич).
 “Через каяття – до нових перемог!” (Олександр Перлюк).
 “Кожна частина Землі є центром Землі” (Лев Силенко).
 “З видимого пізнавай невидиме” (Григорій Сковорода).
 “Для землі не бажайте позбутися неба” (Мелетій Смотрицький).
 “Якщо болить серце – тобі, друже, поталанило” (Василь Стус).
 “Вміти сказати “ні”, коли від тебе вимагають “так” (Олена Теліга).
 “З рук смерті люди дістають безсмертя” (Леся Українка).
 “Шукай краси, добре шукай! // Вона є все, вона є всюди. // Не йди в чужий за нею край, // Найперш знайди її в своїй груді” (Іван Франко).
 “Воля до влади – то вічно голодна воля” (Назип Хамітов).
 “Без правди горе!” (Тарас Шевченко).

А спільним знаменником процитованих афоризмів є такий вислів Стефана Яворського: “Мудрість, отже, сильніша у світі над силу, // Бо не дасть їй смертельну розрити могилу”.

Не забуваймо, що цей, по суті, одностайний світоглядний пароль нашої еліти всіх її часів, поколінь, цехів і напрямків, отаке наскрізне її гасло – постали в Україні, що її найбільший аристократизм у всі і на всі часи – полягав у невимовних стражданнях та катастрофах, чії страхітливі параметри ще не обчислила до кінця жодна статистика. Бо її суворо раціональний науковий апарат просто розбивається біля підніжжя тієї неозорої і загадкової ірраціональності, яка час від часу, у режимі якоїсь диявольської періодичності, оволодівала цією країною. Що ж, можна було впасти у відчай. Відкрити ті двері, за якими залишилось, здавалося б, кілька світоглядних кроків до того “нульового меридіана”, що на його модерному західному узбіччі розбилося стільки геніальних воель. Інтелектів. Художніх обдаровань.

Ні!

Фундаментальний висновок, що його зробила Україна у своєму афористичному набутку, перебуває, як бачимо, у буттєвому полі світового світла. А не на боці його демонічної альтернативи.

Дуже ризиковано прогнозувати майбутнє. Надто – нині. Але, принаймні, оці іскорки вітчизняної Пре-мудрості, зібрані до купи, можна і треба взяти з собою – на дорогу в майбутнє...

І ще одна особливість українського афоризму, яка засвітилася вже у Котляревського, який перший упритул зустрівся з українською народною стихією. І найперше – з її гумором.

Гумор української афористики – очевидний, невідпорний, і водночас тримається берега.

Ще Олександр Блок у ті ж часи, коли було сказано-написано: “Пам’ятай же, що нема істини!”, – з тривогою, а то й з відчаєм писав і говорив, що довколишній світ заповнила іронія. Нещадна до будь-яких сталих критеріїв “умов людського існування”. Гумор у цій книзі дуже часто винахідливий, іноді аж віртуозний, але у жодному разі не збивається до іронії такого типу.

А тим більше у бік її “постмодерного” нащадка – чорного гумору.

В американця Амброза Бірса, майстра похмурих сентенцій, є збірки афоризмів з промовистими назвами.

“Словник циніка”, “Словник диявола”.

Україна не має афористики такого типу. І це, по суті, добра ознака. Було б дивно, якби на берегах Дніпра, Збруча або ж “зачарованої Десни” хтось би та загаласував: “Потопаючого втопи” і т. ін. Не той тон, не та країна. Україна витривала чи не весь свій Новий час на боротьбу з довколишнім середньовіччям. Та ще й у вкрай бруталних його формах і спазмах.

Отож, національного часу на такі ігрища з дияволом нема.

Має бути достеменно позитивна робота заради майбутнього. Що від нього цю країну знавісніла історія час від часу – від лихого до ще гіршого – відлучала. Як це робилося – про те можна дізнатися зі специфічної групи наведених тут афоризмів національно-революційного плану і чину. Ті афоризми – то вже, схоже, не так політика, як крик болю людини, з якої знімають шкіру. А вона, скільки може, опирається... Читайте! Думайте!

Та, на жаль, ми не поспішаємо – думати і читати. Хоча, загалом, і поспішаємо. Це і зауважив Остап Вишня:

“Кияни – народ хороший, тільки їм усім дуже ніколи”.

Власне, це дуже обережна, але й дуже точна формула тієї не лише “київської”, а й вселюдської суєти. У якій, ніби з диявольської намови, в режимі безнастанного побільшення тієї суєти (філософи називають це

“відчуженням”), пропадають у непам’яті великі світоглядні стратегії, що саме з них колись дебютувала людина як людина.

Але, всупереч тій планетарній і нібито “національній” суєті, культура виробила оцей, здавалося, малий свій жанр, який, насправді, безперестанку і доволі успішно, нагадує про великі завдання і можливості людини. Комунікативна здатність афоризму дивовижна. На це звернув увагу ще Гомер в “Іліаді”. “Епеа птероента”. Крилаті слова.

Саме тому слова, уникаючи зайвого інформаційного галасу, а то й легко долаючи його, перелітають від людини до людини. Від народу до народу. І здійснюють свою комунікативно-інформаційну функцію. Зрозуміло, і всередині кожного народу.

Тут – українського.

І теж – переконливо.

Колись теорія інформації спробує обрахувати кількісні характеристики такої циркуляції.

А проте, все ж таки, в афоризмі головне для його адресата – не тільки прислухатися до відлуння у ньому тих чи інших абсолютних сенсів світу цього, а й спрямувати саме своє буття назустріч тим сенсам.

Світ буде порятований, якщо слідом за добрим афоризмом одразу поставатиме відповідна йому добра читацька, власне людська, поведінка.

Почнемо з цієї книги?..

Вадим СКУРАТІВСЬКИЙ,

доктор мистецтвознавства, професор

Богдан-Ігор АНТОНІЧ

Поет, прозаїк; 1909 – 1937

Тиша – це мова, якою говорить до людини Бог.

*

Кожний із нас життю є брат.

*

Щастя – це трикутник, а в нім три боки: віра, надія, любов.

*

Душа – це битий шлях на невідомих дійсності полях.

*

Велика простота – найвища досконалість.

*

Небо – людська ціль остання.

Небо – вічний знак питання.

*

За смерть сильніше лиш кохання.

*

Хто падає, за ним не тужать...

*

Наші мрії, заміри, бажання перейдуть часто в дійсність аж тоді, коли від себе їх відірвемо.

*

Ступенем до перемоги стає нам кожний, хоч невдалий, зрив.

*

Коли слова на порох стерті,

Сповідатись зорям зайво.

Дмитро АРСЕНИЧ

Літератор; р. н. 1938

І в отруйних ягодах є вітаміни.

*

Життєва драма – єдина з драм, що відбувається без репетицій.

*

А які прийоми самозахисту застосовувати проти ударів долі?

*

Не стрибай на radoщах, коли надто низька стеля.

*

Афорист не повинен ставити крапку над “і”. Нехай якесь зусилля зробить і читач.

*

Доконавши людину, хвороба і собі підписує вирок.

*

Знайдений ідеал втрачає привабливість.

*

Грішник розкаюється, щоб звільнити душу для нових гріхів.

*

Лестоці – це словесний хабар.

*

Лякаються грому, хоч вражає блискавка.

*

Не опиняйся між двох ворогів, коли вони схрещують шпаги.

*

Світлячки не розганяють темряви, однак поетизують ніч.

*

Де мужні стискають зуби – боягузи ними цокотять.

*

Пройдені рубежі стають тилом.

*

Іди – і обрій розшириться!

*

На чужині й горе втричі важче.

*

У хвилини щастя люди не старіють.

*

Хоч би де був південь, а північ навпроти.

*

Найважче оселитися в душі народу.

*

Свині не здихають від старості.

*

Напряв сильного вітру видно без флюгера.

*

Що життя добрий учитель – це так. Але не кожен його учень – здібний.

*

Нулі певні, що авторитет мільйона тримається на них.

*

Цінуй чужі думки, але не настільки, щоб привласнювати їх.

*

Стань полководцем власних думок: навчи їх хоробрості.

Флоріан БОДНАР

Літератор; р. н. 1942

Якщо держава – це ми, то хто тоді вони?

*

Совістю торгують ті, хто її не має.

*

Дух часу: послати всіх до чорта і кинутись до Бога.

*

Коли в голові – вітер, у склянці – буря.

*

Вдало дібраний псевдонім допомагає зробити ім'я.

*

Парадокс: мають палаци, а мріють жити в серцях людей.

*

Що більше можливості говорити, то менше хочеться думати.

*

Навіщо порушувати закон? На те є поправки.

*

Перейменувати – ще не означає називати речі своїми іменами.

*

І мости руйнуються від того, що всі йдуть у ногу.

*

Ми дедалі більше стаємо господарями безвихідного становища.

*

У хворої економіки більшає лікарів, та меншає санітарів.

*

Що дешевша горілка, то більше патріотів!

*

Легко обманути народ, спробуйте обхитрувати дружину!

*

Поки на порядку денному стоять питання, а не відповіді – порядку не буде.

*

Скільки жил треба витягти з ближнього, аби натрапити на золоту?

*

Вбиваючи в собі звіра, подумайте, чи не станете сиротою?

*

Сказав правду – тепер відбріхуйся.

*

Страшне не те, що все продається – жахає ціна.

*

Погано не те, що від великого до смішного один крок, погано те, що назад не ступиш.

*

Запитайте дорогу до раю, і вас пошлють до дідька.

*

Звісно, що ми йшли не туди, зате ніхто не скаже, що відступали.

*

Дурні краще користаються з дурості, ніж розумні – з розуму.

*

Нема такої правди, яку б не можна було роздягти догола.

*

На кожній гілці влади сидить мудрагель із пилкою.

*

Сіють розумне, добре, вічне, але комусь же й орати треба.

*

Чим відрізняється пам'ять від жінки?

– Пам'ять зраджує на старість, жінка – замолоду.

*

З двох катів вибирають того, в кого гостріша сокира.

Левко Боровиковський

Байкар, поет; 1806 – 1889

**Шабля різанину чує,
Люлька пожари віщує.**

*

Сидить дома, на покої
Не пристало козакові.

*

Є й такі: не найде толку – буде тихо;
Не найде ж точки – лихо!

*

Поки багат,
То поти й сват.

*

Сова хоть спить, та кури бачить.

*

Хоть вовк линяє,
Та норів не міняє.

*

Як Смерть далеко,
О Смерті думать легко,
А стане за плечима, –
У всіх нас страх з великими очима.

*

Хто сам собі дає зарік –
Пропавший чоловік.

*

Хто робить – той мовчить; а вірять Крикунам.

*

Чобітку!..
З ногою не сварись,
Бо Чобіт без ноги ні к чорту не годиться.

*

Кому вдалося раз збрехати,
Тому вже віри більш не ймуть.

*

У кого що болить,
Про те й кричить.

*

А ти б, Метелику, не дуже-то гордився,
Бо ти недавно сам з гусениці вродився.

*

Хто добре робить – той не хвалиться нікому.

*

Забув... А не забув набити брюхо
І чарки не поніс за вухо!

*

Хто вище злізе – дужче пада.

*

Жартуй собі, шути,
Та миром не мути.

*

**Мор, голод і війна – то страшні людоїди;
А ще страшніші – злі сусіди.**

**Усякий знає:
Хто солодко живе – той гірко умирає.**

Юліан ВАССИЯН

Публіцист, громадський діяч; 1894 – 1953

Дорога до Бога веде через Батьківщину.

*

Життя, почате із творчого слова, невмируще.

*

Без честі нема людини.

*

Шлях політичного визволення веде через зламання в собі від'ємних рис.

*

Не мало важ тієї потуги, що спочила в бутті ук-раїнського народу.

*

Ідею державності нації не можна здійснювати ста шляхами, а тільки шляхом твердих рішень і ще твердіших обов'язків чинного послуху.

*

Не матерія і не біофізичні процеси життя зупиняють творчий поступ наперед, але кволість духу.

*

Ми стали нацією і не можемо вже думати і прагнути інакше, ніж думає і чинить державна нація.

*

Коли з погляду мети націоналізм є демократичний, то з погляду форми й методи він є диктатурою.

*

Будучність і ціль нації лежать в ній самій.

*

Націоналізм не знає диктатури окремого інтересу.

*

Принцип повторності в історії – дуже умовний, а найменше кермується ним той, хто історію на правду творить.

*

Насильне засвоювання несвоєрідного відхиляє лінію природного напрямку.

*

Влада ідеї хоче бути владою найчистішого абсолютизму.

*

Людина чину не дозволяє втискати життя в прокрустове ложе теорії-формул.

*

Націоналізм є передовсім силою внутрішнього самоопанування.

*

Хто скоріше і рішучіше візьметься за діло – той буде рішати про якісні прикмети української будуччини.

*

Життя не зносить останнього слова про себе.

Іван ВЕЛИЧКОВСЬКИЙ

Поет, священник; бл. 1651 – 1701

Вітчизна справжня – небо!

*

Багатство – всілякого гріха батько, всілякої злоби винахідник, духотлінної
поживи сприяч... ратник на цнотливість.

*

Якість Божу у собі пан хміль сокриває,
Бо возносить смирних він, гордих усмиряє.

*

Де не буває віри, там немає надії та любові.

*

Славиться-бо син у матері, а мати у сині.

*

Коли хочете мене вічно тримати, залишіть мене тепер.

*

Що в тому святого,
Коли ти в церквах лиш топчеш дороги.

*

Блажен, хто пам'ять смерті у серцеві мав.

*

Неоднакові на смак пливуть різні ріки... Смак однакий у річках, що впали у
море.

*

Смерть, суд, пекло і небо – чотири квадрати тії –
Завше май ти при серці, як компас на шиї.

*

З тобою жити не можу, важко і без тебе.

*

Час, дитинство, і дівства утрата, і слово
Вийде з вуст – не вернеться назад на віднову.

*

Минуть усі часи нам.
А над усе мине час покаяння.

*

Мовить, знаю, Господь: “Небо і земля
Мимо ідуть!”

*

Хто замолоду не хоче трудитися, в старості зле постраждає.

*

У вбогого трохи є, в жебрака – нічого,
Понад міру – в багача, а досить – ні в кого.

*

Інакше дивиться на світло орел, а інакше – сова.

*

Живить віру – діло.

*

Без діл є віра мертва.

Володимир ВИННИЧЕНКО

Письменник, політик; 1880 – 1951

Вірою вбивається всякий страх.

*

Всяка державна будова тільки тоді може бути непохитною, коли в її основу покладено не примус, а добру волю її складових частин.

*

Мовчання іноді говорить більше, ніж слово.

*

Те, чого ти боїшся... станеться не від твоєї віри, а від твого страху.

*

Найбільшу, майже ідеальну точність більшовизм виявляє в одній галузі своєї діяльності – в галузі терору і репресій.

*

Хто в себе не вірить, тому ніхто другий не повірить.

*

Чого хочеш, те мусиш вважати найбільшим за все.

*

Політика – то злість, ненависть, нелюбов.

*

Святість – найслабша перепона... Святість легше всього рветься.

*

Невже щастя є тільки вічний, недосяжний міраж?

*

Хто хоче бути великим артистом, той не повинен бруднити себе.

*

Терор – самовбивство для тої самої ідеї, яка його вживає.

*

Нема любові без ненависті, як нема білого без чорного! Хочете любові, то мусите ненавидіти.

Іван ВИШЕНСЬКИЙ

Письменник; між 1545-1550 – бл. 1620

Каяття барв не потребує.

*

Що в житті цьому приготував, те в майбутньому візьмеш, а що був посіяв, теє там пожнеш.

*

Коли цноту і чистоту плотську збережуть, але не очистяться від жорстокосердя і злостивості і не виявлять милості до ближнього, то світильники свої погасять без оливи милосердя.

*

Мало обраних, і мало в кому спасіння хоче віднайтися.

*

Що за пожиток з дару, коли я сам того запрагнув і дістав від тебе, диявола, а не Бог небесний мене на ту достойність покликав і вибрав?

*

Спасайтесь законом отецьким.

*

Онімій і будь безголосий, доки не схочеш отямитися!

*

Не ганьби, бо оганьблений будеш!..

*

Всяка жертва нечестивих бридка перед Богом.

*

Зваба від розумних скоро може відступитися: пізнають її.

*

На життя народитися – це коли, вийшовши з утроби у цей світ і дійшовши зрілого віку, думка вже має силу відрізнити зле від доброго.

*

Як же ти хочеш розсудити біду войовника, що б'ється і бореться, коли сидиш удома біля матеріної цицьки!

*

Спершу – мати, а потім – дитина.

*

Себе стережімо...

*

Хворий хворого лікувати не може.

*

Той, хто не був у бою й подвизі ратному і не бачив змагання ратних, як може інших навчити?..

*

Як хочеш іншим відчинити ворота царства небесного, коли для тебе вони зачинені?

*

Неправді властиво не стояти на одному місці.

*

Здорові очі можуть побачити й осудити гниле око і мають на те владу.

*

Спасайтесь вірою.

*

Істини неправдою перебороти не зможете і самі щезнете й загинете, а істина живе і житиме вівіки!

*

Диявол тілу пособляє і супроти душі бореться.

Яків ГАЛЬЧЕВСЬКИЙ

Полковник Армії УНР, подільський отаман; 1894 – 1943

В боротьбі сентиментів немає.

*

Вмирати треба, але тоді, коли жертви життя й крові дають певну перемогу.

*

Наші предки дали нам життя, але не дали нам державної спадщини.

*

Вдивляйтесь і вслухайтесь у слова тих, хто засуджуюче вимовляє слово “отаманія”, і побачите, що власне в їхніх душах жевріє ота “отаманія”.

*

Повстанчих отаманів цінують лише в часі боїв.

*

Українська земля лише нас покохала, а ми – її.

*

У психіці москалів один крок від побожності до атеїзму, від кохання до ненависті, від жалості до садизму.

*

Найкраще з москалями балакати мовою гармат.

*

Войовничі мужі перш за все шукають чужої сили.

*

Коли вже на нас скаржитимуться “сусіди”, що ми – імперіалісти, окупанти, підбійники, їхні гнобителі?!

*

Вождь може постати лише з гущі нації.

*

Правдивий Вождь не потребує чужих зразків.

*

Коли б наші політики у своїх політичних акціях брали за підставу історію, то не було б стільки розчарувань і катастроф.

*

Що нам потрібно? Не губити зв'язку з предками і думати про своїх нащадків.

*

Повстанець не сміє марнувати пострілу: кожен постріл мусить давати жертву.

*

Хто вміє підлягати, той уміє й наказувати.

*

Кожний отаман добрий, коли матиме добрих помічників.

*

На вогні і камінь часами тріскає.

*

Зрада не є рятунком для здеморалізованих.

*

Тіло кожного зрадника рознесуть звірі і птахи.

*

Героїзм і смерть не завжди йдуть в парі з мудрістю.

*

Півзасобами в нападі ворога не переможеш.

*

Переслідувати треба ті сили, які ще можуть чинити опір.

*

Найскоріше заломуються красномовні ефектовці, найдовше витримують понурі “мовчки”, у яких лише очі блищать вогнем.

*

Щоб здобути свободу, нація мусить по горло скупатися в крові.

*

Сильні народи не святкують своїх поразок, лише – перемоги.

Леонід ГЛІБОВ

Байкар, поет-лірик; 1827 – 1883

Коли любиш – люби серцем, а не язиком.

*

Панібратство шкодить
І доброго нінащо зводить.

*

Іноді з'їси і не доволі,
Зате живеш на волі.

*

Дурний порядок – дурне й діло.

*

З грошима й дурні прехороші!

*

Ніколи не хвались,
Поки гаразд не зробиш діла.

*

Поки ти чим кому страшний,
Усяк тебе і поважає;
А тільки як-небудь спіткнись,
– Дивись –
Хто й поважав, той лає.

*

На те шука в морі,
Щоб трусивсь карась.

*

Нічого Ослові дорікати...
Лучче б розуму спитати
У того, хто його наймав.

*

Шукають щастя нещасливі.

*

Був Вовком я і Вовком буду
Довіку і до суду!

*

Хто кохав життя ледаче –
Непереливки тому.

*

Є каяття, да вороття немає.

Микола ГОГОЛЬ

Письменник. 1809 – 1852

Кожне слово неосяжне.

*

Якого горя не забирає час? Яка пристрасть вціліє у нерівній боротьбі з ним?

*

Дивіться на те, чи любите ви інших, а не на те – чи люблять вас інші.

*

Архітектура – теж літопис світу: вона говорить тоді, коли вже мовчать і пісні, і перекази.

*

Хоч які дурні слова дурня, а іноді буває і їх достатньо, щоб розумна людина зніяковіла.

*

Бути у світі й нічим не позначити свого існування – це здається мені жахливим.

*

У кожному слові безодня простору.

*

Кожне слово неосяжне.

*

Стражданнями і горем визначено нам добувати зернини мудрості, не видобути із книг.

*

Поети з'являються не звідкись з-за моря, а виходять зі свого народу.

*

Навряд чи є вища з насолод, ніж насолода творити.

*

Варто тільки дотепному посміятися з одного боку справи, як слідом за ним тупіший і дурніший глузуватиме з усіх боків справи.

*

Театр – це така кафедра, з якої можна багато сказати світу добра.

*

Якщо навіть трапиться розгніватись на когось, тоді розгнівайся і на себе самого.

*

У глибині холодного сміху можуть віднайтися гарячі іскри вічної могутньої любові.

*

Часто крізь видимий світ сміх ллються невидимі світу сльози.

*

Потрібно зі сміхом бути дуже обережним, – тим більше, що він заразливий.

*

Поріднитися душею, а не кров'ю, може лише людина.

*

Гнів скрізь недоречний, а більш за все у справі справедливій, тому що затемнює і каламутить її.

*

Глупота є особливою принадою гарненької жінки.

*

Слава не може наситити і дати насолоду тому, хто украв її, а не заслужив; вона викликає постійний трепет тільки в гідних її.

*

Мерці так само втручаються у справи наші і діють разом з нами, як живі.

*

Жінці легше поцілуватися з чортом, ніж назвати когось красунею.

*

Молодість щаслива тим, що в неї є майбутнє.

*

У письменника тільки один вчитель: самі читачі.

*

У літературному світі немає смерті.

*

Стань спершу сам чистішим душею, а потім намагайся, щоб інші були чистіші.

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО

Літератор, журналіст; р. н. 1940

Афоризм – це добре відредагований роман.

*

Афоризм має перевагу над романом: його завжди дочитують до кінця.

*

Мовчання нестерпне, коли за нього отримуєш копійки.

*

Принципова критика з усіх боків – це вже цькування.

*

Письменник стає великим, коли на ньому починають добре заробляти.

*

Проблема позитивного героя легко вирішується, якщо твір автобіографічний.

*

Мистецтво має сенс, якщо воно правдивіше за дійсність.

*

Слабка сатира – це наклеп на дійсність.

*

Якщо заповідей і законів не дотримуються, значить, вони гуманні.

*

Усталена думка відгонить болотом.

*

Виняток – правило, яке жде свого часу.

*

У взаємовикриттях народжується істина.

*

Гріх – турбота про сучасне, спокута – про майбутнє.

*

Коли немає нічого святого, то й людина може стати Богом.

*

Всі ми атеїсти щодо чужих Богів.

*

Заборони релігію – опіумом стане наука.

*

Егоїзм заважає людині піклуватися про себе розумно.

*

Брехня повсякденна втрачає свою святковість.

*

Не муч інших своїми успіхами.

*

За доброго батога і пряники не потрібні.

*

Найкраще від усіх у неволі розмножуються люди.

*

Рідну землю любимо за те, що в ній зарито стільки талантів!

*

В СРСР найшвидша черга – кулеметна.

*

Як війна шаліє, то закон німіє.

*

Коли Рим не мав можливості воювати, він щиро боровся за мир.

*

І один у полі воїн, якщо захищає рідне поле.

*

Коли любиш Батьківщину, влада не має великого значення.

*

Скромна людина завжди змусить себе похвалити.

*

Не затягуй узи дружби.

*

Краще раз сказати правду, ніж до неї закликати.

*

Коли діти гідні своїх батьків, немає поступу.

*

У жодній революції молодь не бере такої активної участі, як у сексуальній.

*

Якщо людина – цар природи, то звірі – за республіку.

*

Скажи мені, який я письменник, і я скажу тобі, який ти читач.

*

Чим ледачіша людина, тим більше її праця схожа на подвиг.

*

Найбільше вільних місць – для подвигу.

*

Йому так мало платили, що він мусив бути свідомим.

*

Геній – це маяк, котрий світить нащадкам тих, для кого був більмом на оці.

*

Похвали людину за її спиною – і вона повернеться до тебе обличчям.

*

Бути цензором означає відсіювати розумне, добре, вічне.

*

Той, хто ворог собі, особливо небезпечний для інших.

*

Якщо тебе ударили по одній щоці, підстав другу й щелепа стане на місце.

*

Щоб керувати країною дурнів, треба бути хоча б трішки придуркуватим.

*

Щоб підняти того, хто низько впав, спершу ставлять його на коліна.

*

Чим більше турбуємося про тварин, тим вони смачніші.

*

По чистій совісті кожному приємно потоптатись.

*

Дурневі можна дати тільки одну пораду: стати ще дурнішим.

*

Скромно вбраний дурень здається розумнішим.

*

Чесний замість багатства наживає ворогів.

*

Найбагатший той, хто володіє рідною мовою.

*

Мрія високопоставленої жінки: ще вище лягти...

*

Солодка брехня позбавляє людину надії.

Комуністи! Любіть Україну, вона ще майже радянська!

Без добрих намірів дорога до пекла залишається не вимощеною.

Бідні кращі за багатих: менше вкрали.

Смертну кару скасовують для того, щоб люди могли спокійніше вбивати один одного.

Не пий більше, ніж дозволяє тобі талант!

Манна небесна впаде, якщо шанувати небо.

Завойовник знущається з підкореного народу, а підкорений – з себе.

Хочеш стати безсмертним – дбай про безсмертя рідного народу.

Степан ГОРЛАЧ

Письменник, український еміграційний діяч (Канада); р. н. 1921

Ростуть мужі, коли росте загроза...

*

В минулому ми вміли проливати кров, але не бракувало і тих, які професійно проливали сльози.

*

Без ХОЧУ і сильні –
Часто кволі і малі!

*

Не проси у Бога сили,
Лиш до єдності стреми.

*

Хвала тобі, хто виступає
У бій з брехнею без брехні.

*

Чи може бути Бог, коли диявол
Смирненні душі легко так вербує?

*

Усі вмирають, та не всі
По смерті вічністю живуть.

*

Краще в пеклі вікувати,
Ніж дати зайдам панувати.

*

Вмерти хто боїться дуже,
Попадає в небуття.

*

Найбільший біль – це той, що ми
Його ні з ким не розділили.

*

Мало зробить й той, хто може,
Якщо ХОЧУ не допоможе.

*

Чим більш рабів є в Україні,
Тим більше слави у Москви.

*

Вартість має ЩО ти робиш,
А не завжди, що ТИ робиш.

*

Не купана в чужій крові
І воля вартості не має.

*

Бути бідним не ганьба,
Та гріхом є чутись бідним.

*

Не багаті є великі,
А великі є багаті.

*

Хто не зумів нарід свій полюбити,
Не здужає і подвиги творити.

*

З долини акції і чину
Одна дорога – лише в рай.

*

Великому ХОЧУ низенькі є гори....

*

Кого захоче Бог скарати,
У того віру відбирає.

*

Не доведи нас, Господи,
Щоб милосердилися над нами.

*

Ростуть мужі, коли росте загроза...

*

Подвійна праця та, що без охоти.

*

Чи варто нам приходити на світ,
Щоб чорну пляму залишить по собі?

*

Подвійна небезпека лише від страху.

*

Сліпий не той, хто зір утратив,
А той, хто бачити не хоче.

*

Закоханим і щастя заважає.

*

Хто для себе жити хоче,
Той життя своє марнує.

*

Сильний не той, хто тягарі підносить,
А той, за кого пружать мільйони.

*

Любов, жертва і посвята
Тебе до слави доведуть.

*

Не шліть прокляття на нарід,
Де родяться борці завзяті.

Павло ГРАБОВСЬКИЙ

Поет; 1864 – 1902

Невмируща міць народа усе лихе переживе!

*

Не з любов'ю підходь ти до всього,
А ненавидь, кляни та карай,
Катом будь панування гидкого,
Люто бийся за рідний свій край!

*

Не загоїть серця фальш.

*

Рідна мова на чужині
Ще милішою стає.

*

Легше б згинуті враз було в борні,
Аніж тратити день за днем в журбі...

*

Неволя живої душі не уб'є.

*

Простить мучителів... я не відчую в собі сили!

*

Доки мисль руша,
Стіймо поруч, як найкревні,
Як одна душа!

*

Як гірко трупом почуватись,
Безслідним полум'ям згорить...

*

Нема нічого гірше,
Як бути живим і вмерти за життя!

*

Рід людський за правду стане
Хоч неправді "потура"!

*

Хай мертва буква вас не мане
До свар, заслонюючи суть...

*

Борців не лякають пригоди:
Шлях, мочений кров'ю та потом,
Нас виведе в панство свободи
Не нині, не завтра, так потім!

*

Мало нас, та се – дарма;
Міцна віра рушить скали...
Тим загибелі нема,
Кому світять ідеали!

*

Не додавай знесиленим журби,
Не добивай зневір'ям підупалих...

*

Уперед, хто не хоче конати,
Статись трупом гнилим живучи!

Сміле слово – то наші гармати,
Світлі вчинки – на наші мечі.
Уперед до завзятого бою...
Коли бути бажаєм собою,
Коли серце позор відчува!

*

Уперед проти хижих порядків!
Гине войник чи здобич бере,
Він стежки протира для нащадків, –
Його діло ніколи не мре!

*

Де плачуть, там немає вже краси!

*

Не смерть страшна, не довгий час неволі, –
Не важко бути героєм проти них;
А страшно жить, запрягшись мимоволі
В ярмо дурниць та клопотів дрібних.

*

Нас жде невіддячений труд!

Борис ГРІНЧЕНКО

Письменник, лексикограф, громадський діяч; 1863 – 1910

Багато є людей, нема людей-братів.

*

Кинути роботу для рідного краю і піти на роботу до його гнобителів... єсть справжньою цілковитою зрадою.

*

Ще не вмерла Україна,
Але може вмерти:
Ви самі її, ледачі,
Ведете до смерті!

*

Повинність – ось той владар добродійний,
Що збереже мене від мук і лих.

*

Щастя дурно не дається:
Тільки той його придбає,
Хто за його в бої б'ється.

*

Народ-герой героїв появляє,
Шануючи, він їх вінцем вінчає.
До Сонця генія високого рівняю.

*

Хто боровся за волю й свій край, –
Не злякається муки і страти.

*

Де багато – це не сила,
Дурість міряй не лічбою.
Перевага там, де сміла
Сила в правім бою.

*

Я віддав би усе на цім світі
За змогу умерти за рідний свій край.

*

Як мала у тебе сила,
То з гуртом єднайся ти:
Вкупі більше зробиш діла,
Швидше дійдеш до мети.

*

Як на силу ти багатий, –
Не єднайся ти з гуртом:
Буде силу він спиняти, –
Сам іди своїм шляхом.

*

Тільки смерть великих робить з нас.

*

З Овець не зробиш ти борців, –
Не трать же з їми дурно слів.

*

Хай ліпше вб'є громом, ніж їстиме лихо,
Хай краще згоріти, ніж в'янути тихо...

*

**Я не хочу нудно скніти:
Не боротись, то й не жити!**

*

Хто сіє сльози, – сліз і сам зазна.

*

**По змозі – не сварись; коли ж прийшло до того,
То подбай, щоб сам отбиться вмів.**

*

**Зло від своїх
Найтяжче уражає.**

*

Хай згине все, коли не вміє жити!

Володимир ДЕРЖАВИН

1. Добрість це різновид чемності. От чому діти є такі безсердечні.
2. Події та обставини скрізь пристосовуються до характеру людини, з якою мають справу.
3. Фізична праця теж може правити за засіб самосп'яніння...
4. Віра є брак довіри.
5. Є придатні до виховання породи тварин, проте людей можна лише дресувати.
6. Війна (з її неодмінною картковою системою) – найліпший розповсюдник вегетаріанства, отже якоюсь мірою і пацифізму.
7. Що охочіше хто зважає на чужі погляди, то менш охоче вникає в чужі мислі.
8. Якщо вища чемність полягає в тому, щоб не помічати чужих нетактовностей, то найвища – либонь у тому, щоб... взагалі уникати нетактовних людей.
9. Справедливо, що скрізь і завсіди хліб дешевший за вино, бо радість дорожча за життя.
10. Найбільше схильні вірити чужим обіцянкам ті, хто ніколи не додержує своїх власних...
11. Немає відразливіших людей, ніж ті, що сприймаються нами, як живе дзеркало наших власних недоліків і криве дзеркало наших власних вальорів.
12. Найпростіше мірило культурного рівня людей та народностей це – наскільки вони, розмовляючи, обходяться без допомоги рук.
13. Справжній учений – не той, хто здатний займатись своєю наукою, а той, хто зовсім нездатний займатись абичим іншим.
14. Вміння сполучати приємне з корисним слушно сприймається, як душевна ницість і нахил до подвійної бухгалтерії в усьому.
15. Цікава річ, як міцно зачіпає нас усне висловлювання таких опіній, які в писемному або друкованому вигляді викликали б саму лише посмішку та благодішну іронію.
16. Недобре чоловікові бути самому – говорить біблія; але ж добре – побути самому!
17. Кому нема чого робити з власним знанням – викладає; хто не знаходять ужиття для власних ідеалів – виховує; хто не сподівається успіху в особистих справах – вдається до суспільних; хто свідомий власної нікчемності – живе заради своїх дітей.
18. Щоб мати тривалий успіх у першій-ліпшій галузі, конче треба вмілого користування з власних свідомо культивованих недоліків.
19. Бережливість щодо громадського майна рідко обходиться без надії заощадити з нього щонебудь на власну користь.
20. Лише страх перед лихом виправляє – аж ніяк не саме лихо, яке діє, радше, навпаки...
21. Виховання може зробити все, але робить звичайно протилежне тому, чого прагне.
22. Книжки завсіди розбігаються: їхні ноги це руки читачів.
23. Щоб розуміти людей, треба вміти нічого й нікому не прощати. Якщо все зрозуміти, значить усе простить...*
24. Люди менш боялися б старості, якби знали, що надзвичайне довголіття означає можливість побачити відродження мод та ідей своєї ранньої юності.
25. Елементарна справедливість вимагає, щоб одні здобували й раділи зі своїх набутків, а зовсім інші споживали набуте першими й тішились

споживанням.

26. ...Наколи правда, що ризик – річ шляхетна, то сучасні нарікання на так звану спекуляцію свідчать лише про крайній занепад душевної шляхетності.

27. Конформістська етика гордовито відкидає гедонізм із тієї причини, що понад усі насолоди ставить задоволення особистої пустославності, іменуючи її мудрістю, або й чеснотою.

28. Новітні форми війни (повітряна, газова, підводна) найшляхетнішим способом виключають можливість безпосереднього грабунку та особистого самозбагачення...

29. Морально люди діляться в основному на дві категорії: ті, що, образивши когось, прощають йому це, і ті, що не прощають йому цього.

30. Інтелектуально люди діляться в основному на дві категорії: ті, що від злості розумнішають, і ті, що від злості дуріють.

31. При решті рівних умовин перемагає той, хто спромігся завдати противникові спокусу зручного й почесного відступу.

32. Як правило, інтелігентна людина зазнає невдач і розчарувань насамперед через те, що занадто поспішає та забігає наперед... (розчаровується в родинному житті, одружившись у віці двадцятьох – тридцятьох років, тим часом як одружуватись слід у сорок – п'ятдесят років, озброївшись життєвим досвідом; безуспішно силкується зробити кар'єру в тридцяти – сорок років, замість вичікувати в слухній певності, що в п'ятдесят – шістдесят років кар'єра сама собою прийде; марно прагне в сорок – п'ятдесят років відомости та слави, які однаково не проминуть з'явитися в шістдесят – сімдесят років; нарешті розчаровуються в житті та поспішає передчасно сконати в п'ятдесят – шістдесят років від випадкової застуди абощо, хоч була цілковита рація прожити до вісімдесятьох років, і довше.*

33. Як бачити насамперед з жіноцтва, постійне спілкування з дітьми або знижує інтелектуальний рівень (якщо доросла дитина піддається під їх вплив), або ж псує нерви та вдачу (якщо не піддається).

34. Якщо жінка після деякого періоду шлюбного добробуту починає закидати своєму партнерові холодність і брак уваги, то йому залишається тільки негайно кинути її; бо це значить, що вона сама охолола до нього...

35. ...Кохання й зневага до жінки – це те саме, позаяк фізичний потяг до жінки усвідомлюється психічно в характері зневаги до неї?*

36. ...Не зневажай жінку за те, що вона тобі подобається.

37. Чоловіків упевняють і переконують, а жінок умовляють і переговорюють.

38. Жінка скрізь схильна вважати свого дружину за розумного (навіть коли зраджує його), а свого коханця за дивака; чи не тому, що, з її погляду, найрозумніше, що може зробити чоловік, це – одружитися з нею?

39. Жінки це ті самі дівчатка, лише більш-менш пристарілі.

40. Справжня дружба між чоловіком і жінкою можлива лише після взаємного сексуального переситу. Але й це останнє спостерігається не часто, а перше й поготів.

41. Щасливий, хто виховувався в чисто жіночому родинному оточенні: він привчався робити все сам (і краще).

42. Яке явне божевілля – закохатися в жінці, ще жадного разу не випробуваній, про яку навіть невідомо, як саме вона пеститься! Ні, хай жінка сама мною зацікавиться і доведе свою зацікавленість на ділі – а тоді я подивлюсь, чи варт її кохати.

43. Поетичність місячного світла походить із того, що при місяці навіть абияке жіноче обличчя видається гарним.

44. ...Посилання на громадський (національний, суспільний, релігійний тощо) обов'язок – це останній засіб саморятунку для чоловіка, як от для жінки –

сльози.

45. ...Не личить джентельменові соромитись власних емоцій.

46. Коли доросла людина тимчасово падає в дитинство, то в чоловіка це зветься героїзм, в жінки – істерія.

47. Людина навчається цінити дружбу лише тією мірою, якою втрачає надію знайти її в стосунках між чоловіком і жінкою.

48. За весь час свого існування людство з подиву гідною впертістю відкидає єдину можливість такого виховання, яке змалку робило б людей культурними: доручити виховання хлопців жінкам, а дівчат – чоловікам.

49. ...Цнотливість є штучно підтримувана інфантильність.

50. Основна статева різниця між чоловіком і жінкою полягає в тому, що кожна жінка вже з дитинства інстинктивно й непомилково знає, якого саме чоловіка їй треба; а чоловік доходить відповідного знання про потрібну йому жінку лише з великим трудом, здебільшого пізно, або й занадто пізно.

51. ...Найщасливіший чоловік – той, для якого всяка жінка є жінка, та й усе.

52. Краса органічної природи є ілюзійна силою своєї органічності. Метелик це не що інше, як тарган на крилах.

53. ...Що вищий театр, то нижча драматична література.

54. Жоден філософ не спромігся б утворити свою систему, якби почав з неухильного виконувannya моральних імперативів.

55. Рубіж літературної творчості: письменник не може створити персонажа розумнішого за самого автора.

56. При читанні масовий читач прагне уявити собі, як усе це відбувалося б у дійсності; справжній amator і цінитель літератури намагається уявити собі, що почував і думав автор речі, творячи її.

57. Історія літератури є історія літературних жанрів...

58. Пародія – це та гостра зброя, якою естетична свідомість еліти борониться проти надмірного абсурду та свавілля чергової моди.

59. Жоден дикун, жоден кубіст не вигадася такого абсурдного й несмачного вбрання на голову, яке здатна спорудити перша-ліпша модистка...

60. Професійне завдання критика – порожніми фразами характеризувати змістовний мистецький твір; бо лише отак критик може уприступити той твір для публіки.

61. Критик-артист обминає найслабші твори мистця, а критик-публіцист – найліпші.

62. ...Власна маніра ліпша за чужу маніру...

63. Плоть людська є фактично розколота на чоловічу і жіночу стать, що вічно жадають метафізичного – в фізичному акті – новеєднання. В подібний спосіб і душа людська є розсічена на інтелект і моральність, що емпірично зовсім незалежні одно від одного.

64. Симулювати реальну залежність істини від добра – лицемірство релятивізму; симулювати реальну залежність добра від істини – ницість утилітаризму; симулювати реальну єдність істини й добра – бестіяльна тупість конформізму.

65. На відміну від української літератури, літературна Україна починається з Лесі Українки.

66. Легкість засвоєння мов дітьми пояснюється виключно балакучістю: мовчазні діти засвоюють мови аж ніяк не легше за дорослих.

67. Парадокс у науці це наче метафора в поезії: такий самий специфічний, мало не обов'язковий, принципово продуктивний, а мірою своєї новизни не нависний конформістам усіх ґатунків.

68. ...Змисл людини – в тому, що вона мислить.

69. ...Сум є біль, що сумарно відчувається цілим тілом і через те

відчувається неясно.

70. Діалектика є методою хибного мислення. Хто мислячи помиляється, той тим самим мислить діалектично.

71. Якщо суб'єктивний ідеалізм Фіхте вирозуміти можна, але не варт, а трансцендентальний ідеалізм Шеллінґа вирозуміти варт було б, та ніяк не можна, то діялектичний ідеалізм Гегеля і врозуміти не можна, і якби можна було, то не варт.

72. Немає епохи, яка не здавалася б сучасникам перехідною...

73. Єдина можливість навчитись мислити самостійно це – систематично думати про речі якнайнеприємніші (бо думати про приємне значить не мислити, а мріяти).

74. ...Політична організація незрідка набирає закінченої форми якраз напередодні свого падіння; воно бо вичерпала цим свої останні сили.

75. Велич національної ідеї є зворотно-пропорційна дійсній величі даної нації за даної доби і має на меті надолужити її нестачу.

76. Політичні погляди індивіда значною мірою залежать від його конституційних (психофізіологічних) властивостей...

77. ...Держава, що є багатша за своїх громадян, є ворожим культурі чинником.

78. Не надія рухає революцію, а ненависть і жадоба пімсти, що міцніші за закон самозбереження.

79. Демократія і диктатура співвідносні, бо диктатура повинна спиратись на щось таке, що є неспроможним її контролювати – а це і є демос.

80. Демократія не утворює диктаторів, а сама утворюється претендентами на диктаторські повноваження.

81. Конституційна монархія (якщо тільки вона не обернулась на фікцію) – єдиний режим, який тим слабший, що довше триває влада його носія...

82. Здорова людина не думає про своє серце, а здоровий чоловік – про свою мужність; отак і здоровий народ – про свою національність.

83. Національною є скрізь не інтелігенція, а еліта.

84. Щоб бути чистим, треба не тільки митися, скільки не мазатись об щось брудне...

85. Демократичний принцип: щоб усім було добре. Аристократичний: щоб ліпшим було ліпше, а гіршим гірше. – Демократичний принцип: закони пишуться про всіх. Аристократичний: та не про кожного. – Демократичний принцип: усяке бажання маси є правне. Аристократичний: жадне бажання мас, само з себе, не заслуговує на увагу. – В усіх випадках, аристократичний погляд ближчий до реальності.

86. Кожен режим гине насамперед через самоотруєння власною пропагандою, яка була первісно призначена для мас...

87. Дві відміни національної пихи: західні нації пишуться з своїх лихих прикмет, а східні – з своїх уявних.

88. Політик є людина, що уявляє, начебто протидія буде тим слабша, що міцніша є дія. Політикан є значно скромніший: він лише сподівається, що встигне полагодити власні справи, заки протидія розгорнеться.

89. Лиха недоля – назавсіди кинути рідний край, та ще гірша – зовсім не мати права кинути його.

90. ...Нація є насамперед ідея, і тільки в цьому її сила і слабкість.

91. Є два сорти аристократів: ті, що знають усе, нічого не навчившись, і ті, що всього навчившись, нічого не знають. А демосові притаманен один лише сорт людей – тих, що нічого не навчались і нічого не знають.

92. Основне призначення соціальної політики... полягає в тому, щоб певна

еліта тримала масу на повіді...

93. Що миролюбніша є людність, то більше воєн на її терені...

Митрофан ДОВГОЛЕВСЬКИЙ

Поет, драматург; XVIII ст.

Гнів на владу без пуття шкоду причиняє.

1. Знай, що схід сонця від смерті тебе відвертає,
Захід його, пам'ятай, заходом є теж твоїм.
2. Без помилок ще ніхто написати не зміг своїх віршів.
3. Рідше у гості ходи – будеш дорожчим тоді.
4. Світ не очищує...
5. Між почуттями і розумом часто існує незгода,
Бо, очевидно, людське тіло є старше душі.
6. Хвалять того, хто хвалить, а люблять, хто любить...
7. Слів бережися солодких, неначе ворожих стріл, друже,
Милі підлизи-слова ранять, мов ворог, не менш.
8. Як бджола тебе куса, потерпіти треба,
Бо ти гнівом безліч жал викличеш на себе.
9. Входячи до навчального саду мистецтва, будьте благочестивими та
уважними садівниками.
10. Ані природні здібності без знання поетичного мистецтва, ані мистецтво
без природних здібностей не може створити поета.
11. Чим є життя? Це поїздка крізь моря страшні небезпеки.
12. Меценатом ти не будеш, якщо любиш гроші.
13. Слава безсмертна – це честь і честолюбності друг.
14. Чи знайдеш ти куточок землі, де б не проживали безголові?
15. Справді, наскільки керманич цінніший гребця рядового,
А від солдата простого важливіший вождь є у війську,
Саме настільки і розум людський перевищує доблесть.
16. Очевидно, дуже мало людей керуються розумом – керманичем свого
плавання.
17. Злодій за кражу і вбивця за вбивство несуть якусь кару,
Смерть забирає ж у нас зовсім безкарно усе.
18. Тим важча хвороба божевілля володіє кожним, чим він розумнішим
здається для інших.
19. Лікар себе почуває погано, коли я здоровий,
Знов, як погано мені – краще для нього стає.
20. Що ж бо є краще, ніж мова, що гірше від неї знайдеться,
Горе та радість вона, мед і отруту несе.
21. Хоч Бог сам бачить усе, та його ніхто бачить не може,
Він проявляється скрізь, скрізь теж прихований він.
22. Мов легкий топиться лід, гине так слава людська.
23. Реквієм завжди він іншим співав і спочив сам нарешті...
24. Вакх (і гроші), всяк це знає, вдачу мудрих теж міняє.
25. Мене облудні лаври вельми устрашають.
26. Безліч шляхів є для смерті – на світ ми одним лиш приходим,
Безліч хвороб у людей, та порятунок один.
27. Зміну ходи мимоволі викликає зміна долі.
28. Хто у цім світі живе, як же бути чистим йому?
29. Те, що ти іншим співав, будуть співати тобі.

Василь ДОВГОВИЧ

Поет, філософ; 1783 – 1849

Світ того шанує, хто над ним панує

1. Все-бо минає, лише справа прекрасна живе.
2. Славен, хто зборов пишний гонор свій,
Хто кінця дійшов у борні святій.
3. В кого водиця – не кров? Той, хто давно охолов.
4. Надійтеся
Щастя, не завжди для вас блискає небо вогнем!
5. Що колись сталось, ніколи до нас не повернеться знову...
6. Доброчесність боїться законів: порушить їх – гине!
7. Скільки є друзів у грошей та недругів – у доброчестя!
8. Став безсмертний той, хто на смерть ішов,
Славиться герой, що себе зборов.
9. Той має щастя, у кого ім'я переходить у вічність.
10. Часто в житті нагород доброчесність не має, а гроші?
В тих, подивися, яких ще не було нагород!

Олександр ДОВЖЕНКО

Письменник, кінорежисер; 1894 – 1956

У найголовнішому художник завжди самотній.

1. Забудеш товариша, залишиш у біді – даремно ти на світ рождався.
2. Життя народу – у жнивах ланів.
3. Ящірка не гірше за орла досягає найвищих гірських верховин.
4. Сама доброчинність стає пороком, коли застосовують її помилково.
5. Письменник, коли він щось пише, повинен почувати себе вповні на висоті найвищого політичного діяча, а не учня чи прикажчика.
6. Коли пристрастей немає, немає мистецтва...
7. Сучасне – завжди на дорозі з минулого в майбутнє.
8. Якщо вчуєш жарт, шукай в ньому приховану правду.
9. Прославитись ми можемо тільки смертю...
10. Тільки сміхом можна беззлотно знищити зло.
11. Лише сильним дано право на безсмертя...
12. Одержавши крила, людина придбала якості не ангела, а сатани.
13. У вашій любові до життя... я бачу звичайнісінький страх смерті.
14. Людська душа – це чаша для горя. Коли чаша повна, скільки не лий уже, більше не вміститься.
15. Не пролив ти крові ворога в грізну лиху годину, проллеш батькову і братову проллеш!
16. Мистецькі твори треба складати в пам'ять мертвих і в ім'я ненароджених.
17. Як тяжко, і болісно, і страшно бути бездітним в житті і в творчості.
18. Навчіть поважати, шанувати й любити людську особистість, виховуйте у молодих повагу до старших, хоча б до батьків, і кладовища самі прикрасяться.
19. Кладовище – це дзеркало людських взаємин.
20. З усіх пристрастей людських етична пристрасть – єдина достойна і справжня пристрасть.
21. Прощаю всіх, хто заподіяв мені зло. Не хочу носити в душі зла.
22. Щастя, щастя... Є речі набагато значніші, ніж щастя, набагато глибші і, якщо хочете знати, набагато достовірніші.
23. Борись в ім'я честі. Якщо доведеться ще раз бути пораненим, проливай свою кров, як благотворну росу, і усміхайся.
24. О трибуно! Скільки дурнів сходило з тебе переможцями.
25. Народ, що не знає своєї історії, є народ сліпців.
26. Двоє дивляться вниз. Один бачить калюжу, другий – зорі. Що кому.
27. Там, де виховують рятуватись, не перемагають.
28. Краще загинути в бою, ніж конати в животінні другорядного пасинка історії.

Дмитро ДОНЦОВ

Публіцист, ідеолог українського націоналізму; 1883 – 1979

Як гарно було тоді, коли нас ще не любили.

1. В нас тисячі воць замість одної яскравої думки, що лучила б усіх в одну цілість.
2. Безсила є та ідея, яка обмежується лиш “альтруїзмом” до себе, а позбавлена “скаженої злоби” проти чужого світу.
3. Світ належить до тих, які вміють хотіти.
4. Нація, яка хоче панувати, повинна мати й панську психіку народу-володаря.
5. Нетерпимість до чужих Богів – лиш відворотний бік непохитної віри в своїй.
6. Наш національний ідеал може здійснитися тільки в безкомпромісовій боротьбі з Росією... Свідомі цього ідеалу, навіть повалені на землю, навіть під чоботом щасливого переможця – встанемо. Зрікаючись його – ніколи.
7. Ідеал московської свободи – зрівняння всіх.
8. Жалість – ось де, властиво, правдива релігія москаля, релігія, від якої до “чрезвычайки” ближче, ніж спершу здається.
9. Нація, в якій воля до власного політичного ідеалу, до політичного чину ще не розвинена або розвинена рудиментарно, властиво, не є нація, а тільки нарід...*
10. Націоналізм – це бунт проти особистого й гуртового егоїзмів. Бунт проти ідеології, яка ставить інтереси класу над нацією, національної меншості країни над автохтонами.
11. “З нічого”, зі своєї віри побудувати нову дійсність...
12. Воля до життя є волею до влади.
13. Віра – це нестримне бажання перетворити мрію в реальне життя.
14. Великі здаються нам такими тому, що ми стоїмо перед ними на колінах.
15. Найбільш гнітять того, хто найменше вимагає.
16. Без панування нема свободи.
17. Саме поняття “підданий” віддає якнайліпше суть взаємних відносин між (російською) державою та одиницею.
18. Мало носити в серці ідеал. Коли його не боронитиме запеклість фанатиків – цей ідеал перекреслить інша, чужа фанатична сила.
19. Панувати не над кимсь, а на своїй землі.
20. Демократія – панування многих – знає лише закон числа...
21. Замість слухання в собі Vox Dei – прислухування до змінного Vox populi.
22. Сума слабих не дасть сили.
23. Коли читаємо історію Європи, – читаємо історію її народів. Читаючи історію Росії, не бачимо нічого, окрім темної маси...
24. Думки, пророцтва поетів-візіонерів, їх відчуття відливаються їм неначе в тропи – по самітнім проходах, в бессонні ночі, в пропасниці.*
25. Народ, який хоче порвати кайдани і “вражою злою кров’ю волю окропити”, проливає і потоки власної крові.
26. Пророків, які з дому неволі вказують народу великі шляхи визволення, чекає каміння і хрест.
27. Віра і любов... які це замацкані пальцями недовіроків та егоїстів поняття!
28. Хто вірить, того не збити, не захитати в його вірі жодними людськими “доказами”, той піде по воді, і не переконати його, що сила тягару тіла потягне його на дно.
29. Найбільшою містерією є слово.
30. Вихор і вогонь – образи Святого Духа.

Іван ДРАЧ

Поет, державний і громадський діяч; р. н. 1936

**Нема народу –
то пощо життя?**

*

Ми віримо в магію небес, але не віримо в манну небесну.

*

Хто сумнівом битий, той не може вести.

*

Бог все поставить на місце, а ти йому все ж поможи.

*

Вірші не потрібні нікому, саме тому вони – найголовніше.

*

Хто спить на землі – не боїться упасти.

*

Лиш Деміург владно змісить Ніщо, а вимісить Щось.

*

Тим скоріше, митцю, ти повернеш додому,

*

Чим вище у небо, у небо злетиш.

*

Формалізм завжди був дальтонік.

*

Вітер – це час, де нуртує біда.

*

Совість іржавіє – помста тужавіє.

*

Орлині очі – для дня,

Совині очі – для ночі.

*

Кожен українець – це “троїсті музики”: одне – думає, друге – каже, третє – робить.

*

Коли людина не встане з колін, то вона не далеко зможе пройти.

*

Скільки українців, за давньою традицією, шукали таланту у розбудові чужих держав?!

*

Навіщо нам вороги? Ми самі собі вороги!

*

Щастя – це те, що було,

Щастя – це те, що буде,

Щастя – це те, що минає.

*

**Україно, дозволь мені серед твого безголов'я
Головою тривожною прорости!..**

*

Травень – вічний єретик.

*

**Хто славу кидає на вітер,
Хто на мармур кидає слова!**

Лише Любов одна не знає міри

Й тримає нас руками обома!

*

**Національна безтактність дуже часто виростає на добре угноєному ґрунті
великодержавного російського шовінізму.**

*

**Тіні наших незабутих, незабутніх українських предків мають знайти спокій,
навіки оселившись у пам'яті народу.**

*

Дивовижний народ українці! Найбільші його вороги сконали своєю смертю.

Страшні не королі. Страшні їхні блазні.

*

Сміх – не гріх. Але час від часу сповідатися за нього треба.

*

Пам'ять, як і жінка, зраджує саме тоді, коли на неї найбільше покладаєшся.

*

По безсмертних не плачуть.

*

Чому не бути Богом, коли на тебе моляться?

*

Чоловік – це стовп, до якого жінка прив'язана, щоб інші знали, де її шукати.

*

Не кожен, від кого пахне ладаном, святий.

*

Господи! Як грішно бути завжди праведним!

*

Що гнучкіший хребет, то шия товща.

*

Сполохані орли злітають у небо, сполохані жаби стрибають у болото.

*

Вбивав час, поки той не вбив його.

*

Про героїв старих воєн згадують переважно перед новими.

*

У тих, хто повзає, інфарктів не буває.

*

Любов до ближнього вимагає жертв.

*

Ангели-хранителі також мають почуття страху.

*

Для того щоб сміх перевернув світ, точкою опори має бути власне серце.

*

Коли у гумориста нема почуття гумору – ще не страшно. Страшніше, коли нема почуття міри.

*

Усмішка – повітря, яким душа дихає.

*

Зараз багато не так літературних критиків, як літературних терористів.

*

Виливаючи душу, пам'ятай, що людина – не помийна яма.

*

З нечесним ворогом будь-які методи боротьби чесні.

*

Плин часу на різних людей впливає по-різному: розумним додає розуму,
дурним –
дурості.

*

Не визволить безсилою безсилий.

*

Краще бути солом'яною вдовою царя, ніж законною дружиною його блазня.

*

Перш ніж звинувачувати когось у тому, що тебе продає, подумай і зваж, чи хоче тебе хтось купити.

*

Прометей був у багато зручнішому становищі, ніж українець. Йому клював печінку лише один орел.

*

Кожна епоха має своїх королів і своїх блазнів.

*

Чужих жінок не буває.

*

Ми всі стаємо святими, коли вже не можемо грішити

Лука ЖИДЯТА

Церковно-політичний діяч Київської Русі; ? – 1059

Не пий невчасно.

*

Спершу Богові поклоніться, в постіль потім покладіться.

*

Не має бути щось одне на серці, а інше на вустах.

*

Під братом не копай ями – і не кине тебе Бог іще в більшу.

*

Правдивим будь, а за правду й Божий закон не відмовляйся навіть голову покласти, тоді й зачислить тебе Господь до святих.

*

Один одного хваліть, тоді й Бог вас похвалить.

*

Не свари інших, щоб не звали тебе диявольським сином, але мири – і станеш Божим сином.

*

Не осуджуй брата навіть подумки, пам'ятай про власні гріхи, тоді й тебе Бог не осудить.

*

Пам'ятайте й турбуйтеся про мандрівних людей, про вбогих, про в'язнів, а до своїх сиріт милосердні будьте.

*

У напасті терпіть, покладаючись на Бога.

Оксана ЗАБУЖКО

Письменниця; р. н. 1960

Де я – там і буде Вітчизна.

*

Нація, котра мислить про світ і себе в ньому категоріями позиченої мови,
неминуче мислить несамотійно.

*

Провінція впізнає свій шанс як шанс лише по тому, як він стане минулим.

*

Її Величність Цивілізація, віднявши в людини час і простір для
повновартісного почування, тим самим позбавила її органу поетичного
слуху.

*

Імперії коштують дорого – і не лише колоніям.

*

Література ніколи не буває невинною – навіть якщо дуже хоче бути такою.

*

Замість робитися майстрами часу, ми стали його бранцями.

*

В'язниця – не для поетів, поетам належиться проходити крізь стіни.

*

Недописаний вірш утворює екологічну нішу.

*

Відходити вчасно – то теж, що не кажить, знак богообраності.

*

Коли винні всі, сама ідея вини – а отже, й суду, і навіть просто оцінки –
втрачає сенс.

*

В дитинстві ми всі ще такі, як задумала доля.

*

Це неможливо – почати спочатку:

*

Знов опиняєшся там, де стояв.

*

Відвічна правота роду супроти виламаної з його регул одиниці – моторошна
штука.

*

Єдиний наш вибір був і залишається – межі жертвою і катом, між небуттям і
буттям, яке вбиває.

*

Те, наше, коротке, як видих.

*

Найстрашніше завжди діється з іншими, і тому най-страшнішого нам ніколи
не взнати.

*

Вітчизна в мені ще колись упізнає себе.

Павло ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ

Письменник; р. н. 1924

Військо можна перемогти – жінку ніколи.

*

В літописах годі шукати згадок про веселих людей.

*

Смерть володаря завжди несподівана.

*

Дехто вмирає, так і не народившись.

*

Що більше ворогів, то ліпше для справжнього воїна.

*

Стаєш безпорадним, коли не знаєш, з ким боротися, що долати.

*

Ніколи не бійся ворогів великих – остерігайся дрібних.

*

Посередні – диявольщина ХХ-го сторіччя.

*

Легенди бувають правдивіші за історію.

*

В душу не вскочиш, коли тебе виселено звідти.

*

Жінка створена для поглядів і доторків.

*

Людина створена з віри й розпачу.

*

Невільною людина є лише тоді, коли вона розбещена.

*

Життя має ціну лиш доти, поки воно доцільне.

*

Каяття – для часів спокійних.

*

Ще не знати, що чим породжується: чи слова ділами, чи діла словами.

*

Хто починає з втрати незалежності суджень, кінчає втратою сил душевних.

*

Щоразу, коли чоловік наближається до жінки, темрява вражає його розум.

*

Коли чоловік не має мови, то не має він імені також.

*

Помогти можна тільки тому, хто цього хоче.

*

Рідна земля ніколи не набридає.

*

Життя складається з обіцянок і погроз.

*

У літописців є найстрашніша зброя – замовчування.

Данило ЗАТОЧНИК

Філософ, релігійний діяч, поет; кінець XII – поч. XIII ст.

Мова довга не є добро.

*

Мужа доброго пославши, мало йому кажи, а нерозумного пославши, і сам за ним не лінуйся йти.

*

Чиї ризи багаті, того й мова поважна.

*

Золото топиться вогнем, а людина напастями; пшениця, коли товкти її дуже, хліб чистий дає, людина в печалі набуває розум довершений.

*

Міль ризи їсть, а печаль – людину.

*

Дуб міцний корінням численним, отак і град наш – урядуванням.

*

Хто доброму господареві служить, здобуде свободу, а злому господареві служитиме – здобуде рабство ще гірше.

*

Мерця не розсмішити, глупака не навчити.

*

Залізо розтопиш, а злої жони не навчиш.

*

Дивніше дива, якщо хто візьме жону потворну заради набутку.

*

Немає на землі нічого лютішого за жіночу злобу.

*

Дівиця ж бо губить красу свою блудством, а муж мужність свою – злодійством.

*

Очі-бо мудрих жадають добра, а нерозумних – бенкету в злі.

*

Ліпше чути заперечення мудрих, аніж підтакування нерозумних.

*

Не муж між мужами, якщо ним жона володіє.

*

Псам-бо і свиням не треба золота, а нерозумному – мудрих слів.

*

Коли зжере синиця орла, коли каміння попливе по воді, коли буде свиня брехати на білку, тоді нерозумний розуму навчиться.

*

Ліпше вже вола бурого в дім свій увести, як жону погану взяти.

*

Якщо котрийсь муж, дивлячись на красу жони своєї і слухаючи слів її улесливих, починає їй віри йняти, а на ділі її не випробує, то буде проклятий.

*

Не забороняй глупому глупство чинити, то й не уподібнишся до нього.

*

Хробак дерево точить, а погана жона мужа свого дім губить.

*

Не море топить кораблі, а вітри.

*

Що є жона зла? Мирський бунт, засліплення розуму, начальниця всілякій злобі, у церкві бісівська митниця, поборниця гріха, завада спасінню.

Добра жона – вінець мужеві своєму і безжурність, а зла жона – люта печаль, зубожіння дому.

Ліпше в утлій лодії плисти, ніж злій жоні таїни звідати.

Не сій на межі жита ані мудрості на серці нерозумних.

Василь ЗАХАРЧЕНКО

Письменник; р. н. 1936

Не так страшна смерть, як непам'ять.

*

Світ реагує тільки на орлиний клекіт і зовсім не хоче зважати на голубине воркотання.

*

Без віри в Бога людина розлюднюється.

*

Без милосердя і справедливості у світі звелася б до одного: око за око, зуб за зуб.

*

Легко бути де Голлем, де давно збудовано державу.

*

Не схиляйся ні перед ким і не будеш схилений.

*

Прожив уже 33 роки, а розпинати його немає за що.

*

Що страшніше – детектор брехні чи дзеркало правди?

*

Можна ходити рідною землею, а можна топтати її.

*

Бог – це наша несвобода чинити зло і безмежна свобода творити добро.

*

Рідна мова дається народові Богом, а чужа – людьми, її приносять на вістрі ворожих списів.

Климентій ЗИНОВІЙ

Поет, етнограф; ? – 1701

Можна й словом научить, як ласкаво мовить.

*

Подобає отакий дати совіт вам,
Що не треба ні у чім вірити жінкам.

*

Через жінку не один мусив погинути
Чоловік, що дав себе їй у руки взяти.

*

Як тверезому, мовляв, добре з п'яним жити,
То, можливо, і свині з вовком подружити.

*

Коли ж буде юний муж, а жона старіша,
Там картина теж сумна й не буває ліпша.

*

Кажуть: і залізо ліпше у воді варити,
Ніж личину песю ту – злую жінку вчити.

*

Як ремесла свого повсюдно доглядати,
То небеса такому в труді почнуть сприяти.

*

Це допоки Бог трима, лікар допоможе,
А настав кінець, ніхто врятувати не зможе.

*

На лікованім коні їздять небагато.

*

Як коли не загляда в чарку без потреби,
То достатньо хліба той матиме у себе.

*

А коли безчесних ти звичаїв набрався,
Між невірними людьми жив і розживався,
Мову стративши свою, звикся з їхнім ділом –
Осквернився навіки і душею й тілом.

*

Як поваги навзаєм мати не зуміють,
З двору муж, а чи жона, утікати воліють.

*

Нерозважливо батьки вельми учиняють,
Як одружувати дітей силоміць бажають.

*

Тверезий і п'яний не живуть у згоді,
Споконвіку правду цю кажуть у народі.

*

Потішають молодих дзеркала принадні.

Олександр ІЛЬЧЕНКО

Письменник; 1909 – 1994

Гріхи – то завжди минуле.

*

Ксеноманія, чужебісся тобто, – це неміч смертоносна.

*

Кожне життя є наслідок солодкої любові, а кожна любов є початком гіркого життя.

*

Робить народ наш усе, наче пісню співа.

*

Всі зрадники народу теж од його плоті – плоть!

*

Пісня до життя прив'язує народ наш – у неволі навіть.

*

Людині для польоту потрібна сила духу, а не пір'я.

*

Шукання – це єдиний шлях до істини!

*

Кохання не тільки підносить часом нашого брата до творчих висот, а й скидає частенько в очевидну придуркуватість.

*

Життя є наука про смерть!

*

Краплина щастя – солодша від барила мудрості.

*

Страшнішого за власну совість – на білому світі нічого нема.

*

Безвихідь відважним додає снаги й звияти, допомагаючи верх здобути навіть там, де й натяку на перемогу не було.

*

Побазікати можна і з приятелем, а помовчати – лише з вірним другом.

*

Без пісні жити... краще вмерти!

*

Скаржачись на вічний плин часу, ти гаєш його.

*

Коли в скрутну хвилину люди не плачуть, а сміються, вони – проти будь-якого ворога дужчі.

*

В час війни й дівки – люди!

*

Краще вмерти в бою весело, ніж помирати сумно.

*

Мова – перша зброя в боротьбі: виживе мова, виживе й Вітчизна.

Володимир КАНІВЕЦЬ

Письменник; р. н. 1923

Як керувати жінкою? Мобілізувати її до війська.

*

Якщо історики пророкують минуле, то письменники відтворюють його.

*

Несмак показує, який має бути ідеал.

*

Коли не пишеться – все заважає.

*

Слово у вірші – це нота музичного твору.

*

Ворожнеча міцніша за дружбу.

*

Питань нескінченна безліч, а відповідь одна: усі смертні.

*

У невисловленої думки суддя один – наша совість. І від того, який цей суддя, такі й наші висловлені думки.

*

Живучи в світі, що створюєш, не бачиш світу, що довкола.

*

Найсолодший хліб посолений нашим потом.

*

Слава, як і простір, довкола нас: і поруч, і губиться десь у нескінченності.

*

Мудрі вислови тим доступніші, чим більша в них частка дурості.

*

Прописна істина, викладена дотепно, справляє враження нової.

*

Витончена ввічливість відгонить неправдою.

*

І в оманах є своя принада: вони сприймаються за одкровення.

*

Між ненавистю і любов'ю знаходиться нудьга, якої вони хочуть позбутися.

*

Демократію людство винайшло з однією метою: щоб з її допомогою деспоти захоплювали владу.

*

Поспішність гарна тільки під час втечі від ганьби.

*

І розумні, і дурні – усі люблять Істину. Але – кожний свою.

*

Придумавши слово “єресь”, люди позначили істину, доступну тільки геніям.

*

Найганебніше місце, де живе надія, – це простягнута долоня жебрака.

*

Найчастіше смішними виявляються люди, позбавлені почуття гумору.

*

Сім'я – держава, у якій найлегше стати тираном.

*

Неправда з вуст чарівної жінки приємніша, ніж правда з вуст старої діви.

*

Не помиляється у виборі президента тільки той, хто не брав участі у голосуванні.

*

Щоб полонити всіх, думка, як і жінка, має бути і розумна, і вродлива.

*

Ворог може навчити краще, ніж друг.

*

Від нещасливого кохання є багато ліків, та виліковує тільки щасливе кохання.

*

Справжню ціну жестів знають тільки глухонімі.

*

Мудрі чужі думки не гріх вважати і своїми. Але гріх видавати за свої.

*

Дивна справа: неписані закони знають усі. Писані – тільки ті, хто їх писав.

*

Найбільше позичає грошей той, хто не збирається їх віддавати.

*

Правила створюються для того, щоб дурні їх виконували, а розумні – знаходили винятки.

*

Повітряні замки легко будувати, але в них жити неможливо.

*

Маса дивиться на інтелектуала, як бджола на трутня.

*

Без Конституції не може існувати тільки Конституційний Суд.

*

Хочеш удавати мудрого? Мовчи, коли мудрі говорять.

*

З тисяч людей, що знають Дона Кіхота, не набереться і сотні, що знають Сервантеса.

*

Славою щиро нехтує той, кого слава знехтувала.

*

Мертві вороги небезпечніші за живих: вони невразливі.

*

Війна – загальна примусова здача крові і духу ненависті.

*

Ніщо так легко не засвоюється пам'яттю, як думка, відлита в афоризм.

Семен КЛИМОВСЬКИЙ

Поет XVIII ст.

І неправда є свідок.

*

Як помилуваний буде навісний убивця,
То й тебе при тому стануть мати за злочинця.

*

Краще вбогим голод-холод при правді пізнати,
Ніж володарем пробувши, все ж правди не мати.

*

Від тіла прогнилого здорове нидіє.

*

Кожен, хто нещадно тут ображає Бога,
Щиро біди сам собі учиняє з того.

*

Ніхто не може учинити добра без правди, вона захищена в будь-якому
доброчинні.

*

Як чужі пси на того, котрий годує їх, дико гавкають, так і лихі та невдячні
люди ненавидять того, хто корисне чинить.

*

Буде милість твоя зайва, коли суд лукавий.

*

У пеклі той, що любить свою кривду гнути.

*

Правда – ласня мисленна – нам душу змиває,
А почорнене лжею сумління вбіляє.

*

Промінь слави навіки смерть гасить.

*

Правду злая утроба в світі не з'являє.

*

Бути добрим без правди серце неспроможне.

*

Бог живе лише в правді, в брехні – біс одвіку,
В кому правда – Господь там, лжа – біс чоловіку.

*

Як той може навчати, котрий сам лукавий,
Як він правити може, коли сам неправий?

*

Добрий добре шанує, злий шанує зле.

*

Як де хвалять, буває, тих, що творять правду,
Це лукавим – як рана...

*

Правда – доброму дочка, а лихим – рабиня.

*

Собі подібне любить кожен, відомо...
У людині-бо іншій як би міг любити,
Що в собі ненавидиш, – годі те чинити.

Андрій КОВАЛЬ

Історик, громадський діяч; р. н. 1956

Оберігайте святині від святих.

*

Великий прагне неможливого, а мудрий прагне неминучого.

*

Досягнуті вершини впираються в порожнечу.

*

Світ зігрівається спаленими мостами.

*

Ідеї переможців – непереможні.

*

Хоробрим робить страх ганьби.

*

Биті шляхи ведуть у глухі кути історії.

*

Слабкі не мають сильних аргументів.

*

Єдиний ворог, якого ти повинен возлюбити, – це ти сам.

*

Чудес не буває? А ти спробуй!

*

Пам'ятай, що більшість твоїх слів – зайві.

*

Ідеал облагороджує дійсність.

*

Забуваючи зайве, глибше пізнаєш необхідне.

*

Із сильним важко не погодитись, навіть якщо він неправий.

*

Великим служити не сором, сором служити нікчемам.

*

Бог не належить до жодної конфесії.

*

Ідея нації – понад націю.

*

Якщо твоя правда не обурює твоїх ворогів, вона нічого не варта.

*

Наука розчакловує світ, мистецтво повертає йому чари.

*

Найбільшого досягає не той, хто йде правильним шляхом, а той, хто його прокладає.

*

Вітрилам потрібен попутний вітер, а знаменам – зустрічний.

*

Хто зробив усе, що міг, той зробив ще не все.

*

Легкий ґандж робить красу невідпорною.

*

Будь таким, щоб твоїм ворогам ніхто не заздри.

*

Тільки холодна безнадія робить мужнього нездоланим.

*

Доля нації зашифрована в її міфах.

*

Іноді, щоб досягнути перемоги, бракує лише одного спалаху ненависті.

*

Перш ніж бути самим собою, стань тим, ким не соромно бути.

*

Усе в житті треба випробувати, окрім терпіння Господа Бога.

*

Якщо ілюзії вождя підкріплені танковими дивізіями, вони можуть бути реалізовані.

*

Хочеш бути оригіналом – стань порядною людиною.

*

Єдино правильних шляхів – багато.

*

Розум починається там, де закінчується віра у його всемогутність.

*

Великий успіх починається з маленького шансу.

*

Немає небезпечніших людей, ніж озвірілі гуманісти.

*

Важливо стояти на своєму, але ще важливіше йти далі.

*

Найбільша небезпека очікує на людину, коли вона втрачає почуття безпеки.

*

Не в кожній стіні є двері, але в кожній стіні є місце для дверей.

*

Намагайся не допустити того, щоб розум переміг у тобі все найкраще.

*

І через річку Забуття є брід, але ніхто не пам'ятає, де він.

*

Легше робити добро, ніж не робити зла.

*

Коли всі співають дифірамби вождю, мовчання стає крамолою.

*

З найбільшою радістю зраджують “найближчі”.

*

Якщо борець за свободу стає деспотом, – то най-кривавішим.

*

Правда завжди перемагає брехню: у цьому якраз і полягає найголовніша брехня.

*

Не посилай прокляття на вітер: вони повернуться до тебе.

*

Істина не потребує захисту, захисту потребують ті, що її сповідують.

*

Не так важко вмерти за ідею, як знайти ідею, варту, щоб за неї вмерти.

*

Кумир вічно живий, поки за нього вмирають.

*

Жертв було би значно менше, якби вони не брали пасивної участі у

злочинах.

*

Хай “Титаник” іде на дно, але оркестр повинен грати!

*

Тільки муки совісті здатні перетворити звичайне задоволення у справжню насолоду.

*

Коли прекрасні ілюзії втілюються у життя, воно стає жахливим трилером.

*

Великий той, хто досягнув Недосяжного, а мудрий той, хто осягнув Неосяжне.

*

Свою правоту відчуваєш гостріше, коли озброєний до зубів.

*

Любити всіх – любити будь-кого.

*

Хто з тобою рахуватиметься, якщо ти не вмієш бути небезпечним?

*

Прекрасні монстри небезпечніші, ніж потворні.

*

Покажіть мені беззаперечних авторитетів, щоб я знав, кому опонувати.

*

Найнебезпечніший тип: ідеаліст-максималіст.

*

Звільни свою Правду від фальшивого пафосу і зрозумієш її глибше.

*

Хто добрий зі злими, – зловживає добром.

*

Гарний смак компенсує брак розуму, але розум не компенсує браку гарного смаку.

*

Із дитини, яка зраджує батьків, виростає зрадник Батьківщини.

*

Не поспішай радіти, коли тобі усміхається доля, може вона усміхається тому, хто стоїть за твоєю спиною.

*

Більшість прохань, адресованих до Бога, охоче задовольняє Диявол.

*

Якщо в істині немає єресі – це не істина.

*

Кому дано багато, кому – мало, але нікому – досить.

*

Україну треба любити, навіть коли вона зраджує тобі з іншими.

*

Життя втрачає сенс, коли втрачаєш смак до життя.

*

Ти погано шукав, якщо знайшов лише те, що існувало до твоїх пошуків.

*

Вождь із натовпом не дискутує.

*

Частка часто цінніша за ціле.

*

Не проси, щоб з тобою рахувались, а змушуй.

*

Схиляйте голови перед Великим, не схиляючи колін.

*

Переговори про мир краще вести зі зброєю в руках.

*

Момент істини триває лише мить.

*

Бери в співавтори Творця і сотвориш неперевершене.

*

Оскільки люди нерівноцінні, то їх правди нерівноправні.

*

Смерть доводить, що світ може легко обійтись без тебе – ось у чому справжній жах смерті.

*

Душа прагне сповіді, а дух – проповіді.

*

Не хочеш, щоб люди прагнули забороненого, – зніми заборони.

*

Кожен учитель – заручник своїх учнів.

*

Хто знає, той знайде.

*

Не важко поставити перед народом Велику Мету, важко створити народ, вартий цієї Мети.

*

Від тебе до Неба – трошки менше, ніж вічність, а від Неба до тебе – трошки більше, ніж мить.

*

Безхарактерність – найгірший характер.

*

І незборимі труднощі – лише віхи на шляху героя.

*

Краса хижаків особлива: в ній магія смерті і жадоба життя.

*

Перемагає не той, хто має кращі шанси, а той, хто мусить перемогти.

*

Твої успіхи – найдошкульніша помста твоїм ворогам.

*

Життя змушує жити.

*

Стань національним надбанням – і твоя нація стане духовно багатшою.

*

Ковтаючи образу, ковтай і кривдника одразу.

*

Найкраща відповідь та, яка припиняє подальші запитання.

*

Страх створює Богів, безстрашність – героїв.

*

Як тільки людина підбирає ключі до таємниць Всесвіту, Бог відразу міняє замки.

*
Отруту для володаря розчиняють у нектарі лестощів.
*
Не можна все виграти, але можна все програти.
*
Ніщо так не компрометує деспота, як милосердя.
*
Хоч би куди людина йшла, вона завжди опиняється на роздоріжжі.
*
Не всі вітрила витримують силу попутного вітру.
*
Лабіринт – це змова глухих кутів.
*
Пам'ятай про смерть, адже вона завжди про тебе пам'ятає.
*
Зброя честь береже.
*
Важко бути жінкою, уподібнюючись жінкам.
*
Немає захопливішого видовища для натовпу, ніж публічна страта колишніх кумирів.
*
Озираючись довкола себе в пошуках небезпеки, зазирай і в самого себе.
*
Той не знає смаку справжнього життя, хто не знає смаку заборонених плодів.
*
Щоб брехня була переконливішою, її треба афористично сформулювати.
*
Приречений корабель розіб'ється і об маяк.
*
Пророк не повинен тлумачити власні пророцтва.
*
В хорі загальної брехні істина звучить дисонансом.
*
Бог терплячий, бо вічний, ми нетерплячі, бо смертні.
*
Хай натовп освистує, аби Безсмертні аплодували.
*
Частіше цитуй мовчазних.
*
Лев не зобов'язаний враховувати точку зору шакалів.
*
Пам'ять – королева фальсифікацій.
*
Авантюристи завжди в авангарді історії.
*
Світло істини зароджується в темряві духу.
*
Чим більше знаємо, тим ширший обрій нашого невігластва.
*
Той, хто уважно себе слухає, багато чому може навчитись.
*
Гарний смак – другий розум.

*
Лише той досягне вершини, хто зайве залишить внизу.
*
Хочеш бути щасливим – ощасливлюй інших.
*
Чим більша віра в Бога-Отця, тим більше черево його жерця.
*
Філософ страждає на манію переслідування істини.
*
Магія слова живиться мовчанням.
*
Мова Богів афористична.
*
Вище за принципи – тільки покликання.
*
Дорожче Батьківщини, де ми народилися, – лише Батьківщина, яку ми завоювали.
*
Людина не так прагне правди, як своєї правоти.
*
Пекельне полум'я єресі часто спалахує від Божої іскри.
*
Удача на боці тих, хто в неї вірить.
*
Головне – вчасно зупинитись, особливо, якщо досягнув фінішу.
*
Життя гарно вчить, коли вивчаєш його зі зброєю в руках.
*
Думка повинна готувати дію, а не виправдовувати бездію.
*
У кожній людині щось є, а чогось немає, і останнього – значно більше.
*
Віримо в прогрес, але сподіваємось, що все обійдеться.
*
Мистецтво вимагає жертв, а жертви – сатисфакції.
*
Усмішка долі дістається першому, хто її помітив.
*
Розум переконує: тримайся від гріха подалі, а серце шепоче: ближче, ближче...
*
Якщо важко на душі, вийми камінь із-за пазухи.
*
Ніщо так не прив'язує до життя, як звичка жити.
*
Чорна заздрість любить вдягатися у білі шати справедливості.
*
У кожної потвори свої симпатии.
*
Квіти зла пахнуть запаморочливо.
*
Пізнай істину – і станеш істинним.
*

Створи диво – і Бог, можливо, повірить в тебе.

*

Світ – лише маленька крапка під великим знаком запитання.

*

Філософу думати не важко, філософу важко не думати.

*

Головне в мистецтві – хист, а не форма і не зміст.

*

Що може бути прекраснішим від жіночих очей, сповнених захоплення тобою?

*

Жінки бажають віддати себе чоловікам повністю, а чоловіки згодні лише на окремі частини – звідси більшість любовних драм.

*

І в нашому внутрішньому світі є свій потойбічний – світ пекельного мороку й інфернального мерехтіння.

*

Найкраще передбачає погоду той, хто її робить.

*

Неможливе потребує трохи більше зусиль.

*

Іноді героїзм полягає в тому, щоб називати речі своїми іменами.

*

Послідовники радше вибачать вождю відсутність принципів, ніж успіхів.

*

І Богів мучить печія від надміру жертвоприношень.

*

Знаходячи час для малодушних вагань, ти втрачаєш його для рішучих дій.

*

Було б щастя всім порівну, ніхто не був би щасливий.

*

Афоризм можна спростувати лише іншим афоризмом.

*

Часто у боротьбі нового зі старим перемагає добре забуте старе.

*

Істина – посередині, але де знаходиться ця середина лише Бог знає.

*

Найсумніше свято те, на якому ти зайвий.

*

Тільки організатори лотереї завжди виграють у лотерею.

*

Істина часто з'являється, коли зникає надія.

*

Рядки, викреслені цензором, з часом потрапляють у хрестоматії.

*

Скільки кораблів, повних золота, потонуло у морі насолоди, ім'я якому – жінка!

*

Ні на що не здатний – здатний на все.

*

Любов рухає світом, а ненависть – історією.

*

Неможливе не означає недосяжне.

*

Кати, що співчують жертвам, поповнюють список жертв.

*

Ніщо так не дошкуляє, як холодне презирство у відповідь на твою палку ненависть.

*

Остаточно програв той, хто визнав себе переможеним.

*

Якщо ворог зволікає, йому йдуть назустріч.

*

Диво – критерій істини.

*

Найродючіша та земля, яка щедро родить героїв.

*

Політик не перегризатиме горло ворогу, якщо може задушити його у дружніх обіймах.

*

Плазунів неможливо принизити.

*

Істину життя можна побачити лише у фокусі ма-ніякальної ідеї.

*

Тільки абсолютна віра дає ілюзію абсолютного знання.

*

Хто б з нас вірив у Бога, коли б ми напевно знали про його існування?

*

Заирни у дзеркало – і побачиш людину, яку ти повинен зробити кращою.

*

В розпусті фантазії – найвищі спокуси розуму.

*

Бог приходить у засуху зливою.

*

Людина добра, поки не трапиться нагода довести протилежне.

*

Якщо не маєш Вчителя, вчись у своїх учнів.

*

Сила мистецтва не в правді, а в тому, що понад неї.

*

Ідеали – п'єдестали для вождів.

*

Кепський смак породжує кепський вибір.

*

Боги карають людей тим, що виконують їхні нерозумні бажання.

*

Істина, яка не шокує, – не істина.

*

Однодумці бажані, опоненти – необхідні.

*

Хоробрий б'ється до смерті, мужній – до перемоги.

*

Найбільше ненавидять одне одного ті, що люблять Бога під різними іменами.

*

Великий помирає, щоб відродитись у Традиції.

*

Переконання, які ти не готовий відстоювати зі зброєю в руках, – не більше, ніж точка зору.

*

Відкинь культ свого “я” і утверджуй культ своєї Місії.

*

Найкращого вчимося у нащадків, найгіршого – в сучасників, найголовнішого – у предків.

*

Найчастіше доля посміхається нам услід.

*

Бог – головний архітектор Світобудови, а Диявол – генеральний підрядник.

*

Багато чортяк були янголятками в дитинстві.

*

Філософія, викладена в афоризмах, – неспростовна.

*

Радість життя пізнається через перемоги, правда життя – через поразки.

*

Коли у Бога бракує аргументів, він змушений творити чудеса.

*

Доля дає кожному своє, а воля – все інше.

*

Бог обіцяє рай на небі, а Диявол – на землі.

*

Брудна брехня обурює, чиста правда ображає.

*

Краще не вміти програвати, ніж не вміти вигравати.

*

Незамінних замінюють першими.

*

Всі великі справи починалися з маячні великих.

*

Боги сміються останніми.

*

У політиці краще мати репутацію негідника, ніж невдахи.

*

Самотність нестерпна, коли ти не сам.

*

Життя повне бруду, але мистецтво має бути чистим.

*

На відміну від істини, афоризм повинен бути категоричним.

*

Чого не збагнеш серцем, не досягнеш розумом.

*

Книжки зотлівають, думки залишаються нетлінними.

*

Коли усвідомлюєш безвихідь життя, ніщо вже не заважає тобі бути безтурботно веселим.

*

Хто образити захоче, той і щедрістю образить.

*

Своєрідність – міра таланту, епохальність – міра геніальності.

*

Іноді ми змушені зраджувати інших, аби залишатися вірними собі.

*

Істина має усміхатися, щоб бути привабливою.

*

Кров закипає швидше, ніж вода.

*

Думай довго, пиши коротко.

*

Іронія – невидимі лапки на словах.

*

Не ображайся, коли люди говорять про тебе правду, може, вони більше нічого про тебе не знають.

*

Хижаки небезпечні, адже ніщо людське їм не чуже.

*

Пророк особливо переконливий, коли має військо, здатне здійснити його пророцтва.

*

Бог рідко з'являється у вигляді Бога.

*

Свічка, яка мерехтить у темряві, вабить сильніше, ніж багаття, що палахкотить у полудень.

*

Чим глибше розумієш суть проблеми, тим важче пояснити її іншим.

*

Апологетів гуманізму найбільше серед беззубих.

*

Страх у серцях ворогів – найкращий наш союзник.

*

Великий завжди багатолікий.

*

Скрипучі голоси моралізаторів провокують на аморальні вчинки навіть порядних людей.

*

Відповідай на запитання опонента так, щоб він перестав розуміти своє запитання.

*

Є сенс життя, поки є воля до життя; є воля до життя, поки є смак до життя.

*

Возлюби ворогів своїх за те, що вони тебе роблять сильнішим.

*

Щоб когось обожнювати, треба в ньому дуже обманюватись.

*

Думка є помилковою, якщо до неї неможливо додати невеличке “але”.

*

За рівних шансів програє порядніший.

*

Натовп сприймає ідею крізь призму постаті вождя.

*

Іноді людина робить правильні кроки лише тому, що їй властиво помилятися.

*

Слабкий ворогів не має, слабкий – сам собі ворог.

*

Бог милосердний. Допоки у доброму гуморі.

*

Зірки не зникають у світлі сонця, вони просто стають непомітні.

*

Росія завжди втікала від своїх проблем за межі своїх кордонів.

*

Лестоці легко переходять у наклеп.

*

Буде те, що має бути, а має бути те, що буде.

*

Розумний терпить скільки потрібно, а дурень – усе життя.

*

Уроки ворогів коштують дорого, але вони того варті.

*

Роки йдуть, та все щось не туди.

*

Небіжчик загадковіший, ніж будь-хто живий.

*

Психічно хвора людина страждає на манію величі, психічно здорова – отримує від неї задоволення.

*

Талант виражає ідеї своїх сучасників, геній виправдовує існування своїх сучасників.

*

Уникай поцілунків деспота – його слина отруйна.

*

Розчави в собі розчарування собою – і фарби життя чарівно заграють.

*

Диявол любив грітися біля вогнищ інквізиції.

*

Сумно, коли кидаєш виклик дійсності, а вона цього не помічає.

*

Щоб здаватися святим, вождь оточує себе грішниками більшими, ніж він сам.

*

Жах – екстракт страху.

*

Справжнє покликання те, якому неможливо зрадити.

*

Не жартуй зі смертю: її зустрічний жарт може виявитись для тебе останнім.

*

Хочеш бути неперевершеним – роби неможливе.

*

Головне для політика – не опускатися до власного рівня.

*

Люби себе, але більше люби Бога. Бійся Бога, але більше бійся себе.

*

Коли доктрина не знаходить потрібних фактів, вона їх породжує.

*

Як часто байдуже міщанство народу долало палке месіанство вождів!

*

Напередодні кінця світу почнеться найцікавіше, але це вже мало кого зацікавить.

*

Або пізнай міру всіх речей, або створи її, або сам стань нею.

*

Найкраща музика для вух відчайдухів – коли сурма грає: “в наступ!”

*

Почуття гумору іноді не виключає дотепності.

*

Вино мудрості п’ють із келиха розчарувань.

*

Хай краще вітер у голові, ніж мертвий штиль.

*

Хвилини йдуть, години біжать, роки летять.

*

Демони люблять працювати регулювальниками на шляхах до Бога.

*

Генія образити просто – досить назвати його твори талановитими.

*

Жертви, принесені іншими заради нас, не бувають надмірні.

*

Будь-який план поганий, якщо він у тебе єдиний.

*

Розсудливість безсилих непереконлива.

*

Натовп переконує не сила аргументів, а аргументи сили.

*

Чим безплідніша пустеля, тим спокусливіші міра-жі.

*

Ти погано робиш свою справу, якщо вона не змінює тебе на краще.

*

Талант – таран застарілих традицій.

*

Вождь керується історичною відповідальністю, а не правовою.

*

Усьому на світі є розумна альтернатива, навіть розуму.

*

Хотілось би вірити, що Страшний Суд завершиться загальною Амністією.

*

Істина – це правда єретиків.

*

Народ народжує вождя, вождь породжує націю.

*

Всі твої переваги тимчасові, тож користайся з них вчасно.

*

Задоволення, якого не соромишся, – не повне.

*

Серце митця – печера демонів, у якій готується заколот проти Небес.

*

Не роби метою щастя, а роби метою вершину, – і ти будеш щасливий,
штурмуючи її.

*

Коли все втрачено, залишається ще почуття гумору.

*

Вигідно бути падлюкою, тільки конкуренція завелика.

*

Від справжньої краси немає порятунку.

*

Шукай себе не лише в собі.

*

Правда про владу руйнує правопорядок.

*

Справжній митець грає з традицією на грані фолу, але ніколи не переходить
цю грань.

*

Місце вічних цінностей – у музеях, а не в житті.

*

Поважай усіх, з ким працюєш, якщо хочеш працювати з тими, кого поважаєш.

*

Чим більше у пророка послідовників, тим більша ймовірність, що він –
лжепророк.

*

Іноді вживати евфемізми – язик не повертається.

*

Не так заважають жити свої недоліки, як чужі.

*

Камарилья дуже ображається, коли їй відмовляють у праві називатись
елітою.

*

Сонце успіху швидко висушує підмочену репутацію.

*

Колективно вчинена підлота канонізується.

*

Сила обставин – завжди проти слабких.

*

Навіть зірвавши з людини маску, не завжди побачиш її справжнє обличчя, за
маскою
можуть критися інші маски.

*

Друга, з яким є про що помовчати, цінуєш більше, ніж друга, з яким є про що
поговорити.

*

Зачаклований марить, зачарований мріє, розчарований мислить.

*

Не треба клятв там, де достатньо шляхетного слова.

*

Мало знати правильні відповіді, треба знати, кому варто відповідати, а кому
– ні.

*

Ми поблажливі до слабкостей тих, хто визнає нашу силу.

*

Повна правда межує з безмежним цинізмом.

*

Вождь – фахівець з масових психозів.

*

Ілюзії Богів небезпечніші, ніж ілюзії людей.

*

Теорія, як і жінка: не може бути красивою, якщо не струнка.

*

Хто не шукає своєї правди, буде ошуканий чужою.

*

Всі люди рівні, але це не означає, що всім буде порівну.

*

Чим більші твої чесноти, тим менше ти іншим цікавий.

*

Усі геніальні думки іронічно посміхаються.

*

Ореол доблесті над чоловіком вабить жінок більше, ніж німб святості.

*

Сума Універсуму дорівнює нулю.

*

Спочатку подумай, а потім помовч.

*

Людина може так багато, що мусить стримуватись.

*

Мертві не вибачають, коли їх убивають забуттям.

*

Конституція – кодифікована утопія.

*

Заїка-базіка – що може бути нестерпнішим?

*

Якщо нікчеми, почувши твоє ім'я, здіймають галас, значить, воно звучить гордо.

*

Якщо можеш вимагати, то навіщо натякати?

*

Талант – внутрішній тиран.

*

Щоб створити епохальне, потрібно кинути виклик епосі.

*

Істина – в Невимовному.

*

Найкраще канонізації вождів сприяють каноніри.

*

Небезпечні мовчазні вороги, але ще більше – усміхнені.

*

Найкоротший шлях в рай – навпростець. Через пекло.

*

Говори коротко: життя коротке.

*

Скільки добрих вчинків люди не зробили лише тому, що боялися розкаятись.

*

Щоб зрозуміти Божу Волю, недостатньо знати Слово Боже.

*

Культура безсмертна, допоки її живить контркультура.

*

Пунктуальність – це не лише вміння вчасно прийти, а й мистецтво вчасно піти.

*

Хто бреше натхненно, може й себе переконати.

*

Історія зобов'язує не лише її знати, але і творити її.

*

Пишатись Батьківщиною легко, важко змусити її пишатись тобою.

*

Вище від уміння читати між рядками – лише мистецтво читати між книжками.

*

У митців Божа іскра в серцях, у вождів Божа іскра в очах.

*

Найголовніші істини ніколи не стануть аксіомами.

*

Сплав золотого серця і залізної волі – найрідкіс-ніший.

*

Важко досягнути істотного успіху в політиці без істотної шкоди для своєї репутації.

*

Мудрець прагне стати досконалим, митець – неперевершеним.

*

Лише те, з чим безкомпромісно борешся, пізнаєш достатньо глибоко.

*

Право – оправа сили.

*

Утопія, запліднена вождем, вагітна химерою революції.

*

Для того, хто стоїть на голові, прірвою стає небо.

*

Аргументи здорового глузду героїв не переконують.

*

Один персональний привілей вартий багатьох загальнодоступних прав.

*

Душа стає духом, сповнюючись жадоби експансії.

*

Сваволя – кульмінація свободи.

*

Не можна досягнути великого, не надихаючись великими ілюзіями.

*

Як не вірити в Богів, якщо ти – їх обранець!

*

Нація – це народ, свідомий своєї історичної місії.

*

Фемінізм – політизована фригідність.

*

Відвага розширює обрії.

*

Нація народжується у війні, іноді – у війні з самою собою.

*

Найчистіше небо – небо над хмарами.

*

Переможці пахнуть дорогими жінками.

*

Козак двічі шаблюкою не замахується.

*

Консерватори в рай не попадуть, тому що Бог – великий ліберал.

*

Подив – витончена форма похвали.

*

Обережна людина обіцяє зробити лише те, що вже зробила.

*

Для музиканта головне – абсолютний слух, для політика – абсолютний нюх.

*

Мова великого письменника стає одним із діалектів його рідної мови.

*

Ціную міру, але схиляюсь лише перед Безмірним.

Роман КОВАЛЬ

Письменник, громадський діяч; нар. 1959 р.

Безсмертне завжди передчасне.

*

Щоб бути відвертим, не обов'язково говорити всю правду.

*

Народ існує тільки під час війни. Під час миру – це юрба споживачів.

*

Розгадка феномену російських імперіалістичних війн? Принцип пружини, стиснутої в Росії, і розпрямленої за її межами.

*

В українській трагедії достатньо підстав для агресивного оптимізму.

*

Тільки нещасні оцінюють життя в кілограмах і літрах.

*

Ненавість заперечує половинчастість – причину всіх нещасть.

*

Лучче кривду чинити, ніж кривду терпіти.

*

Яка трагедія росіян – з окупантів перетворитися на національну меншину!

*

Світ, на який дивишся через вимиті вікна, прекрасний.

*

Якщо життя – це боротьба, отже, й музика: боротьби ж без сурм не буває.

*

Сину, чи не запізно ти взявся виховувати батьків?

*

Вилаявся, ніби висповідався: настільки легше стало.

*

“Ні” жінки торує до неї битий шлях.

*

Українські демократи подібні до дітей. Бажанням весь час на когось рівнятися.

*

Тільки невдахи шукають еталон за межами власних кордонів.

*

Життя нації – у дії, безсмертя – у слові.

*

Культура пахне землею, цивілізація – смітниками мегаполісів.

*

Межа між своїм і чужим – життєдайна.

*

Де панує мораль споживача, там загибель. Де в пошані творець, – там життя.

*

Бідна Америка! У неї навіть стандарт перетворився на еталон!

*

Інколи й націоналізм буває пролетарським, а комунізм – буржуазним.

*

Не життєві обставини визначальні, а сприйняття їх.

*

Якщо дух панує над тілом, життєві незгоди малопомітні.

*

Якщо прагнеш оплесків – ти недосконалий.

*

Вчинки вагоміші за слова.

*

Хтось бореться задля перемоги, а хтось – задля самовдосконалення.

*

Найважче протистояти малому злу.

*

Політика малого зла завжди доводить до великого.

*

Пізнаєш історію – пізнаєш сучасних своїх ворогів.

*

Для маси апокаліпсис – нещастя, для довершеного – підстава для творчості.

*

Не підганяй того, хто поспішає.

*

Кожна нація має свою правду.

*

Ненависть посилює ворога, насмішка – убиває.

*

Демократія завжди свавільна.

*

Цінуй жінок, але не довіряй їм. Навіть, коли ти жінка.

*

Хочеш накликати на себе підозру? Зроби людям добро.

*

Хто довіряє жінкам, той їх недооцінює.

*

Корупція врятує нас, адже вона протистоїть проникненню західного капіталу.

*

Східняки і галичани – два боки однієї медалі. На жаль, не найвищої проби.

*

Творець – національний, споживач – безнаціональний.

*

У поверхових людей глибинних вад немає.

*

Хам прагне свободи, щоб перетравити прекрасне на лайно.

*

Еліта приборкує Хама або зріднюється з ним.

*

Убогому завжди щось перепадає. Навіть право голосу.

*

Хтось чекає, а хтось шукає весни.

*

Дисиденти! Досить вдавати, що ви ще не все сказали.

*

Демократи не вершать, а коять.

*

Жінка повинна захоплюватись ще не написаними книгами свого коханого.

*

Не вбити того, хто цілиться в тебе, здатний лише невдаха-правозахисник.

*

Цивілізація завжди розпусна, культура – цнотлива.

*

Є патріоти, а є українофіли.

*

Народ не винний. А хто ж тоді винний?

*

Насилля над Україною завжди подавалося як акт допомоги.

*

Яфет завжди самотній, Хам – завжди стоголовий.

*

Причиною галицького месіанізму є відчуття власної безперспективності без Києва.

*

“Божество” і “убожество” – як одна літера змінює зміст?!

*

Нація може загинути, – нашіптує розум, нація вистоїть – говорить віра.

*

Найненадійніше? Надії на гуманізм ворога.

*

Український народ не хотів ніколи підкорятися своїм. Тому й був підкорений чужими.

*

Важко почати, але зупинити лавину, викликану словом, ще важче.

*

Український народ забуває те, що забути і простити не можна!

*

Віра обґрунтування не потребує.

*

Нація не поза нами, а в нас, не поза тобою, а в тобі.

*

Поблажливість до ворога закінчується новими украї́нськими жертвами.

*

Пробачити ворога можна лише після його жахливої смерті. І то, якщо його злочини були спрямовані проти тебе, а не твого народу.

*

Жінка – прикметник, чоловік – іменник...

*

Істини не доводять, їх заперечують.

*

Ворог не має статі.

*

Доля зрадникам не усміхається.

*

Найкрасивіші блискавки народжують шаблі.

*

Ніхто нам нашої землі не подарує.

*

Горе прокладає шлях вірі, радість – безвір'ю.

*

Культура урізноманітнює, цивілізація – нівелює.

*

Ненависть до Пана – ознака плебея.

*

Любов до Володаря перетворює натовп у Народ.

*

Зло породжує зло, але чи добро породжує добро?

*

Хто забуває минуле, той не має права на вічність.

*

В часи катастроф смерть стає життям людства.

*

Справжній друг наголошує на дружбі вчинками, не словами.

*

Надійно обеззброює лише людська тупість.

*

Найважче створити свою школу праведників.

*

Якщо засипати Збруч у душах українців, хто ж нас визволятиме “з московських кайданів”?

*

Розумний шукає істину, мудрий – дарує її.

*

Їхнє майбутнє – смерть, наше – безсмертя.

Михайло КОЗАЧИНСЬКИЙ

Поет, педагог; 1699 – 1755

Скоріш би в небо землю вдалось обернути.

*

Як без крил птахам бува годі полетіти,
Так і людям без наук також не зажити.

*

Той, хто зранку до вчення старанно сідає,
Над книжками не дріма, жалю не зазнає.

*

Станеш ти благословен, мудрості набувши.

*

Не тікай від мудрості, матимеш підмогу,
Будеш прагнуть, то вона виведе в дорогу.

*

Всі пориви вчених сам Бог нагороджає,
А бажання глупаків легко розтопляє.

*

Сама мудрість ходить скрізь, вибраних шукає,
Тих, хто в ній знаходить смак, тепло зустрічає.

*

Як без солі нам усім не смачне їстиво,
Так огидженим стає вчення нечестиве.

*

Навіщо нарікаєш й ламаєшся в силі,
Коли у тебе добре замислене діло?

*

Без учення цілий світ буде потемнілий,
І без нього день ясний стане спохмурнілий.

*

В тьму сонце не перейде.

*

Хто й коли без мудрості переможцем буде?
Також без учення хто торжество здобуде?

*

Дим позначує вогонь, але не може заступити вогню.

*

Як зумієте спрягти вчення й добрі нрави,
Отоді життя у вас буде повне слави.

Михайло КОЛОДЗІНСЬКИЙ

Військовий діяч, публіцист; 1902 – 1939

Не з'їздами і нарадами відбудуємо Україну.

*

Україна тільки тоді була сильна й займала належне місце в історії, як чинила згідно зі своїм призначенням. Коли зрікалася своєї місії, то упадала.

*

Нам не можуть імпонувати малі армії, малі концепції й малі люди.

*

Перемога наша – в руках Бога, але героїство наше – в наших руках.

*

Майбутній бойовий гімн українських націоналістів зродиться серед розпалу боротьби, а не шляхом музичного конкурсу.

*

Коли вже нема розумного виходу з тяжкого становища, то треба вміти вмерти по-геройськи, – щоб така смерть була джерелом сили для молодих поколінь.

*

Не будувати Україну тільки над Дністром чи Дніпром, але Україну в таких розмірах, які вимірив їй самий Творець.

*

Кожний здоровий нарід мусить із почуттям радісного фаталізму вести боротьбу за все, що підшептує йому поклик крові й до чого тягне його історичне призначення.

*

Спільність проливої крові за спільні політичні ідеали – це перша ознака нації.

*

Шлях на Схід Європи пролягає через Київ.

*

Нарід, який кладе гекатомби жертв в обороні свого історичного суспільного устрою, мусить органічно ненавидіти ворога і його політичні та соціальні урядження.

*

Мушиш боротися, інакше згинеш.

Георгій КОНИСЬКИЙ

Філософ, письменник; 1717 – 1795

Хто не народився, той не починає старіти.

*

Істина є добром інтелекту.

*

Логіка є чеснотою інтелекту.

*

Мудрець не придушує пристрасті, а керує ними і стримує.

*

Створіння шкідливі тоді, коли не вмієш їх використовувати.

*

Випадкова причина не є правдивою причиною.

*

Слава ніколи не задовольняється і завжди бажається більша.

*

Ми є, а слави немає, коли ми живі; коли ж вона починає бути, то немає нас.

*

Двічі сліпий, котрий на смерть не зважає.

*

Коли хочеш багатого урожаю, то не шкодуй насіння.

*

Печаль породжує терпіння, терпіння – досвід, досвід – надію, надія не тривожить.

*

Чеснота краще, ніж багатство й почесі.

*

Всяке судження є мова.

*

Справедливість Бога є Його милосердям.

*

Коли віднята душа чи тіло, людина перестає бути людиною.

*

Всякий жадібний є нужденним.

*

Свідченням нікчемних людей не слід надавати жодної ваги.

*

Ті, що говорять правду, вважаються неадекватними.

*

Кращою є набута вірою і заслугами слава глави держави, ніж та, яка набута лестощами.

*

Краще добре жити, ніж взагалі жити.

*

Усяка ненависть виходить від якоїсь любові.

*

Коли усунути світло, кольори змінюються.

*

Люди, які зловживають насолодами, не сплять од насолод.

*

Не все в цьому світі є, що може бути.

*

Небо також підлягає змінам.

*

Ніщо не може зламати вільного міркування людини.

*

Об'єкти, видимі через забарвлене скло, здаються такого самого кольору, що й скло.

*

Душа є більше там, де любить, ніж там, де живе.

*

Коли надія перевищує страх, то вона породжує відвагу.

*

Є дві дії у мужності: терпіти і нападати.

*

Природа створює справжні речі, а мистецтво – фіктивні. Малювання заслуговує бути названим сном тих, що не сплять.

*

Твори мистецтва ніби продовжують твори природи.

*

Ненависть є не що інше, як невдоволення злом як злом.

*

Зберігати – продовжувати акцію творення.

*

В природі ніщо не відбувається випадково, а лише для певної мети.

*

Без пізнання мети ніщо не можна належно вивчити.

*

Ніщо не можна відділити від самого себе.

*

Якщо людина сама не хоче, то не дозволить себе закувати.

Дмитро КОРЧИНСЬКИЙ

Політичний діяч, поет; р. н. 1964

Революція починається з революції назв.

*

Духовні особи не мають втручатись у справи церкви.

*

Світ виник від того, що Бог зацікавився собою.

*

Тексти – це дзеркала. Кожен читає себе, а не автора.

*

Моральні норми створили смертельно втомлені люди.

*

Демократія – це безособова диктатура.

*

Революція нагадує вищу математику сприйняттям абстракцій всерйоз: коли перебуваєш в екстремумі, будь-який крок убік є кроком донизу.

*

Хоч би з ким ми воювали, воюємо з буденністю.

*

Люди захоплюються переможцями, але в душі не люблять їх, бо мати справу з переможцем – це мати справу з війною.

*

Коли ганьбу розтягнути в часі, вона сприймається як реалії життя.

*

В суспільстві, яке не ховає брутів, ніколи не народжуються цезарі.

*

Реформи на селі мають здійснюватися не за законом про землю, а за законом про зброю.

*

Повноцінне життя – це гра зі смертю.

*

Кожна філософія завершується хімією.

*

В усьому світі патріотизм – це претензії, і лише в нас – це скромність. Скромність здібностей.

*

У війні перемагають хоробріші, під час миру – підліші.

*

Ідея живе у своїх крайніх виявах. Вона вмирає, коли її приймає більшість.

*

Ідея живе, допоки лякає.

*

Націоналізм – це не програма, націоналізм – це постріли.

*

Батьківщина – не територія, а сума подвигів.

*

Істину не пізнають. Істину створюють.

*

Бог створив усе, Сатана зробив усе цікавим.

Ліна КОСТЕНКО

Поетеса, громадський діяч; р. н. 1930

Найкращий вірш не ходить на свободі.

*

Чи нас Господь почує усіх разом,
Коли так просить кожен про своє?

*

Коли в людини є народ, тоді вона уже людина.

*

Нерівня душ – це гірше, ніж майна!

*

Держава – держить. Бо вона держава. У неї скипетр влади у руці.

*

З-за ґрат свободу краще видно.

*

У пеклі наших доль не знаєш сам – ти бранець чи обранець.

*

Лиш народи, явлені у Слові, достойно жити можуть на землі.

*

Здушили сльози – не виходь на люди. Болить душа – не виявляй на вид.

*

Ми любимо тих, що знали нас молодими. Їхня па-м'ять – музей
коштовностей, які ми колись розгубили.

*

Адресовані людям вірші – найщиріший у світі лист.

*

Страшні слова, коли вони мовчать.

*

Де є та грань – хто люди, хто юрма?

*

Клаптенята паперу – то смертельні плацдарми самотньої битви з державами,
з часом, з самим собою.

*

Душа, зруйнована, як Троя, своїх убивць переживе.

*

О найстрашніше з літочислень – війна війною до війни!

*

Пішов у смерть – і повернувся в думі, і вже тепер ніхто його не вб'є.

*

Якщо платити злочином за злочин, то як же й жити... на землі?

*

Душа летить в дитинство, як у вирій, бо їй на світі тепло тільки там.

*

Є боротьба за долю України. Все інше – то велике мискоборство.

*

Де воля спить, її ще й приколишуть.

*

Поразка – це наука. Ніяка перемога так не вчить.

*

Єдиний, хто не втомлюється, – час.

*

Самотнім добре – жодної розлуки.

*

Я знаю грамоту свободи – її підписують мечі!

*

Вибираєм ми дорогу. І вона нас вибира.

*

Всі слова уже були чиймись.

*

Кожне покоління вип'є свою чашу. Але чому вони повинні пити ще й нашу?

*

Од звичайного погляду скрите відкривається лиш дивакам.

*

На спіритичних сеансах історії найголосніше говорять мертві.

*

Не бий на сполох в невідлтий дзвін.

*

Є вірші – квіти.

Вірші – дуби.

Є іграшки – вірші.

Є рани.

Є повелителі і раби.

І вірші є – каторжани.

*

Хіба це мало – незабутня мить?

А слово – струм.

А слово – зброя.

А віще слово – вічове.

Художнику, ти – пілігрим:

Йдеш по святих місцях людського духу.

Колись творилися слова, тепер – абревіатури.

*

Не було епохи для поетів, але були поети для епох!

*

Діапазон мети і метушні

Поету мстить в неправедному слові.

*

Колись були Орфеї, а тепер корифеї.

Податись можна, а подітись – ні.

*

Історія проситься в сні нащадків.

Поет – це медіум історії.

*

Народ шукає в геніях себе.

*

Що доля нелегка, – в цім користь і своя є,

Блаженний сон душі мистецтву не сприяє.

*

Те, що вчора було прогресом, завтра стане іхтіозавром.

*

Яка важка у вічності хода!

*

Душа пройшла всі стадії печалі –

Тепер уже сміятися пора.

*

Лиш храм збудуй, а люди в нього придуть.

Іван КОТЛЯРЕВСЬКИЙ

Поет, драматург, громадський діяч; 1769 – 1838

**Любов к Отчизні де героїть,
Там сила вража не устоїть.**

*

Не ворог, хто уже дублений,
Не супостат, чий труп нікчемний
На полі без душі лежить.

*

Доля людська – доля єсть сліпая!

*

Тяжко жити без милого і в своїй сторонці!

*

Блаженна лож, когда биваєт в пользу ближніх, а то біда... що часто лжемо ілі
ради своєї вигоди, ілі на упад других.

*

Великим грішникам часто і даром проходить, а маленьким грішникам такого
задають бешкету, що й на старість буде в пам'ятку!

*

[На] кого безталання нападе, тому нема ні в чім удачі.

*

Хто презирає рідних своїх, на такого ні в чім пожитися не можна...

*

Морем в бурю їхать слизько, човнів ніхто не підкує.

*

Ласкою всього достанеш, а криком та лаянням нічого не візьмеш.

*

Не так тепер і в пеклі стало,
Як в старину колись бувало.
Біда для нас – судьби устав!
Живе хто в світі необачно,
Тому ніде не буде смачно,
А більш, коли і совість жметь.

*

Лучче умерти, як з немилим жити.

*

Не дуже довіряй своєму серцю: сей віщун часто обманює.

*

Мужича правда єсть колюча,
А панська на всі боки гнуча.

*

За милу все теряють готові:
Клейноди, животи, обнови,
Одна дороже милой – честь!

*

Хто живе чесно й годується трудами своїми, тому й кусок черствого хліба
смачніший од м'якої булки, неправдою нажитої.

*

Коли другії облизня піймали, то і ми остерігаймося.

*

Де общєє добро в упадку,

**Забудь отця, забудь і матку –
Лети повинність ісправлять.**

Андрій КРИЖАНІВСЬКИЙ

Літератор; 1936 – 1989

Юпітере, ти сердишся? Значить, я неправий.

*

Людину можна прибити на смерть, а можна на все життя.

*

Сміється той, хто сміє.

*

Ще раз про честь мундира: краще зберегти честь і втратити мундир, аніж навпаки.

*

Нема захисту лише від бездоказової критики.

*

Нема поганих лікарів. Є нікудишні хворі.

*

Думки інколи приходили і в його голову. І з жахом розбігалися.

*

Грати в кішки-мишки з літературою ще не значить бути дитячим письменником.

*

Дальтонізм є оригінальним баченням світу.

*

На Парнас прагнуть навіть ті, хто дістався Олімпу.

*

Нарешті на нього зійшло натхнення. І послало його під три чорти.

*

Від здібного журналіста до поганенького письменника – один крок. І його охоче роблять.

*

Множити краще, ніж ділити.

*

У природі нічого не зникає, крім самої природи.

*

Геній – це людина, яка знає про свій винятковий талант і, незважаючи на це, працює далі.

*

Ми стільки взяли від природи, що годі сподіватись її ласки.

*

Якщо вас назвали дурнем, не гарячкуйте – подумайте. Якщо вгадали – тоді ображайтесь.

*

Мовчазний дурень – вже не дурень.

*

Нарешті він глянув правді в очі, й та не витримала його брехливого погляду.

*

Брехун справді ріже правду-матку.

*

Можна і в гуманізмі бути нещадним.

*

Випадковості – це теж закономірність.

*

Залишив слід в історії? Наслідив!

*

В поезії немає генералів. Тож звідки в ній стільки рядових?

*

Інколи замкнене коло – це трикутник.

*

“Точність – ввічливість королів”. Спробуй до них запізнитись!

*

Суть не в міністрах культури, а в культурі міністрів.

*

Його твори витримали десятки видань. Читачі – жодного.

*

А як з пенсіями за творчою інвалідністю?

*

І на Пегасах галопують вершники без голови.

*

Через цю горілку і вина ніколи випити.

*

А з нього таки вийшла людина. І не повернулася.

*

Сатирик, як і мінер, помиляється раз у житті: коли обирає жанр.

*

Думку не можна вбити. Її можна погодити.

*

Не сотвори собі куми.

*

Інколи лаврові вінки слід вручати разом з головою.

*

Добро торжествує. Зло діє.

*

З папером для періодичних видань не буде ніяких проблем, коли його
витагнуть з
ковбаси, якою нас годують.

*

Одна голова – добре. А з тілом – краще.

*

Кому потрібен цей стриптиз – гола правда?

*

Язик до Києва доведе. Або до Магадана.

*

“У ногах правди нема!” – приповідав Прокруст.

*

Друга не можна купити. Зате можна продати.

*

Коханці приходять і йдуть, а чоловіки залишаються.

Микола КУЛІШ

Драматург; 1892 – 1937

Гармат би нам та кулеметів замість мрій.

*

На московському кумачі України самостійної не вишити!

*

Хоч ярмо й червоним стане, а ярмом не перестане!

*

Кожен з нас живе в віках, бо ми, перш за все, – ідеї.

*

Того лише ідеї переможуть, хто з ними вийде на ешафот.

*

Всі дороги в світі – це лише орбіти: якою б не ішов, все одно повернешся туди, звідки вийшов, – в яму.

*

Подумай, що скажуть на тім світі діди й прадіди наші, почувши, що ти міняєш прізвище.

*

Без грошей і при сонці темно.

*

Холодному й голодному не до школи.

*

Найкращий спільник той, у кого зброя по-українському говорить.

*

Кожне слово переконує тоді, коли за ним дзвенить зброя!

Пантелеймон КУЛІШ

Письменник, громадський діяч; 1819 – 1897

Оживить живеє слово рідну Україну.

*

Не можна, мабуть, інакше, як тільки горем та бідою довести людей до розуму.

*

Святе слово – рідна мати;
Єсть іще святиня,
Вища, Богові миліша –
Рідная Вкраїна.

*

Змовчана правда краща од голосної брехні.

*

Не славте кобзаря піснями голосними:
Дзвенить йому хвалу його тридцятиструнна.

*

Про славу думає лицар, а не про те, щоб ціла була голова на плечах.

*

Слави треба мирові, а не тому, хто славен.

*

Над усе – честь і слава, військова справа, щоб і сама себе на сміх не давала,
і ворога під ноги топтала.

*

Лучче... проміняти шаблю на веретено, аніж напасти вдвох на одного!

*

Нема там добра, де нема правди.

*

Путнього не скажеш, прилипнувши до баби.

*

Блаженніший той, хто світ розсудком возлюбив,
Хто в серці почуття героївські голубить
І розумом своїм увесь оддався їм.

*

Своєї мови рідної і свого рідного звичаю вірним серцем держітеся.

*

Нема в світі кращої одежини, як наша проста свита.

*

Знаймо добре, що ми в себе дома, серед своєї рідної сім'ї, у своїй рідній хаті,
що нам ніхто її не дасть, ніхто не відійме, ніхто ж і не обогріє та й не освітить
її так, як ми самі.

*

Згине срібло, згине золото,
Занедбаються клейноди,
Тільки правда на Вкраїні
По вік вічний не загине,
Тільки правда, права-воля
Буде всім жадана доля...

Микола ЛЕВИЦЬКИЙ

Інженер, р. н. 1946

Найгірше, коли голову піднімають ті, у кого її нема.

*

Тепер не так важливо бути на доброму рахунку, як мати його.

*

І мертвонароджені ідеї бувають живучими.

*

На жаль, не кожне колективне рішення – результат колективного розуму.

*

Часом вхід у глухий кут має вигляд тріумфальної арки.

*

Стільки досвіду – і весь гіркий.

*

Нулю не страшні мінуси.

*

Скількох журавлів у небі врятувала синиця у жмені.

*

Зависають у повітрі, як звичайно, важкі запитання.

*

Часто негативні факти не тільки мають місце, а й постійну прописку.

*

Природа не знає вихідних, але їх відчуває.

*

Протидію породжує не лише дія, а й бездіяльність.

*

Дехто здатний і між двох вогнів нагріти руки.

*

Набивати собі ціну змушує почуття неповноцінності.

*

Бувають не лише штатні одиниці, а й штатні нулі.

*

Бувають яблуні, від яких яблуку треба відкотитися якнайдалі.

*

Те, що написано на роду, треба ще правильно прочитати.

*

Багатьох дратує не те, що навкруги крадуть, а те, що не діляться з ними.

*

Райські плоди дістаються пекельною працею.

*

Першочергове завдання нового уряду – ліквідувати наслідки діяльності попереднього.

*

Історію не обов'язково переписувати. Достатньо змістити акценти.

*

Всі так добре навчилися відповідати, що нема з кого й спитати.

*

Якщо влада псує людину, то що вже говорити про безвладдя?

*

Ми – за відкрите суспільство, але без протягів.

*

Найлегше заволодіти масами тоді, коли маси нічим не володіють.

*

Щоб почати з нуля, треба ще до нього дійти.

*

Від частої переоцінки цінності знецінюються!

*

Опуститися на землю радять ті, хто боїться висоти.

*

Іноді за традиційність видають звичайні штампи.

*

І брак розуму може бути грізною зброєю.

*

Скільки з тих, хто носить звання, стають “так званими”!

*

Для декого і чужа слава буває нелегким випробуванням.

*

Демонструвати свою слабкість – право сильного.

*

Не так важко змиритися зі своєю поразкою, як з чужою перемогою.

*

Тепер чимало любителів легкої наживи перейшло в професіонали.

*

Діти за батьків не відповідають. Просто розплачуються.

*

Коли уроки історії погано засвоюються, вони повторюються.

*

Демократами не народжуються, в них перефарбовуються.

*

Ми всі – діти свого часу. Але не всі рідні.

*

Щоб захисти честь мундира, дехто жертвує своєю власною.

*

Не всі перефарбувались. Дехто просто відмився.

*

Це в простих людей – брехня, у політиків – тактичний хід.

*

Ковбаса – кулінарний виріб, дешева ковбаса – політичний.

*

Надлишок позитивних емоцій часто призводить до негативних наслідків.

*

Щоб справи у внутрішній політиці пішли на краще, треба ставитися до своїх людей, як до іноземців.

*

Про фортуна найчастіше згадують, коли вона відвертається.

*

Чим багатогранніше життя, тим більше гострих кутів.

*

У декого і суд совісті – товариський.

*

Коли слова ллються рікою, в них багато води.

*

Про мертвих – або добре, або нічого, інша річ – про вічно живих.

*

Вид самозахисту – самоомана.

*

Святі слова чи не найбільше любляють грішники.

*

І каліфа на годину можна визнати людиною року.

*

Робота любить дурня. Але без взаємності.

*

Звикають до п'їти не лише очі, а й розум.

*

Гола правда рідко буває святою.

*

Погано, коли правда спить. Ще гірше, коли з ким попало.

*

Дійшли до повної розрухи, але мирно.

*

Деяким ідеям може залишитися вірним лише той, кому зраджує пам'ять.

*

Ніщо так не виснажує творчої ниви, як творчі хліби.

*

За канібалізм з людським обличчям!

*

Можна іти й правильною дорогою, але хто на це дасть кредити?

*

Такий ми уже народ: з будь-якого табу можемо зробити шоу.

*

На відміну від розуму, який може бути і штучним, дурість завжди натуральна.

*

Дехто й на гілках влади поводить так, ніби ніколи не злавив з дерева.

*

Кредо бульварної преси: нижче пояса, вище колін.

*

Закон зворотної сили не має. Беззаконня, схоже, також...

*

Депутатська недоторканність потрібна. Хоч би з гігієнічних міркувань.

Юрій ЛИПА

Письменник, історіософ, лікар; 1900 – 1944

Щоб мати авторитет – треба мати силу!

*

Українські герої – це висловники туги і праці багатьох поколінь.

*

Будь приготовлений до власної історії!

*

Найвищий вислів влади – це отаман, коли ж він є й господарем душ, – це батько.

*

Злу акцію ще можна скерувати на добре, брак акції дасть тільки зле.

*

Ми – нація, сузір'я мільйонів, ми – серце волю, ми – буйна кузня сили.

*

Добре виконувати та добре наказувати – однаково важне в обличчі справи.

Хто не вміє

одного – не вміє й другого.

*

Це ж така нормальна річ – визначати свій край за середину світу.

*

Свій світ – мірило, критерій для інших світів.

*

Одиниця тоді лишень чогось варта, коли висловлює хоч трохи духу своєї збірності.

*

Власна раса є джерелом, і мірилом, і правом.

*

Ви чуєте ці кулі, це народ промовляє.

*

Засади, взяті від чужинців і не достосовані до української психології й традиції, стають не засадами, а засудами.

*

Для українців найголовніший меридіан світу – це той, що проходить через Україну.

*

Кожен народ складається із щоденних виявів активності і мовчазності.

*

Нема ніяких так званих об'єктивних перешкод до вивищення і утвердження нового великого народу, який мав поразку.

*

Вся історія людства – це боротьба держав віри з державами сумніву – в ім'я перемоги віри.

*

Як можна інакше дивитися на світ, як не з нутра власної нації?

*

Власний терен, власна місія і почування нехиті до чужих – ось що є найважливіше в окресленні слова “нація”.

*

Призначення України є тільки в ній самій, її доля є в її людях.

*

В обличчі Держави людина має таку вартість, яку має ідея, висловлена в ній.

*

Мало мати догідні путі, ще треба мати відповідний характер, щоб використати ті путі.

*

Зв'язок з минулим є підставою віри в будуччину і запорукою перемоги будівничих ідеалу національного.

*

Єдина доцільна дорога для української одиниці до висловлення себе й розвою є лишень в українській духовності.

*

Тільки віра вища
І чеснота в будові
Вирве душу з грища
І правду – з крові.

*

Чин хвалить не людина.

*

Там, де є українці, там завжди є мистецтво.

*

Історія нашого духу і крові – то історія наших провідників, нашої еліти.

*

Хто може дати право українцям? Воно в них самих.

*

Безнадійним є бунт одиниці, що не хоче прийняти расових традицій.

*

Коли тепер існує втеча від України, то вона має характер втечі в хаос, в істерію одиниць.

*

Велика ціль – річ більша від людини.

*

Каже кров: з'єднаю! Каже любов: пробачу! Каже віра: веду!

*

В серці кожного українця повинна бути його почуттєва Україна, заселена постатями і почуваннями.

*

Все, що рідне, то – рідне, вороже – ворожим зостане, йди без вагань і без схибу і вдар там, де треба.

*

Большевизм не розпочав нічого, чого б не провадив або не пробував впровадити царизм.

*

Єсть тільки довічна боротьба за власне “я” і “Я” моєї раси...

*

Слинна перспектива – “з ворогом по правді жить”.

*

Ім'я будуччини – чин, хто спинився – той служить тьмі, хто в поході – звияжить він.

*

А що ж є більше понад віру?

*

Пам'ятай, коли треба, шапку здійми, коли треба, дукатом дзенькни, а коли, то й на шаблю гостру зоприся.

*

Найсолодшою смертю є смерть за Отчизну. Вона ж дає зміст життя.

*

Доцільне господарювання кров'ю – це є перша прикмета державності...

*

Людину визволити – велика річ, нарід – свята!

*

Втеча від суспільного життя – це зменшення себе.

*

Місія письменника в суспільстві – провідництво.

*

Все є доцільне, що служить силі українського орга-нізму.

*

Тільки доцільність фізичного збереження раси може бути підставою розуміння державності.

*

Мова ніколи не створиться бюрократією.

*

Погляд зсередини свого національного “Я” – це єдиний шлях, яким можна вискочити з провінційності.

*

Вільна Україна буде не після звільнення Києва, а після знищення Москви, як столиці російської наддержави.

*

Сила є аргументом, але змістом України є справедливість.

*

Шукай у власних глибинах.

*

Вигнанцем може себе почувати українець і в самому осередку України.

*

Провідник – це той, хто знає в кожному зі своїх підвладних “дитину”, “сина”.

*

Брат ворога – не брат є козакові.

*

Найважливіші здобутки людства зростали й зростатимуть в українській расі.

*

Одне святе є в світі – кров людей хоробрих,

*

Одні живуть могили – вірних Батьківщині!

В'ячеслав ЛИПИНСЬКИЙ

Філософ, історик, дипломат; 1882 – 1931

Без традиції нема культури, без культури нема нації.

*

Комунізм не є, як дехто думає, початком нової доби, а він є кінцем і смертю доби старої.

*

Тільки такі зруйновані нації можуть воскресати... які дух свій, хоч би поза межами

Батьківщини, поза своїм тілом живим зуміли заховати.

*

Атеїстами стають люди завжди на підставі своїх особистих “розумових” міркувань і ніколи на підставі ствердженої досвідом цілого ряду поколінь історичної традиції.

*

Без власної держави нема й не може бути нації української.

*

Навіть найкращі підручники історії ще нікого в світі історії не навчили: її треба в своїй крові, в своїй традиції і у своїй культурі мати.

*

Державу Українську може здійснити наша любов до неї, а не зненависть до її ворогів.

*

Руїна одного з нас сьогодні потягне за собою руїну іншого завтра.

*

Не можуть вести когось за собою ті, що не мають ніяких внутрішніх даних на те, щоб самих себе повести.

*

Коли хочемо знищити анархію на нашій землі, то знищимо її насамперед у собі.

*

Ніхто нам не збудує держави, коли ми її самі не збудуємо, і ніхто з нас не зробить нації, коли ми самі нацією не схочемо бути.

*

Коли важиться доля нації, історія не відрізняє поміж нейтральними боягузів.

*

Україна – це не рай земний, бо рай на землі не може бути, – а найкраще виконаний обов'язок супроти Бога і людей.

*

Всі громадські цінності були завжди створені уміючою панувати над своїми та чужими пристрастями, організованою та непохитною в своїх переконаннях меншістю.

*

Держави здобуваються тільки спільним, організованим зусиллям, а не “популярністю серед народу”, з якої можна дуже добре жити і без власної держави.

*

В основі людських інстинктів і залежних од цих інстинктів людських думок лежить хотіння жити і поширювати своє життя.

*

Коли релігія накидається завойованим силою завойовників, то тоді не релігія служить опорою державі, а навпаки: держава служить опорою релігії.

*

Українським єсть і повинно бути все, що осіло (а не кочує!) на нашій землі і що тим самим стало частиною України.

*

Громадська правда і громадське добро не міряються арифметичною більшістю голосів виборчих.

*

Світогляд, опертий на неправдах про минуле життя, мусить завжди вести своїх визнаців до помилок і катастроф в житті сучаснім.

*

Нації, де переважають “нейтральні”... неминуче засуджені на смерть і рабство.

*

Люблю народ, але не живу з “народної любові”.

*

Люди звичайно хочуть того, що їм подобається, подобається ж звичайно те, що вимагає найменшої праці.

*

Нації творяться перемогами або нещастями, психологічно спільними для всіх членів одного національного колективу.

*

Кожне національне відродження починається з відродження еліти.

Василь ЛІСОВИЙ

Філософ, громадський діяч; р. н. 1937

Дорога до себе не означає зустрічі з собою.

*

Прийняття своєї долі означає не заздрити долі інших.

*

Щоб бути пристосованцем, треба ще мати в душі ті цінності, що їх зраджуєш.

*

Вічність – це симфонія, складена верховіттями наших душ.

*

Надмірна суворість у ставленні до себе часто стає джерелом несправедливості до інших.

*

Справедлива критика з боку інших – не тільки допомога тобі, а й продовження твоєї справи.

*

Якщо міфи вже не світять нам з-поза нашої буденності, ми втратили відчуття культури.

*

**Якщо твоя душа глуха до гомону поколінь і їй не сняться “віків минулих сни іскристі”,
твої вчителі збіднили тебе.**

*

Культура, що усвідомлює власну велич, не прагне поглинути іншу.

*

Коли міф полонить нас, джерело його сили – у нашій слабкості.

*

У скептичних висловлюваннях про жінку тільки й правди, що їх писали чоловіки.

*

Добре, коли дбають, щоб за сказане заплатили; погано, коли говорять тільки те, за що платять.

*

Говоріть про померлого так, наче він може вам відповісти.

*

Тому, хто продовжує справу мертвого, заважає славослів'я на його честь.

*

Суду власного сумління не відомі джерела Божої милості.

*

І смерть – санітар, коли прирікає на небуття гідне смерті.

Іван МАЗЕПА

Гетьман України, поет 1639 – 1709

**През незгоду всі пропали,
Самі себе зводили**

*

**Всі покою щиро прагнуть,
А не в один гуж тягнуть...**

*

**Жалься, Боже, з України,
Що не вкупі має сини!**

*

Годі вступати в раду тому, кого не покликали.

*

**Та й що ж то за народ, коли про свою користь не дбає і очевидній небезпеці
не запобігає?**

*

**Усьому народові буває пожиточно і корисно тоді, коли всякого чину люди,
не слухаючи жодних бунтівливих зваб та заколотних оман, тримаються
постійно одного свого старшого, віддають йому щире своє послухенство і
неодмінно дотримуються існуючих порядків.**

*

**Що не всім нам панувати,
Не всім дано всеє знати
І речами керувати.**

*

Не маш любви, не маш згоди.

*

Часто те бувало, що люди із відчаю до неподобних удавалися речей.

*

**Ей, братица, пора знати,
Ліпше було не родитись,
Аніж в таких бідах жити.
Самопали набувайте,
Острих шабель добувайте,
А за волю, хоч умірте,
І вольності бороніте.
Нехай вічна буде слава –
Же през шаблю маєм права!**

Іван МАКСИМОВИЧ

Поет, релігійний діяч; 1651 – 1715

Сили на малих річках вітер не з'являє.

*

Всі влади і начала на нитці висять
І тим своє падіння прийдешнє вістять.

Як розум чоловічий нічого пізнати
Не може, що є поруч, навіщо бажати
Заховане визнавати?

Царство світу все таке: в усьому нестійне
І нічого в нім нема, щоб стало надійне.
У світі цім широкім немає твердого,
Що годі сокрушити...

Розум власнеє серце завжди прикрашає,
Світлом сяє, хоч сумом вमितеє буває.
З кожним ближнім не раджу надміру дружити:
Хоч не будеш радіти – не будеш тужити.

*

Той погібний, що, бува, брата осуджає.

*

Любов, не страх – у світі є знаком багатства.

*

Хто скипетром жорстоко в царстві управляє,
Той страханих страшить, себе ж погубляє.

Тримай, що маєш, твердо, нехай не маліє,
Щоб голим не лишитись, як щастя одвіє.

Ті, хто нас лає, нам користь уділяють,
До подвигів належних вони нас надихають,
Бо ті, котрі у вічі приємно похваляють,
Нас ласкою своєю у праці послабляють.

Як добре діло твориш – це друг тобі укаже,
А чиниш зле у світі – то ворог тобі скаже.

Як хочеш життя і світ пізнати,
То ворога і друга старайся придбати.

В добрий час і друзі є, їх знайдеш багато,
Хоч одного у лихий спробуй відшукати.

Коли білу свою честь ти встиг почорнити,
Забгато треба вод – її відбілити.

*

Шукати досконалість найвищу – безум'я!

*

Беріть мене, глибини, бо вас не збагнути!

Найлегше знайти свідків, які нічого не бачили.

*

Гріх плоті значить менше, ніж гріх духу.

*

Історія повторюється – це і є її уроки.

*

Надмірна похвала – одна з форм зневаги.

*

Багата уява – це вже творчий капітал.

*

Якби не паршива вівця, про що б тоді в отарі мекали?

*

Коли жінці вже нічого показати, вона показує характер.

*

Щоб знайти спільну мову з жінкою, треба мовчати.

*

Сучасні жінки стріляють не тільки очима, але й коліньми.

*

Доля усміхається тим, хто з нею не жартує.

*

Легенда – це плітка, перевірена часом.

*

Міль – єдина комаха, яку зустрічають оплесками.

*

Не виливайте душу без очисних споруд.

*

А може, посмішка Фортуни – це іронія Долі?

*

Кохання окрилює, але янголом не робить.

*

Книжковий дефіцит зникне, коли жити стане цікавіше, ніж читати.

*

Ніщо так не полегшує вибір, як його відсутність.

*

У кого совість – прокурор, у кого – адвокат.

*

Скільки життів попсувала буря у склянці води!

*

Якщо людину можна купити, значить, вона нічого не варта.

*

Якщо література – дзеркало життя, то цензура – її косметика.

*

Гієни завжди сміються на лев'ячі жарти.

*

Усе розумне має свої межі. Безмежна тільки дурість.

*

Дурень завжди ховається за незаперечні факти.

*

Страшний Суд відносять до майбутнього. Насправді він виявився розтягненим у часі.

*

Чим краще пізнаємо довкілля, тим менше його стає.

*

Спочатку вчать говорити, потім мовчати, але ніхто не вчиться слухати.

*

Найзліші шаржі малює час.

*

Важко знайти душу, в яку ще не ступала нога людини.

*

Народжуються, щоб літати; вміння повзати приходить пізніше.

*

Щоб викривити ідею, досить не відступати від неї ні на крок.

*

Хто має совість, той більш нічого не має.

*

Не досить вичавити з себе раба, треба його ще працевлаштувати.

*

Жінки люблять слухати, якщо це не заважає їм розмовляти.

*

Найкращий п'єдестал для бюсту – стрункі ноги.

*

Щоб іти в ногу з часом, потрібні не ноги, а голова.

*

Декому, щоб пізнати себе, досить здати аналізи.

*

На відміну від кохання, ненависть завжди взаємна.

*

Для сп'янілих від кохання шлюб – витверезник.

*

Найдовше заживають рани від поцілунків.

*

Якщо жінки мовчать, вони переводять подих.

Панас МИРНИЙ

Письменник; 1849 – 1920

Без землі – нема волі.

*

Хіба ревуть воли, як ясла повні?

*

І скрізь вороги – і ворогів немає, бо люди пониділи: ніхто не хоче прямо міряться силою!

*

Немає долі – немає й радості!

*

Легше в бусурманській землі зогнити, – ніж у себе дома, в панській неволі, пропасти.

*

Гріх перед Богом, – чим його замолити? Сором перед людьми, – чим його змити?

*

Село знає одну славу – честь.

*

Життя – що стерняста нива: не пройдеш, ноги не вколовши.

*

З добрими, то й у миру; а з лихими – коли їх не вкладеш, то вони тебе уложать.

*

Тільки одна мати вміє разом кохати свою дитину й ненавидіти, жалкувати й проклинати, бажати бачити, чути – й не дивитися, не слухати.

*

Поки не знаєш добра у світі, то й лихо добром стає.

*

Коли змолodu ніхто не жалував, то на старість – і того більше.

*

Дождатись страшного страшніше, ніж його переживати.

*

Від суму й генеральські голови не заховуються.

*

Злодійкувате життя не по душі самому запеклому злодієві.

*

Тяжка печаль одбирає і слух, і мову.

*

Легка тому робота... хто її робить по своїй волі.

*

Своєї долі не вгадаєш.

*

Який не є хазяїн, а все кращий від наймита.

*

Були вільні, поки волі не було.

*

Де знайшов шану, там загубив спокій.

*

Немає єдності – чорт має й волі!

*

Голод, лихий побратим убожества, – перший ворог ледарства.

*

Козак сам собі повинен знайти долю.

З слова живого скуй самопали

Й з ними між люди іди.

Мова – жива схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя, і свої сподіванки, розум, досвід, почування.

Дмитро МИРОН-“ОРЛИК”

Громадський і військовий діяч, публіцист 1911 – 1942

Не Україна для нас, а ми для України!

*

Треба поставити так різко й виключно суперечні собі сили, погляди й інтереси, щоби не бачити іншого виходу, як у розтрощенні ворожого світу.

*

Через націю людина вривається своєю волею й чинами у творчий процес історії.

*

Коли йде про долю й добро власної нації, тоді не сміє бути ніяких вагань і оглядання на вселюдську справедливість...

*

Держава зберігає та передає грядучим поколінням не лише матеріальні здобутки, але й твори духу і думки, прапори великих історичних чинів та пам'ять про великі подвиги й історичні постаті.

*

Національна ідея є підставою, центральною ідеєю і рушійною силою цілої історії України.

*

В житті народів вирішує закон сили й боротьби.

*

Найбільші зусилля і жертви – це лише наш обов'язок супроти минулих і майбутніх поколінь.

*

Як один Бог на небі, так одна Україна на землі!

*

Меч революції освячений жертвами та прапором великої ідеї.

*

Доля України вирішується в наших душах і серцях.

*

Хай згинуть наші імена, щоб тільки жила вічно Українська нація!

Микола МИХАЛЬЧЕНКО

Філософ, громадський діяч; р. н. 1942

Вітрила без вітру – звичайна тканина.

*

Припущення мудреців цінніші, ніж переконання невігласів.

*

Народ – це велика дитина. Коли не можеш дати дитині нову іграшку, розкажи їй нову казку.

*

Щоб красиво писати історію, освіти недостатньо. Потрібен могутній розум, безмежна фантазія і здоровий цинізм.

*

Найнебезпечніші привиди – ті, які тиняються кулуарами влади.

*

Влада використовує свій розум, щоб виправдовувати свої помилки, фантазію – щоб приписувати їх опозиції.

*

Легко бути людиною, важко бути людяним.

*

Напевно відомо тільки те, що нічого напевно не відомо.

*

Політики, які не змогли подолати реакційний режим, часто приєднуються до нього, звинувачуючи народ у реакційності.

*

Мовчання – золото, стислість – сестра таланту, скромність – найкраща якість; до чого тільки не добалакаються демагоги, щоб усунути з дороги здібних і розумних конкурентів?!

*

Слово честі політика і жінки ні до чого не зобов'язує.

*

Ідеї стають матеріального силою, коли спираються на моральну силу нації.

*

Якщо влада не може врятувати народ від злиднів, час рятувати країну від влади.

*

Політичні клани і кліки – це потворне породження інцесту бюрократії і грошей.

*

Це не біда, коли влада йде у відставку; біда, коли у відставку йде народ.

*

Режим, якій спирається на багнети, змінюється за допомогою – багнетів.

*

Якщо влада не діє, то суспільство хворіє. Така влада впаде, а суспільство нову обере.

*

Якщо лев допоможе, то і заєць вовка завалить.

*

Людям більше подобаються ті, хто вихваляє їх, ніж ті, кого вихваляють вони.

*

О, як це помітно, що деякі ферзі колись були пішаками!

*

Совістю можна і не користуватися, але мати її – потрібно.

До пекла першими потрапляють надмірно цікаві.

І чесний політик один раз в чотири роки безсоромно бреше.

Щоб бути рабом речей, треба спочатку стати їх господарем.

Боротьба з чужими недоліками – найкращий засіб продемонструвати свої достоїнства.

Історики фальсифікують минуле, ідеологи – майбутнє.

Нація жива доти, доки в її душі не згасне ідея державності.

Микола МІХНОВСЬКИЙ

Адвокат, публіцист, громадський і військовий діяч; 1873 – 1924

Народ має право жити, коли він має силу жити.

*

Ми не попустимо, щоб проміння свободи усіх націй заблищало на наших рабських кайданах: ми розіб'ємо їх до схід сонця свободи!

*

Як не можна спинити річку, що, зламавши кригу навесні, бурхливо несеться до моря, так не можна спинити націю, що ламає свої кайдани, прокинувшись до життя.

*

Кожен, у кого ще не спідлене серце, озветься до нас, а в кого спідлене, до того ми самі озвемось!

*

Нелюдське ставлення росіян до нас освячує нашу до них ненависть.

*

Доки хоч на однім клепті української території пануватиме чужинець... доти усі покоління українців йтимуть на війну.

*

Націоналізм... – рух світла і волі.

*

Кров, коли вона пролита братньою рукою, ще дужче благає о помсту, бо то брата кров!

*

Головна причина нещастя нашої нації – брак націоналізму серед ширшого загалу її.

*

Коли українська інтелігенція є, коли вона заступник суспільства, коли вона бореться, то чому ми не чуємо про цю боротьбу?..

*

Без сили нема права, щоб здобути право, треба мати силу.

*

Усі, хто на цілій Україні не за нас, ті проти нас.

*

Ми сильні нашою любов'ю до України!

*

Україна для українців!

*

Слава і перемога – це доля борців за народну справу.

*

Націоналізм – ангел помсти для пануючих і визискуючих націй, ангел помсти за упосліджених...

*

Одна, єдина, нероздільна, вільна, самостійна Україна від гір Карпатських аж по Кавказькі.

Петро МОГИЛА

Релігійний і громадський діяч, письменник 1596 – 1647

Щаслива є та душа, яка сама себе судить.

*

Три речі є до вподоби Богу і людям: згода братів, милосердя до ближніх і згода між чоловіком та дружиною.

*

Без згоди та спільної любові народжується в домі постійна пожежа смутку й печалі, а втіха не приноситься.

*

Ледве люди починають жити, а вже смерть над ними різноманітні сіті наставляє.

*

Поштивість і пристойне пошанування має виявляти подружжя: жінка чоловікові – як голові, а чоловік жінці – як власному тілові.

*

Безкорисливість – це самого себе пізнати, істинне дзеркало світу і все, що в світі.

*

Ніхто-бо, хто ненавидить, себе не утримає, і не збереже, і не знайде.

*

Хто пасе, той мусить не спати, не віддаватись розвагам, а перебувати біля своїх овець.

*

Любов із ненавистю дружби не має.

*

Так само, як кожна людина має свою власну матір, з нутра якої народжується на світ, усі так люди мають спільну матір – землю, яка всіх у своє нутро приймає.

*

Добра жінка є знаменитим даром від Бога.

*

Зверхник повинен через свої повчання і поради увесь бути в кожному з йому довірених.

*

Намагайтеся власні недоліки пізнавати.

*

Через слух люди впадають у високоум'я, пиху й порожню славу, особливо коли прислухаються, що їх хтось хвалить.

*

Коли ріллю намислюють засіяти збіжжям, то добре її приготівляють.

*

Безділля породжує гріх.

*

Не може хтось народити сам собі брата, сина ж може.

*

Ті грішать, котрі обітницю своїх не виконують.

*

Хто подружжя шукає для наповнення нащадками землі, той від землі буває у володінні і тварині по-дібний, а хто нащадками небо наповнює, той правдиво землею володіє.

Павло МОВЧАН

Поет, державний і громадський діяч; р. н. 1939

Слова – наочне свідоцтво вічності.

*

Доблесті, подвиги, звитяги завжди в позачассі.

*

Життя є істиною.

*

В людині прихований акт творчості.

*

Мораль ніколи не старіє.

*

Слово формує світ. Спотворене слово – спотворює його.

*

У слові розкривається душа.

*

Зрозуміти культуру далеких предків – значить зрозуміти себе.

*

Слово Боже розпиналося на пергаменті заради людини.

*

Естетика ніколи не могла замінити етику, а краса – віру.

*

Література, як і релігія, – це один із шляхів пошуків істини.

*

Культ пращурів – це культ життя.

*

Раб не має права на себе.

*

Перед Словом усі рівні.

*

Мови-переможниці платять за свої перемоги дуже дорого.

*

Повнота слів – це повнота світу.

*

Кордони мови ніколи не збігаються з географією.

*

Мову створило високе поривання людини.

*

Мова – завжди вертикаль, духозведення.

*

В мові кожного народу закладений і шлях до Правди, і шлях до Істини.

*

Слово – свідок історії, свідок Часу.

*

В Слові починається і завершується життя народу.

*

Мова – останнє пристановище волі.

*

Слово – це остання надія на порятунок.

*

Слово – останній прихисток і душі, і духу.

*

Поезія – яскравий показник життєздатності національної мови.

Якщо людина відрікається родової пам'яті, вона спроможна на все.

Закон паперовий, беззаконня – реальне.

Якщо ми не будемо думати про себе усім миром, то нам ніколи не бути собою.

Володимир МОНОМАХ

Великий князь Київський, письменник 1053 — 1125

Старих шануй, як отця, а молодих – як братів.

*

І малими ділами можна заслужити милість Божу.

*

Мовлячи й лихе, і добре, не клянїться Богом і не хрестїться, бо немає ж у цїм ніякої потреби.

*

Ні питтю, ні їжі не потурайте, ні спанню.

*

Жону свою любіть, але не давайте їй над собою влади.

*

Ледарство – всьому мати: хто що має, те забуде, а чого не має, тому не навчається.

*

У кого ризи світлі, у того й мова чесна.

*

Птиця радіє весні, а немовля – матері.

*

Над усе шануйте гостя, відкіля б він не прийшов: чи простолюдин він, чи знатний, чи посол.

*

Не забувайте того доброго, що вмієте, а чого не вмієте, того навчайтеся.

*

Повинність мужа справляйте, як вам Бог пошле.

*

Божа охорона ліпша людської.

*

Коли не вибачите гріхів брату, то і вам не відпустить Отець ваш небесний.

*

Не заздри тим, котрі творять беззаконня.

*

Що є ліпше й чудовіше, аніж жити братам разом?!

*

Валентин МОРОЗ

Історик, громадський діяч; р. н. 1936

Віра виникає тоді, коли є мученики.

*

Коли води мало, краще не дратувати вогню.

*

Бува, мовчанка голосніша за крик.

*

Знищені деколи значать більше за живих.

*

Знищені – це кремінь, із якого будують кришталеві фортеці в чистих душах.

*

Ідея егалітаризму неминуче призводить до домінації сірого кольору.

*

Мало в нас тих, для кого Україна – біль, а не слово.

*

Вугілля очищає горілку, а жар – кров.

*

Бути і не звершувати Буття – для нації гріх найвищий.

*

Для одного істина є просто інформацією, знанням. Для іншого – відвертістю, без якої

життя втрачає сенс.

*

Україна живе завдяки логіці одержимості.

*

Людина, позбавлена вміння самостійно розрізняти добро і зло, стає вівчаркою, яка запалюється гнівом тільки з наказу.

*

Істина конкретна. Істина – національна.

*

Брехня має короткі ноги – так! Але правда має довгі руки!

*

Людина, в якої розум загриз серце, – шкаралупа без ядра.

*

Апостол не навертає в свою віру аргументами.

*

Що дужче людина боїться, то більше вважає себе великомучеником.

*

Найтяжче мучиться той, хто найдужче боїться.

*

Напівосвіта – це коли у людини спочатку вкрали традиції, а потім дали освіту.

*

Національне почуття живе в душі кожної людини, навіть тієї, яка, здавалося б, давно померла духовно.

*

Щуку можна оцінювати лише за законами водної стихії.

*

Волячі шиї бувають дужими. Гарними – ніколи.

*

Коли беремо чужий взірець за норму – завжди стаємо “не такі”.

*

Великі правди пишуться вогнем.

*

Найсолодшу музику добуває сталь.

*

До світу сильних одна дорога – через вогонь.

Юрій МУШКЕТИК

Письменник, громадський діяч; р. н. 1929

Своєю правдою чужу макітру не наллєш.

*

Націю творять сукупно всі, навіть великі лиходії.

*

Братам не варто рахуватися, хто кому приніс більший дарунок на храмове свято.

*

Все під сонцем минуше, тільки влада лишається вічно молодою.

*

Декому здається: найважче – допасти до булави, і мало хто розуміє, як важко ту булаву втримати.

*

Силою криницю копати – води не пити.

*

Не ми обираємо путь, нас ставить на неї Бог.

*

Пущене поміж люди слово проростає швидше, ніж будь-яке насіння.

*

Світ гарний, і сотворений нам на втіху, тільки треба вміти брати його в душу.

*

Брак бажань – найкращий засіб проти страху.

*

Нас найдужче вабить та тривожить те, що не збулося.

*

Влада – це вогонь, яким можна спелити інших і який пече власну руку.

*

Коли тебе штовхають у калюжу, найкращий спосіб не стати посміховиськом – потягнути за собою нападника.

*

Щоб шукати істину, треба спочатку мати тихий куточок.

*

Якщо дуже довго думати, ворог встигне відрубати думки разом із головою.

*

Хоробрість не завжди мудра, а мудрість не завжди хоробра.

*

Смерть ми бачимо лише перед собою, а вона ж, значною частиною, – вже позаду.

*

Відповідальність людини росте відповідно до її возвеличення.

*

У мудреця багатство відіграє службову роль, а в дурня – панівну.

*

Серед людських справ немає хисткішого і скроминулішого, ніж могутність, що опирається на силу іншого.

*

Пізно заощаджувати, коли вже проглядаєш дно.

*

Причина страху смерті криється не в ній, а в тому, хто помирає.

*

Навіть найкраща коханка не подарує того, що дарує муза.

*

Людина таке створіння, що виправдається перед усіма судами світу.

*

Ті, що йдуть на нашу землю з мечем, не думають про справедливість.

Нестор ЛІТОПИСЕЦЬ

Ієродиякон Києво-Печерського монастиря, митрополит; бл. 1056 – після 1113

Любов страху не має.

*

Ті, що шукають премудрість, – знайдуть.

*

Від гріховного кореня поганий плід буває.

*

Як ви інших учите, коли самі відкинуті Богом?

*

Всякий чоловік, коли спершу покуштує солодощів, потім не захоче гіркого приймати.

*

Коли Земля їм – мати, то отець їм – Небо.

*

Сріблом і золотом не знайду дружини, а з дружиною здобуду і срібло, і золото.

*

Книги подібні рікам, що тамують спрагу цілого світу, – це джерела мудрості.

*

Книги – бездонна глибина, ми ними в печалі втішаємося, вони узда для тіла й душі.

*

З книжних слів набираємося мудрості й стриманості.

*

Той, хто читає книги, бесідує з Богом або святими мужами.

Борис ОЛІЙНИК

Поет, державний і громадський діяч; р. н. 1935

Смерть не списує вини.

*

Страшніше смерті – воля на приколі.

*

Коли ти похитнувсь у слові,
Вважай, що похитнувся у собі.

*

На те й дорога, щоб іти.

*

А ти гадав: безсмертя – річ проста?

*

Так звідки ж ти, Дорого, почалась?

*

Народ не візьмеш на макуху.

Він зоддаля розрізнить чин:

І хто є син його по духу,

І хто – по духу! – сучий син.

*

Немає у житті середини. Є тільки фланги й тільки – центр.

*

Коли минуле спродав на базарі,

Ти вже продав грядущє і себе!

*

І взагалі: ко' б не було рабів,

Цікаво, чи з'явилися б тирани?

Олег ОЛЬЖИЧ

Поет, громадський діяч; 1907 – 1944

Нащо слова? Ми діло несемо.

*

Держава не твориться в будуччині,
Держава будується нині.

*

Жива віра, віра, що не спиняється перед жертвами, – та, що перемагає.

*

Слава ворогові, що твоєї ненависті вартий.

*

Міцніша – віра, і дзвінкіший – чин.

*

Є незмінна земля, і усе на ній – зміна невпинна.

*

Прокляття моїй плоті,
Що слабша за мій дух!

*

Не роки життєвою мірою – зміст.

*

Захочеш – і будеш!

*

Здорові і молоді народи не знають самообмеження.

*

Віднайшовши героїчний життєвий ідеал, нація не боїться вже ніяких
фізичних ударів.

*

Дух – крига і стихія вогняна.

*

Господь багатий нас благословив
Дарами, що нікому не підняти.

*

Ідея слави вкороновує українську духовність.

*

О Націє, що над добро і над зло,
Над долю, і ласку, і кару...

*

Там втрат не буває, де жертва –
Здобутий в огні бастіон!

*

Бо лаврами діл, а не слова,
Вінчає велика пора.

*

Хто має уші – хай слуха!
Хто має серце – люби!

*

Є погляд у того жорстоко прямий,
Хто смерті заглянув у вічі.

*

Не ждять ніхто милосердя –
Я камінь з Божої пращі.

*

**Хто вмів справедливо карати,
Той дивиться смерті в лице!**

**Ворожою кров'ю і гуком мортир
Виписує нарід протести.**

Пилип ОРЛИК

Екзильний Гетьман України, письменник, поет, публіцист; 1672 – 1742

Бажаєш дістать похвалу, йди туди, де хвилі валом.

*

Чи можна присягати на погибель Вітчизни?

*

Москва, узявши з вас присягу, як захоче, так з вами і з Вітчизною нашою вчинить, і тоді присяга ваша й душу вашу занапастить, і Вітчизну в безодню кине, і вольності позбавить.

*

Що ви принесли Вітчизні, батькам, вашій братії, родичам і всьому народові українському, віддаючись під владу і панування московське?

*

Народ завжди має право протестувати проти гніту.

*

Хоч би які великі були московські насильства, вони не дають москалям жодного законного права на Україну.

*

Природним правом є визволятися від гноблення і трудитися, аби повернути те, що несправедливістю та переважною силою було забрано.

*

Кожна держава складається і стверджується непорушною цілістю кордонів.

*

Володарі, що дорожать своїм добрим ім'ям та славою більше ніж інші люди, виставлені на суд загалу.

*

Бог вивищує на праведнім мірилі свого правосуддя одні держави, а інші за гріхи та беззаконства смиряє, одні уярмлює, інші звільняє, одні підносить, інші скидає долі.

*

Не на оздоби злотні...

Купують славу – на відкриті рани.

*

Якщо знайдете в чомусь неправду, викрийте мене!

Іван ОРНОВСЬКИЙ

Поет; бл. 1651 – після 1705

Хто робить достойно, той честь здобуває.

*

Не завітне троянда без терня рвачкого.

*

Де слова, там голосу жити.

*

Де ж бо цнота крісло має,
Там близько і нецнота поруч засідає.

*

Не заносся, людино, тебе це обманить.

*

Хизуватися пишне, не варто, небоже,
Думка людська здурити сама себе може.

*

Та як думку не може ніщо перегнати,
То й непевності мислі нічим не здолати.

*

Що на землі назвемо: вічне і незгасне,
Коротше од хвилини, бо воно дочасне.

*

Діаманти славетні не менше віншують
І верстат, на якому кристал той шліфують.

*

Живе світ у руїні. Гинучи, вікує...

*

Зла річ є незгода. Гонителька миру,
Сваха збурень пекельних. До вієн задира,
Підбивачка на братні заїлості люті.

*

Найбільше те звиязтво варто шанувати,
Коли добром закляті злості воювати.

*

Природа добродійна плід такий з'являє,
Що у злостивім серці він не проростає.

*

В віках, у царстві людським, той, власне, панує,
Хто мудро сам собою і серцем керує.

*

На всій землі такої сили не назвати,
Щоб вічності могла би стало дорівняти.

*

Не штука карту світу в ланцюг закувати,
А спробуй свого серця повіддя тримати.

*

У тисячах що років твориться і кріпне,
Зникає у миг ока...

*

Чи ж людська ненадійність вічне щось збудує?..

Олександр ПЕРЛЮК

Літератор, журналіст; р. н. 1959

Хотіли свободи слова? Затуляйте вуха!

*

Оптимісти сподіваються, що багато до чого вони просто не доживуть.

*

У справжнього чоловіка на першому плані жінка і лише потім – жінки.

*

Той, хто відкладає все на завтра, не думає про завтрашній день.

*

Чому б не відмовитися від старих догм, якщо з'явилися нові!

*

Того, хто тупцює на місці, жодні перешкоди не зупинять.

*

Найважче примусити себе зробити те, що можуть зробити й інші.

*

Не біда, що вас засудили, важливо, що ви ні в чому не винні.

*

Через каяття – до нових перемог!

*

Все, що сходить тобі з рук, обов'язково коли-небудь звалиться на твою голову.

*

Найчастіше хочуть зігнути того, хто на голову вищий від інших.

*

У світі ніщо не вічне, навіть тимчасові труднощі.

*

Навіщо порушувати правило, коли можна зробити з нього виняток?

*

Якщо вас дуже просять висловити свою думку, – це означає, що вона вже відома.

*

Якщо жінка мовчить, – це перша ознака того, що зараз вона щось скаже.

*

Розумного одразу видно, дурного одразу чути.

*

Холостяк – це мужчина, замучений щастям.

*

Ми б так багато не говорили, якби нас не чекало стільки справ.

*

Щоб зрозуміти, чого людина домагається, досить дізнатися, про що вона промовчала.

*

Щоб жити – мало крутитися, треба знати – навколо кого.

*

Коли все зрозуміло – не знаєш, що й робити.

*

Любіть сусідів – джерело знань!

*

Над усе хочеться жити, коли є за що вмерти.

*

Як добре, що ми зробили не все, що могли!

*

Тих, кого не можна не любити, як правило, недолюблюють!

*

Не намагайтеся жити добре: вам же гірше буде!

*

Декому слід вичавлювати із себе не раба, а рабо-власника.

*

Легше зробити щасливим народ, аніж жінку.

*

Чим багатший внутрішній світ людини, тим вона бідніша.

*

Такими грандіозними труднощами могла б пишатися будь-яка нація!

*

Чим важче зітхнеш, тим легше стає.

*

Скільки народ обіцянками не годуй – йому все мало.

*

Сьогодні кожен може мати власну думку: все одно вона нікого не цікавить.

*

Якщо хочеш бути щасливим – не бажай так багато!

*

Щоб усі зрозуміли, який ти дурень, досить розповісти всім, який ти розумний!

*

У нас усі завжди думали про народ. Інше питання – що?!

*

Деякі люди якщо й роблять добро, то лише комусь на зло.

*

Жінки не вибачають чоловікам помилок – вони одразу виходять за них заміж.

*

Красивішими за жінку можуть бути лише її ноги.

*

Від жінки є лише один порятунок – інша жінка.

*

Перемагає не найсильніший, а той, кому присуджено перемогу.

*

Особливо важко зробити вибір, коли його нема.

*

Нещасний той, хто не переконав себе в тому, що він щасливий.

*

Того, що не витримує жодної критики, у нас і не критикують!

*

Щастя динозаврів у тому, що вони вимерли до появи людини!

*

Наш народ – що хочемо, те з ним і робимо.

*

Скільки тягнеться рук допомогти, коли є що взяти!

*

Якщо мужчина зібрався одружитися, то він уже розчарувався в жінках.

*

У нас більшість людей хабарів не бере, бо ніхто не дає.

*

Коли жінці нема чого сказати – від неї можна почути все.

*

Нехай ми йшли не туди, зате в якому темпі просувалися!

*

Добре жити чесно, але ж хочеться жити добре.

*

Грамотним бути добре, погано бути дуже грамотним.

*

Найкраща сатира – це ода.

*

Життя дається людині лише один раз, і то вона не знає, що з ним робити!

*

Далекоглядні люди дивляться собі під ноги.

*

Якщо і є недоступні жінки, то тільки в будинку розпусти, коли в тебе нема грошей.

*

Чим лукавіші у жінки очі, тим більше хочеться їй вірити.

*

Будь-кого можна змусити бути добровольцем.

*

Гарний настрій – запорука того, що тобі його зіпсують.

*

Жінка поки не влаштує скандалу – не заспокоїться.

*

Те, що говориться відверто, розуміється гірше, ніж натяк.

*

Тільки нещасний може знати, що таке щастя.

*

Не все у нас купується, адже практично все вже куплено.

*

Як треба любити Вітчизну, щоб на цій любові заробити собі капітал!

*

Ніщо так не заважає гарно жити, як бажання покращити життя.

*

Життя здається надто прекрасним, коли висить на волосині.

*

Щоб нікому не було погано, треба, щоб нікому не було добре.

*

Похмілля за випивку мудріше.

*

Цей світ такий чудовий, що дехто навіть не бажає йти у кращий.

*

Де все для людей, туди, як правило, стороннім вхід суворо заборонено.

*

З жінкою можна не погоджуватись, але з нею не можна не погодитись.

*

Справедливості можна добитися лише тоді, коли вона є.

*

Якби жінка слухала саму себе, скільки повчального могла б почути!

*

Ви можете говорити правду мовчки?

*

Як же намучиться жінка, поки змусить чоловіка страждати!
*
Ніколи не вгадаєш, куди заведе стежина, якою прогулюється жінка.
*
Ти хоч усіх перестрілай, а невдоволені знайдуться!
*
Пити треба вміти, але краще вміти не пити.
*
Якщо не зберегти жінок – чоловіки загинуть!
*
Ніщо так не кидає на людину тінь, як її німб.
*
Зараз доходи декларують лише ті, у кого їх немає.
*
Тільки недалекоглядні люди мріють про світле майбутнє.
*
Чим міцніше когось кохаєш, тим йому болючіше.
*
Чим чесніший чиновник, тим більшого хабаря йому доводиться давати.
*
Якщо не карають винних – карають винні.
*
Жінку не так дратує те, що її чоловік помиляється, як те, що він має рацію.
*
Талант повинен бути голодним, а свиня – ситою!
*
Якщо вам подають каву у ліжку, то скоріш за все воно не ваше.
*
Головне – проголосити демократію, а задушити її – не проблема.
*
За те, щоб тебе пошили у дурні, треба платити.
*
Розумна жінка так попросить чоловіка почистити картопельку, що він і
пиріжків напече.
*
Скажіть мені, хто проводитиме незалежне розслідування, і я скажу, що воно
покаже!
*
Якби ще ті, хто працює, не заважали тим, хто їсть!
*
Найчастіше свій талант закопують у грошах.
*
Якщо людину як слід допитати, то виявиться, що вона всім задоволена.
*
Якщо вперто не помічають – значить, помітили!
*
Якщо жінка бачить чоловіка вперше, це ще не означає, що вона не знає його,
як облупленого!
*
Найчастіше закони вивчають лише для того, щоб їх обходити.
*
Не всі жінки святі, деякі ще тільки вчаться.
*

Якщо нас не запитують, значить, ми – “за”!

*

Ніхто так не потребує підтримки, як сильні світу цього.

*

Якщо перестати себе обманювати – перестанеш себе поважати.

*

Якщо не роздати людям землю, у них нічого буде відбирати.

*

Життя занадто коротке, аби його прожити праведником.

*

Чим могутніший репресивний орган, тим легше створити атмосферу свята.

*

Хто ближче до тирана, той і святий.

*

Чим думають наші державні діячі – це державна таємниця.

*

Нам дуже потрібні правдолюби, інакше не буде з кого насміхатися.

*

Якщо це свобода слова, то я мовчу.

*

Від жінки ніхто не застрахований.

*

Це раніше всі мовчали, а сьогодні вже ніхто й говорити нічого не хоче.

*

Возлюбити ближнього? А якщо він чинить опір?

*

Чим слабша людина, тим більше охочих помірятися з нею силою.

*

Всі ми у цьому житті смертники.

*

Безвихідь – найкращий стимул для пошуку нових шляхів!

*

Думаєте, голодні таланти не заздять бездарності ситих?

*

Що у жінки на язиці, те у чоловіка в печінках.

*

Якщо ти такий хороший, то чому ж тоді тебе ще не з'їли?

*

Дурним закон не писаний, розумним – не завада.

*

Одна хвилинка, а скільки в ній вічного!

*

Це час іде, а вічність летить.

*

Так напились, наїлись, а тут ще і ви зі своєю духовною їжею!

*

У житті – наша погибель.

*

Всі смертні, та не всі безсмертні.

*

Скільки бруду треба вилити на людину, щоб вона почала тобі подобатись?

*

Не має значення, що саме людина бачить, головне – як вона на це дивиться.

*

Мало підкорити вершину, треба ще з неї спуститися.

*

Прокидайтеся, все вже приватизовано!

*

У кого нема прибутків, тому не ухилитися від сплати податків.

*

Що може бути важчим за порожні кишені?

*

Які таланти у нас пропадають, зате які нездари процвітають!

*

Влада належить народові, просто командують олігархи.

*

Якщо посадили, значить – не мафіозі!

*

Всі люди як люди, а в цього, бачте, людська гідність!

*

Народ не може вирішувати свою долю, він – сторона зацікавлена.

*

Вчитися ніколи не пізно, але як пізно людина починає це розуміти!

*

Диктатуру не обирають!

*

Як довго тягнуться хвилини, і як швидко летять роки!

*

Хто тільки не винен у безвідповідальності керівництва!

*

Мене, безсмертного, і могила не виправить.

*

Дорожче за все виборцям обходяться безплатні пакети з гречкою.

*

Хто не став власником, той став власністю.

*

Рай там, де грішниці.

*

Нема щастя на землі, але є щасливці, які цього не знають.

*

Некримінальні авторитети ні для кого не авторитет.

*

Хто не має в собі Божої іскри, той намагається освітити себе юпітерами.

*

Дехто бачить лише те, що йому показують.

*

Якщо чоловік не носить жінки на руках, значить, він цього ще не заслужив.

*

У тих, хто загібає гроші лопатою, мозолів не буває.

*

Діти начальства – це наше майбутнє.

*

Інтелігентність не можна купити, та й навіщо вона тим, у кого є гроші?

*

Ні на що не годні здатні на все.

*

Чужі жінки нам не чужі!

*

Жінка не поспішає, поки її чекають.

*

З життя ще ніхто не пішов живий.

*

Наша безнадійна справа – в надійних руках!

*

З маленької брехні починається велика політика.

*

Про ефективність реформ дізнаємось після перепису населення.

*

Якщо Конституція порушується – значить, вона вже діє!

*

Найбільше уваги людям приділяють садисти.

*

Чим менше уваги звертати на чоловіка, тим легше жити з ним у любові і злагоді.

*

Якщо жінка каже “ні”, то це ще не означає, що вона не сказала “так”.

*

Всі наші нещастя від бажання бути щасливими.

*

Першими від політичних імпотентів відвертаються політичні хвойди.

*

Керівництво пам'ятає про народ, інакше у нього не було б такої охорони.

*

Експропріація – це коли все забирають у багатих, приватизація – коли все забирають у народу.

*

Хто б знав, що ти дурень, якби ти не був відомою людиною.

*

Хто б дізнався, що ти дурень, якби тобі не захотілося сказати щось розумне?

*

Бережись жінок замолоду.

*

Звідки ж нам знати, що ми робимо, якщо ми ще не закінчили.

*

Це не ми відхиляємось від курсу, то він од нас!

*

Не думали б про людей, то не намагалися б удосконалити гільйотину.

*

Якщо мафіозі на волі, то це не означає, що ми живемо у вільній країні.

*

“Єдиний” у жінки один, ну, від сили кілька.

*

Спонсор є – таланту не треба!

*

Жінка завжди знайде, що сказати, навіть коли треба помовчати.

*

Ілюзія щастя нерідко робить людину справді щасливою.

*

Вони заведуть вас туди, куди ми їх посилаємо.

*

Ще ніхто не став святим, не согришивши.

*

А де написано, що народ не має права на вимирання?

*

Великому народові – великі випробування.

Дискусія між фізиками й ліриками закінчилася перемогою комерсантів.

*

Панацея від усіх бід – одна велика біда.

*

Ми живемо в такий час, коли все можна списати на час.

*

Якщо консолідуються, значить, незабаром будуть щось ділити.

*

Чим довше життя, тим більше журишся, що життя таке коротке.

*

Ціни, може, й доступні – грошей нема!

*

Ті, хто платять митникам, митних законів не порушують.

*

Довести можна будь-яку дурницю, вистачило б розуму.

*

Зрозуміти жінку – це значить нічого не зрозуміти.

*

Не пити треба в міру.

*

Наші жінки роздягнуті не гірше від французенок.

*

У кожній жінці стільки хорошого, що його вистачить не одному чоловікові.

*

Права людини на народ не поширюються.

*

Справжня демократія починається з настанням темряви.

*

Наше суспільство вже відкрите, приходь та експлуатуй!

*

Гадаєте, тим, хто бореться з хабарництвом, – не потрібні гроші?!

*

Не для того жінка оголює свої тендітні плечі, щоб на них усе звалювали.

*

Тільки на цій грішній землі може бути стільки святих!

*

Якби не тендітні жіночі плечі, чоловікові довелось би все виносити на своєму горбі.

*

Знання законів не рятує від беззаконня.

*

Скільки ж це треба накрасти, щоб не боятися правосуддя?

*

Істина – у її недосяжності.

*

Не знаю, як життя, а смерть дається людині даремно!

*

Чим довші у жінки ноги, тим легше чоловікові знайти для них місце у своєму серці.

*

Найприємніші спогади – коли забувається все погане.

*

До весілля для жінки головне – вибити зізнання у коханні, після – довести, що він її не кохає ані на крапельку.

*

Це для нас святе, за це ми візьмемо дорожче!

*

Якщо корабель іде точно за курсом, то це не означає, що він не може піти на дно.

*

Владі не потрібні поети – їй потрібні поетичні оди.

*

Виборці нікому не потрібні, потрібні їхні голоси.

*

Той, хто добре думає про наше керівництво, погано думає.

Для того керівництво й підвищує собі зарплату, щоб підняти середній рівень наших зарплат.

*

Навіщо корона тому, хто й так на голову вищий за інших?!

*

Чого нема – того не приховаєш!

*

Немає таких джунглів, у яких не можна було б проголосити демократію!

*

Критики теж пишуть вірші, просто бояться, що їх прочитають поети.

*

Наша демократія не розрахована на таку кількість народу.

*

Нема панацеї від народу.

*

Захистимо вітчизняного товаровиробника від нашого керівництва!

*

Жодна жінка не прощає чоловікові своїх помилок.

*

Якщо жінка й не хоче з тобою посваритися, то це ще не означає, що вона з тобою зараз не посвариться.

*

Це талант можна закопати, а бездарність – ніколи.

*

Хтось же повинен кохати твою дружину!

*

Якщо жінка задоволена своїм чоловіком, значить, у неї нікудишні коханці.

*

Кожен безробітний має право на працю!

*

Ви самі нам допоможете, чи вам допомогти?

*

Що ж іще реформувати, якщо вже нічого розкратити?

*

Вони так служать Вітчизні, що народу вже нічого не залишилося.

Симон ПЕТЛЮРА

Головний Отаман УНР, Голова Директорії, редактор, журналіст 1877 – 1926

**Держава – понад партії,
Нація – понад класи!**

*

Там, де справжній талант, – там, справді, немає старості.

*

Для таланту немає смерті, бо він не вірить в неї.

*

Кров закінчує глибокі процеси національних емоцій.

*

Шукайте правди в своїй громаді.

*

Наша сила – в єдності, а порука успіху наших змагань – в державній слухняності!

*

Справа здобуття української державності – це справа нації української, а не якогось класу чи партії.

*

Шлях звільнення кожної нації густо кропиться кров'ю.

*

Великий чин наших лицарів вчить вірності ідеалам і умінню підпорядковуватись.

*

В боротьбі виростає сила.

*

Тільки вірність і слухняність творять передумови успіху національної боротьби.

*

Вірність є основою не лише родинного життя.

*

Кров, пролита для великої мети, не засихає.

*

Не забуваймо про меч, учімося міцніше тримати його в руках.

*

Українські мечі перекуються на рала тільки тоді, коли гасло – Незалежна Держава Українська – перетвориться в дійсність і забезпечить отому ралові можливість зужиткувати рідну плодючу землю з її незчисленими багатствами...

Феодосій ПЕЧЕРСЬКИЙ

Релігійний діяч Київської Русі; ? – 1074

Бог прославляється справами нашими.

*

Любов до Бога не на словах здійснюється, а у дійсних справах.

*

Коли подбаємо Божі заповіді зберегти, то Його слова у нас будуть, і плоди принесемо.

*

Не прославиться сокира без рубача.

*

Ліпше нам від праці своєї годувати вбогих і мандрівних людей, ніж пробувати у неробстві, переходячи з келії у келію.

*

Не берімо до голови бісівських помислів, які сіють у серця наші неподобне...

*

Не належить хвалити чужу віру.

*

Коли хто хвалить чужу віру, виявляється своєї віри огудником. Коли ж почне хвалити і свою віру, й чужу, то виявиться двовірцем і стане близьким до єресі.

*

Приходь до своєї віри добрими справами.

Микола ПОЛОТАЙ

Письменник; 1909 – 1987

Перо коротше за багнет, а коле глибше.

*

В амебі стільки ж загадок, скільки у Всесвіті.

*

Не кожен хазяїн гідний собачої відданості.

*

Мул, що везе муллу, не зобов'язаний вислуховувати проповіді.

*

Помиляється той, хто вказує на помилку ватажка.

*

Хто крилам заздריך, хто – кігтям.

*

Головне – осідлати. Поганяти легше.

*

Копитом до душі не достукаєшся.

*

Собача вірність – це про собаку. Собачий характер – це про людину.

*

Баранячий мозок цінується більше в засмаженому вигляді.

*

У веселому коловороті каламбуру не втопить дитя розуму – Думку!

*

Травоїдних на лев'ячий бенкет не кличуть. Їх... притягають.

*

З жартами – й дорога коротша.

*

У вовчому лігві нерідко панує овечий дух.

*

Ввічливість, як і посвідчення особи, не треба залишати вдома.

*

Лев з мармуру, набуваючи величі, втрачає живу силу.

*

Відповідатимеш сьогодні за те, що вчора ти мовчав!

*

Поменше ганьте ноги, як голова збивається з дороги!

*

Настрій, річ певна, змінюється від того, чи ти йдеш ведмежим слідом, чи ведмідь – твоїм.

Феофан ПРОКОПОВИЧ

Філософ, поет; 1681 – 1736

Як воїну дав вождь меча, то побіди.

*

Сама слава кличе кожного з вас передати своє ім'я нащадкам.

*

Найвишуканіші страви стають огидними для нас, якщо ми переїлися.

*

Гравець не так досконало володіє м'ячем, як оратор душею людини.

*

Всього не можна охопити навіть думкою.

*

Той, кого долають, закону прохає в побідника.

*

Що квітне – зів'ядає.

*

Надто шкідлива та розкіш, яку за страждання купують.

*

Коли якась одна річ гине, то на її місце виступає інша цієї самої природи.

*

Чиста совість є правдивою та єдиною радістю.

*

Коли ми радіємо, багато людей плаче.

*

Хвилям незнаним не варто вітрила давати.

*

Як кривда заскаче, невинність заплаче.

*

Що нам із чужого: ясного чи злого?

*

Хто закохався, полум'ям хутко згорить.

*

Хай не шукає, щоб когось любити,

Як не бажає він зітхати.

*

Чеснота, якщо її хвалити, збільшується і росте не лише в душі однієї людини, а й інших закликає до наслідування.

*

Чим допоміг би нам розум, коли б ми не могли висловити нашої думки?

*

Крім чесноти, немає такого добродійного дару, щоб ним не могли зловживати безпутники.

*

Полишене на забуття є таке значне, що здатне затьмарити найбільшу славу.

*

Бажаним є лише добро.

*

Краще б дурному не подавати меча, аби собі ганьби не зажити.

*

Найбільшою шкодою з усіх є лінощі учнів, котрі вагаються взяти на себе труд, рівний справі, якої вони прагнуть.

*

Холодний стиль – це мертва думка під виглядом багатослівності.

*

Це ж велика дурість – хотіти говорити, а не хотіти бути зрозумілим.

*

Якщо вади хочуть завжди бути прихованими, то чеснота, навпаки, радіє, коли її бачать.

*

Душа людини є така потаємна й мінлива, що жодною силою її не можна ні розгадати, ані зрозуміти.

*

Кого любить Отець, того й карає.

*

Він нечесний, тому що спілкувався з нечесними.

*

Заздрість спричиняє для людини страждання з приводу чужого добра.

*

Ледарі байдужі до щедрих дарів природи.

*

Більше очікуймо майбутнього добра, ніж біймося прийдешнього лиха.

*

Більше лихо зловживати обдаруваннями, ніж їх не мати.

*

Володіння тим, чого бажаєш, є найвищим щастям.

*

Всі прагнуть навчати інших, а самі не хочуть вчитися.

*

І від добрих вчителів не всі добре вчаться.

*

Силами красномовства допомагаємо друзям, відбиваємо зазіхання ворогів, захищаємо невинних, засуджуємо нечесних, відкриваємо засідки, перешкоджаємо розладам безпутників, відвертаємо шкоди й небезпеки.

*

Наша Батьківщина благає допомоги красномовства, бо так багато її преславних подвигів поминається глибокою мовчанкою.

Віктор РАДІОНОВ

Публіцист, громадський діяч; р.н. 1966

**Зло людину бере,
а добро наповнює.**

*

Хто зник раніше: лицарі чи леді?

*

Жінки не кохають скнар, чому ж так часто з ними живуть?

*

Без порушення християнських заповідей прогрес не можливий.

*

Щире побажання ворогові: в усьому і завжди керуватися християнськими заповідями.

*

Якщо всі дороги ведуть у Рим, то всі дороги з Рима – до Києва.

*

Шкода, що терапевти від економіки не давали клятви Гіппократа.

*

Партія, не спроможна зібратися на з'їзд для саморозпуску, – невмируща.

*

Народ, який востає в підневільне минуле, так ніколи й не зможе піднятися з колін.

*

Коли не спроможні обрати авторитетного, – приходить авторитарний.

*

Постійні уникання боротьби – передумова поразок.

*

Вихований тримає свою дулю в кишені.

*

Сокирою ката дров не рубають.

*

Ну який же дантист не любить хокею?

*

Права чоловіка – це обов'язки його дружини.

*

Чоловіча альтернатива: або пити, або жінку любити.

*

Для жінок чоловіки – колишні хлопчики, для чоловіків дівчатка – майбутні жінки.

*

Жіноча логіка: дорогі речі існують для нас, а чоловіки існують, щоб ми ці речі мали.

*

Не лінуйся допомогти пані вдягтися: матимеш більше шансів роздягти її.

*

Найкоротша любов у фразі: моя люба, я Вас більше не люблю.

*

Хороших письменників постійно бракує, але ніхто їх не друкує.

*

Коли чорне важко видати за біле, його спочатку видають за сіре.

*

У розвинених державах зовнішня політика диктується внутрішньою, у недорозвинених – зовнішній тиск визначає внутрішню політику.

*

Ті, хто не визнає диктату США, і ті, хто є загрозою миру в усьому світі, – одні й ті самі особи.

*

Не кожний самородок золотий.

*

Не любимо нашої влади, бо вона не наша.

*

І велика постать може виявитися сірою.

*

Як бути з прогресивними думками, які народилися у стані депресії?

*

Різниця між славою і неславою умовна.

*

Патріота п'янить і запах полину, космополіта – лише віскі чи хенессі.

*

Хто критикує опозицію, той – критик, а хто критикує владу, той – критикан.

*

Не відділивши від нації її ворогів, марно сподіватися на консолідацію.

*

Кому необачно гроші позичиш, тому міцного здоров'я зичиш.

*

Пращури перевертня перевертаються на тому світі.

*

Плата за свободу – невизначеність, за право вибору – відповідальність.

*

Громадянином держави повинен бути тільки той, хто в ній зацікавлений.

*

Із самозречених зубрил народжуються суворі екзаменатори.

*

Найчастіше найгірший асфальт – біля асфальтного заводу.

*

Немає людей, які не помиляються, є люди, які бояться визнати власні помилки.

*

Іноді небажання визнати свою помилку обумовлює народження позиції.

*

Звеличення чужого – це приниження свого.

*

Космополіт – це всохла галузка на дереві нації

▪

Юрій РИБНИКОВ

Літератор; р. н. 1943

Жінки загадкові, доки мовчать.

*

Навіщо мистецтву жертви? Воно потребує талантів.

*

Купаючись у розкошах, не втопись.

*

Незамінних немає. Про це свідчать заступники.

*

Повторення – мати вчення, та батько – плагіату.

*

Можна бути молодим усе життя, якщо не дивитись у дзеркало.

*

З усіх розділових знаків найталановитіша – крапка.

*

У променях слави великих людей купаються їх біографи.

*

З правил гарного тону: не грійте руки у чужих кишенях.

*

Не забруднюйте довкілля курінням фіміаму.

*

Слуги народу – хазяї життя.

*

Що натхненніше співають солов'ї, то більше роботи лелекам.

*

Діти – наше майбутнє: вони продовжують наш рід і вкорочують нам віку.

*

Вища освіта жінки – любов.

*

Порівняно з істиною гіпотезі не вистачає впевненості у своїй правоті.

*

Той, хто ділить шкуру невбитого ведмедя, безмежно щедрий.

*

Ніщо так не звеличує людину, як власна думка про себе.

*

Коли всі ходитимуть на роботу, як на свято, нікому буде працювати.

*

Що більше скромних, то краще живеться нахабам.

*

Хоч би хто грав у демократію, програє народ.

*

Щоб життя більше цінували, воно дорожчає.

*

Ми довго били в литаври, а треба – у дзвони!

*

Шляхетний чи нешляхетний метал золото, залежить від того, до чиїх рук потрапить.

*

Не робіть дурниць – це привілей начальства.

*

Карають не за помилки, а за наслідки.

*

Сійте добре і вічне в межах розумного.

*

Старість – це коли на дереві пізнання вже не ростуть плоди спокуси.

*

Чи потрібна глибина широким натурам?

*

Не забувайте про тих, хто пам'ятає про вас.

*

Стреси починаються з будильника.

*

Каяття – хобі грішника.

*

Самокритика – одна з форм кокетування.

*

Кожний натяк ризикує залишитися непоміченим.

*

Що сьогодні – ваша люб'язність, завтра – ваша повинність.

*

Міліція ловить не будь-кого, а тільки тих, хто попадається.

*

Сила реклами – у знанні людських слабкостей.

*

Життя стає дорожчим, людина – дешевшою.

*

Людина – цар природи, але раб її дарунків.

*

Лаври без тернів недійсні.

*

Досконалих мудреців немає, але є доконані ідіоти.

*

Де освічений проявить ерудицію, там вихований промовчить.

*

Примхливому бажанню бракує вихованості.

*

Раціональна дієта: хорошого потроху.

*

Великі гроші не дають спати, малі – жити.

*

Сірість – це компроміс між білим і чорним.

*

У їдальні смаки збігаються частіше, ніж у читальному залі.

*

Ревнощі – підозра власної неповноцінності.

Максим РИЛЬСЬКИЙ

Поет, перекладач, мистецтвознавець; 1895 – 1964

У світі найкраще – визволення крик.

*

Хто поверне в рабство ту країну,
Де стяг свободи затрепетав?

*

Є сотня мов, а правда лиш одна.

*

Щасливий поет, що “не може втекти” від своєї пісні...

*

Викладати мову – це означає, передовсім, прищеплювати любов до мови.

*

Вміє розставатись той, хто вмів любити.

*

Коли зійдеться три українці, то це вже хор.

*

І прописні істини потребують, щоб їх часом нагадували.

*

Гордість – велика рушійна сила, рідна сестра високого почуття
відповідальності.

*

Куди приходить мода, там умирає муза.

Яке ще там у біса горе,

Коли серця у нас живі?

*

Хай сміються з нас, глузують –

Нам байдуже,

Бо замовкнуть, як почують

Слово дуже.

*

Спи, брате дорогий, товаришу і сину!

Безсмертний будеш ти, бо вмер за Україну.

*

Як гул століть, як шум віків,

Як бурі подих, – рідна мова...

*

Моя Батьківщина – це поле без меж...

Моя Батьківщина не знає – “назад”!

Вперед її кроки.

*

Коли слова для тебе – грище,

Звукосполучення нове, –

Тебе народ, суддя найвищий,

Марнописателем назве.

*

Немає мудріших, ніж народ, учителів;

У нього кожне слово – це перлина.

*

О пісне! Від народу кров і плоть...

Тебе ніхто не може побороть...

*

Кожне серце
Має інший ритм одмінний,
Інший біль і іншу радість,
Інший стук і іншу кров...
*

Безсмертя – хто поставить на коліна?
Нове життя нового прагне слова.
*

Чим більший поет, тим глибші корені його творчості.
*

Меч ще довго перебуватиме на озброєнні поезії.
*

Особисте щастя залежить від щастя народу.
*

Тільки маючи нерозривний зв'язок із землею, з народом, може рости і
розцвітати література.
*

Поет – це людина, що палко любить слово, як найгострішу зброю...
*

Поет любить слово. Але він – не слуга слова, він – його володар.
*

Література й народна поезія – рідні сестри, що вза-ємно збагачуються...
*

Як хочеш від людей шаноби,
Любов і гнів бери у путь.
*

Щасливий воїн, що во ім'я миру
Свою підносить бойову сокиру,
Во ім'я правди кривду тне з плеча!

Данило РУДИЙ

Літератор, економіст; 1926 – 1983

Правила для всіх однакові, тільки винятки різні.

*

Сміх продовжує життя, насмішки – вкорочують.

*

Народитися можна тільки раз, перероджуватися – скільки завгодно.

*

Тільки ті тварини визнаються домашніми, які лижуть нам руки.

*

Із двох зол зазвичай обирають те, яке легше запо-діяти.

*

Якщо не в грошах щастя, то мені дуже таланить.

*

Віра в те, що дурні не думають, – найнебезпечніша форма оптимізму.

*

Дзеркало завжди каже правду, але робить це мовчки.

*

Якщо людина позбавлена почуття гумору, отже, було за що.

*

Вціліли тільки ті винятки, котрі підтверджують правила.

*

Якщо тебе “з”їли”, ти був потрібен людям.

*

Якщо вже мріяти, то ні в чому собі не відмовляти.

*

Не такий страшний закон, як його трактують.

*

Якщо всі братимуть шлюб із розумними, то що ж тоді робити з вродливими?

*

Не варто ображатися на правду. Краще відповісти тим само.

*

Сатира має право перебільшувати, але цим правом давно не користується.

*

Боги живуть тільки нашими молитвами.

*

Теорія бездоганна, коли її не можна перевірити практикою.

*

Перевага плоских думок у тому, що їх більше укладається в голові.

*

Гостру думку варто подавати тупим кінцем уперед.

*

Буває, досягаєш такого, що краще на ньому не зупинятися.

*

Коли книги горять на багатті, вони стають зрозу-мілими навіть безграмотним.

*

Чим більше розжовують, тим важче проковтнути.

*

І даремна праця може бути титанічною.

*

Якщо посіяв розумне, добре, вічне, чи ж треба його косити?

*

Сатира – найгостріша зброя, коли під рукою немає іншої.

*

Якщо шлюби укладаються на небесах, виходить, і розлучення оформляються там-таки.

*

Одруження – найсерйозніша причина для розлучення.

*

Ставтесь до сатири з гумором.

Касіян САКОВИЧ

Поет, філософ; бл. 1578 – 1647

Живе і після смерті лицарська слава.

*

За великі клейноди свободу тримайте
І заслугами більше її уміцняйте.

*

Не особою гетьман, а військом є славний,
Також гетьманом – військо, і доказ то явний.

*

Та ж війна з одних причин може в світі бути:
Щоб свої і людські кривди відвернути.

*

Коли хто не хоче за край умирати,
Той з Вітчизною згодом піде погибати.

*

Народи до свободи ідуть од природи.

*

Хто волю творить Божу – вічно протриває.
Найбільше досягають мети і великого успіху ті, хто намагається знайти
вірного і доброго друга.

*

Не належить шляхетному розуму більше втрачати часу на сон, ніж на
свідоме життя, бо ж сон є якоюсь подобою смерті.

*

Людське серце є власною оселею, в якій живе Бог, що читає і вивідує його
думки.

*

Шлюб вимагає високого і досконалого життя.

*

Хто живе в благословенному подружжі, той живе розважливо.

*

Хто вступає в святий подружній стан, той виконує Божі настанови,
виправдовує себе перед природою, віддаючи їй те, що з неї взяв...

*

Хто собі який віз, живучи на цьому світі, приготував, на такому й буде
завезений туди, куди його спрямує вирок Божий.

*

Велике дзеркало завжди затьмарює менше.

*

Тупою сокирою не стільки нарубаєш, як утомишся.

*

Якщо хтось за життя був ворогом Божим, то тому вже нічого не допоможе,
хоча б за його душу роздати вбогим багатства всього світу.

*

Коли б людина походила з Божого єства, то була б Богом.

*

Духовним й істинно Божественним речам притаманний більший лад, ніж
тілесним, земним.

*

Той, хто не має дружини, мовби й не жив на світі, він не може залишити про
себе пам'яті.

Святослав І ХОРОБРИЙ

Великий князь київський (помер 972 р.)

Іду на ви.

*

Мертві сорому не мають.

Лев СИЛЕНКО

Філософ, релігійний діяч; р. н. 1921

Людина сильна силою свого народу.

*

Людина така, яке в неї мислення.

*

Ти є той, кому поклоняєшся.

*

Поклоняєшся чужим духовним істинам – значить, ти чужовір.

*

Що варта віра без волі?

*

Відвага – прикмета щасливої душі.

*

Людина, яка не любить Вітчизну, втратила все.

*

Чужа Воля – неволя.

*

Тим, які понад усе ставлять слово, кажу: слово безплідне, якщо воно не має Мети.

*

Слава, збудована на Виконанні розпоряджень чужого авторитета, стає сміттям, гряззю.

*

Що більше в народі байдужих “я”, то трагічніша доля народу.

*

Без щастя виконана праця має в собі дух нещастя.

*

Людина, яка не вірить в себе, не може бути достойною.

*

Утратиш віру в себе – значить, шлях твого життя не твій.

*

Коли ти маєш родичів, які тебе народили фізично, але не маєш родичів, які тебе народили духовно, ти напівнароджена людина.

*

Коли ти не живеш для добра Вітчизни, значить, ти робиш своїх дітей сиротами.

*

Ще ніхто собі щастя не створив, забувши Рідну Матір.

*

Живи для добра Вітчизни, щоб твій народ знав, що ти жив.

*

Коли вороги твоєї Вітчизни або твого вірного прия-теля вимагають від тебе правди, вони її недостойні.

*

Найкращий спосіб обороняти свої скарби – це мудро їх збагачувати.

*

Коли твоє особисте і національне “я” залежатиме від чужоземного “я”, значить, ти людина рабського “я”.

*

Хто пристосовується до чужого “я”, той відстосовується від рідного.

*

Могутній той народ, який має синів, об'єднаних Любов'ю до Вітчизни.

*

Людина, віддано й розумно закохана у Відвагу, звідує таїни щастя людського.

*

Серця людські завжди належали відважним.

*

Май Відвагу вибачити тому, хто кривдив тебе по глупоті.

*

Пророк не кається.

*

Не володіючи Відвагою, не вирушай у дорогу відважних: живи і працюй там, де Відвага не потрібна.

*

Народ, який зник до невірницького розуміння Справедливості, боротися за волю не здатний.

*

По-чужому осправедливлений народ не є народом – є людністю без власного духовного обличчя.

*

Хто по-чужому справедливий, той по-рідному несправедливий.

*

Якщо людина зрадила чесність, якою дорожила, то це означає, що вона зрадила себе.

*

Краще вмотивований той погляд, який моральніший.

*

Мати-Природа стоїть на боці сильних: слабких не любить, щоб світ не був слабкий.

*

Воля без Мети – дитина без майбутнього.

*

Безвартісне життя того батька, який своїм життям принизив життя дітей і внуків.

*

Коли у твоїй родині не твій дух панує, то ти раб у своїй рідній хаті.

*

Чуже не стане рідним від того, що ти його рідним називаєш: у чужому зміст чужий.

*

Чужі віри – чужа Любов.

*

Хто любить усіх, той не здатний відрізнити злодія від добродія, не здатний відрізнити сина Вітчизни від зрадника Вітчизни.

*

Той, хто любить усіх, є малої думки про свою Любов або – нікого не любить.

*

Щастя там, де пристрасть.

*

Хто має випрохану Волю, той утратив гідність.

*

Заздрістю ніхто себе не ошасливив, не збагатив.

*

Вороги твого народу – твої особисті вороги.

*

Чим людина самодисциплінованіша, тим вільніша.

*

У раба точність вимушена.

*

Отримає той, хто дає.

*

Віра в себе – таїна життєвих успіхів.

*

Кожна частина Землі є центром Землі.

*

Любов до Вітчизни – пристрасна й світла – жаріє тільки в пристрасних і світлих душах.

*

Без Любові до Вітчизни не можна відчутти щастя бути сином Вітчизни.

*

Справа не в Справедливості, а в ідеалі Справедливості.

*

Бій іде не між Справедливістю і несправедливістю, а між двома ворожими Справедливостями.

*

Є авторитетним той українець, який з приємністю виконує розпорядження, отримані від українського авторитета, не підлеглого чужим авторитетам.

*

Хто зневажливо ставиться до Дисципліни, той стає жертвою життєвих невдач.

*

Недисципліновані люди ніколи не перемагали дисциплінованих.

*

Борися за життя: будь майстром свого “я”.

*

Там, де немає морального самовдосконалення, немає самопізнання.

*

Щоб поневолити людину, треба її Мислення спрямувати на невільничий шлях.

*

Безвартісне слово не є словом.

*

Якщо плоди чужого Мислення вартісні, вільно ними користуйся: вони мають служити тобі. А не ти їм.

*

Волі не має той, хто навчений неволю звати Волею.

*

Хто почуває себе вільним тоді, коли в столиці Вітчизни панує чужа мова, діють накази, прислані з чужини, той неповноцінна людина.

*

Любов до Вітчизни квітне кров'ю на прапорах Вітчизни.

*

Безумство залюблених у Вітчизну – мудрість національної волі.

*

Образа – овоч глупих людей. Не споживай його.

*

Хто не вміє ненавидіти ворогів, той не вміє любити приятелів.

*

Коли є фронт, непослідовні повинні у тилу пасти стада і бути під наглядом послідовних.

*

**Дерево, яке втратило зв'язок з коренем, стає погноєм для того дерева, яке живе з
коренем своїм.**

*

Хто постійно журиться, щоб не померти, той осмертнює життя своє.

*

**Любов до Вітчизни має право бути такою, якою їй хочеться. Їй хочеться
ненавидіти ворогів Вітчизни: о, святе її хотіння!**

*

І воля квітне в праці, а неволя – в бездіяльності.

*

Хто, живучи в рабстві, щастя знайшов, має рабське щастя.

*

**З крові безумно залюблених у Вітчизну, як з іскри, загорається в народі
хотіння мати свою державу.**

Василь СИМОНЕНКО

Поет 1935 – 1963

Не заколисуй ненависті силу.

*

Можна все на світі вибирати, сину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину.

*

...Ти на землі – людина,
І хочеш того чи ні –
Усмішка твоя – єдина,
Мука твоя – єдина,
Очі твої – одні.

*

Можна прострелити мозок,
Думки ж не вбить!

*

Той ніколи не доскочить слави,
Хто задля неї на землі живе.

*

Як усе на світі зрозумієш,
То тоді зупинишся
І вмереш!

*

Вічна мудрість простої людини
В паляниці звичайній живе.

*

Запізніле каяття завжди схоже на позерство.

*

Найогидніші очі – порожні,
Найгрізніше мовчить гроза,
Найнікчемніші душі вельможні,
Найпідліша – брехлива сльоза.

*

На світі той на мудріший,
Хто найдужче любить життя.

*

Вірнішого і сердечнішого побратима, ніж папір, я не знаю.

*

Благородна брехня возвеличує правду.

*

Це страшно, коли прижиттєва слава і обожествлення стають посмертною ганьбою.

*

Нема нічого страшнішого за необмежену владу в руках обмеженої людини.

*

В калюжі глибоко не пірнеш, будь ти хоч японським шукачем перлів.

*

Якими б цитатами бездари не підпирали свою розумову стелю, вона, однак, занизька.

*

Поезія – це прекрасна мудрість.

*

Що то за простір, коли в ньому не можна рухатись?

Як простір немислимий без руху, так поезія немислима без думки.

Формалізм починається там, де кінчається думка.

Щасливий той, хто хоче мало від життя: він ніколи не розчарується в ньому.

Живе той, хто не живе для себе,

Хто для других виборює життя.

На цвинтарі розстріляних ілюзій

Уже немає місця для могил.

Григорій СКОВОРОДА

Філософ, поет; 1722 – 1794

Що вподобав, на те й перетворився.

*

Всякому городу нрав і права,
Всяка імієт свій ум голова.

*

Що може бути шкідливіше за людину, котра володіє знанням найскладніших наук, але не має доброго серця?

*

Не шукай щастя за морем.

*

Хто соромиться визнати недоліки свої, той з часом безсоромно виправдовуватиме своє невігластво, яке є найбільшою вадою.

*

Хто швидко приліплюється до нової думки, той швидко від неї і відпадає.

*

Хто добре запалився, той добре почав, а добре почати – це наполовину завершити.

*

Посудина для води, а не вода для посудини. Через те й душа моя, думки та серце мої кращі за моє тіло.

*

Світло бачиться тоді, коли світло в очах є.

*

Визначай смак не за шкаралупою, а за ядром.

*

Воістину, моя самотність відкрила мені небо!

*

З видимого пізнавай невидиме.

*

В собі самому шукай справжніх благ.

*

Копай всередині себе криницю для тієї води, яка зросить і твою оселю, і сусідську.

*

Тоді лише пізнається цінність часу, коли він утрачений.

*

Як нерозумно випрохувати те, чого можеш сам досягти.

*

Коли не можу нічим любій Вітчизні прислужитися, в кожному разі з усієї сили намагатимуся нікому ні в чому не шкодити.

*

Тілом ми ніщо, але думкою щось, та ще й велике.

*

Без ядра горіх ніщо, так само, як і людина без серця.

*

Коли риба спіймана, вона вже не потребує принади.

*

Коли зерно добре, добрими насолоджуєшся плодами.

*

Не тіло, а душа є людиною.

*

Серце тоді насичується, коли освічується.

*

Світ ловив мене, та не спіймав.

*

Кожен є той, чиє серце в нім: вовче серце – справдешній вовк, хоч обличчя людське;

серце боброве – бобер, хоч вигляд вовчий; серце вепрове – вепр, хоч подоба бобра.

*

Чи може щось ширше розлитися, як думки!

*

Хіба може говорити про біле той, котрому невідоме, що таке чорне?

*

Не може не блудити нога твоя, коли блудить серце.

*

І ніхто не може вбити в собі зло, коли не втямить спершу, що таке зло, а що добро.

*

На новий путівець шукай нові ноги.

*

Невже ти не чув, що сини віку мудріші від синів дня?

*

Істинна слава, шукання істинного набутку, свята пристрасть – це наречені високого духу, які осоло-джують у своїх обіймах чисту душу.

*

Чи не дивина, що один у багатстві бідний, а інший у бідності багатий?

*

Не розум від книг, а книги від розуму створилися.

*

Яка користь бачити, не маючи смаку!

*

Без бажання все важке, навіть найлегше.

*

Зрозумій одне тільки яблучне зерно, і досить тобі. Коли в нім сховалося дерево з коренем, гілками, листям та плодами, то можна в ньому віднайти незчисленні мільйони садів, осмілюся сказати, і незчисленні світи.

*

Годі побудувати словом, коли те саме руйнувати ділом.

*

Роби те, до чого народжений, будь справедливий і миролюбний громадянин, і досить із тебе.

*

Життя наше – це подорож, а дружня бесіда – це візок, що полегшує мандрівникові дорогу.

*

Чисте небо не боїться блискавки та грому.

*

Насіння лихих справ – лихі думки.

*

Хіба коли-небудь була дружба поміж скупими?

*

Бачиш, що світло премудрості тоді входить у душу, коли чоловік два єства

пізнає: тлінне та вічне.

Коли починається курча, тоді псується яйце.

Частки розбитого дзеркала всі однаково лице відбивають.

Не буде тверезий той, хто перевантажує себе їжею, хоча б він і не пив вина.

Як хто посіє в юності, так пожне в старості.

Найкраща помилка та, якої допускаються у навчанні.

Коли є червінець, навіщо бажати, щоб і гаманець був золотий?

Плаває нещасливо той, хто не вміє досягти гавані.

Не той дурний, хто не знає... але той, хто знати не хоче.

Що швидко запалюється, те раптово гасне.

Мелетій СМОТРИЦЬКИЙ

Поет, церковний діяч; бл. 1578 – 1633

Шануй мудрість, а не золото.

*

Хто розумний із ветхих руїн не тікає?

*

Утіха й веселість печаль завжди родять.

*

Для землі не бажайте позбутися неба.

*

Очисти серце, щоб прийняти мудрість, котра у підступну душу не входить.

*

Не прикладайте гріха до гріха, але добром добро спомагайте.

*

Якщо ви од вітця вашого і од матері вашої відступились, то і від вас усі відступляться і

на вічне забуття у непам'ять вас увергнуть.

*

Проклят усякий, хто відкриває на зневагу наготу матері своєї!

*

Чи може бути пастирем і вчителем той, котрий сам ніколи не вчився?

*

Не подобає вам бути тільки іменем пастирями, а в річі самій хижаками...

*

Хіба коли правда оголошувала себе фальшем і брехнею?

*

Неплідному дереву в огні мук згоряти.

*

**Одкрийте сердечні очі ваші і пізнайте самих себе, пізнайте родителя і
родительку ваших, усвідомте, в чиїм і в якому домі ви народилися.**

*

Хто жив довго та пусто, не давши нічого,

*

Для добра прожив мало, лиш був дуже много.

*

Синівською безбожністю є до батьків непоштивість.

Михайло СТАРИЦЬКИЙ

Письменник, драматург, громадський і театральний діяч 1840 – 1904

Живеш на Україні, то знай її мову!

*

Для неука дуже легкий спосіб зрікатись: не бачив Америки – значить, нема,
не чув про Канта – значить, вигадали!

*

Ми всіх пригорнули б до серця охоче,
Якби нам хоч трохи свободи!

*

Спізнаймося самі, вважаймо на брата, –
Тоді нас ніхто не здолає.

*

Співай, ридай і будь готовий
Замість лаврового терновий
Вінець узяти на чоло.

*

Але що смерть?.. Хвилинна страта,
А далі – слава голосна...

*

Кати на знущання скували
Залізом тяжким наше тіло...
Душі ж їм і дум не скувати...

*

Життя несе непереможну стать,
Воно і нам колись осушить сльози.
Вставайте, браття,
Та, повні спільного завзяття,
Поставим правді вівтарі!

*

Поки живий, – мерщій несіть
Сліпому світиво просвіти,
І в серце, смертію повите,
Живу надію закропіть!

*

На прою ж! До смерті, до загину –
Немає викруту, нема!

*

Угору стяг! Хай кат шаліє,
Хай стисне нас, але на мить,
Бо іскру ту святу, що тліє,
Несила ворогу згасить.

*

А ви любіть
Свою окрадену родину, –
Й за неї сили до загину
І навіть душу положіть!

Василь СТУС

Поет, громадський діяч; 1938 – 1985

Якщо болить серце – тобі, друже, поталанило.

*

Кожен кат любить червоне вино, нагріте до 36 градусів.

*

Лиш мати вміє жити,
Аби світитися, немов зоря.

*

Самовисочіння людини – то єдиний спосіб збереження землі.

*

Митець потрібен своєму народові та й усьому світові тільки тоді, коли його творчість зливається з криком його нації.

*

Право сильного ніби знімає з ужитку людську неvvічливість.

*

Ми досі ще рятуємо дистрофію тіл, а за прогресуючу дистрофію душ – нам байдуже.

*

Злюмпенізованому народові поет віддає належне.

*

Переставши бути собою, поет втрачає і себе самого.

*

Розум – цей інструмент самоподвоєння людини, її самоусвідомлення і самооблуди, орієнтує нас у світі тільки приблизно.

*

Народ ще тільки осмислює конституційні простори своєї свободи, а уряд уже стріляє.

*

Кожна Муза має свій вік.

*

Долі не обирають... Її приймають – яка вона вже не є. А коли не приймають, тоді вона силоміць обирає нас.

*

У невідоме дорога найближча.

*

Гострити ніж людей научили зойки.

*

І сам собі постань законом,
І не вагайся, не блажи...

*

Вітальні листи завжди приймаються одностайно.

*

Земля схожа на голову,
Тільки в ній більше цвинтарів.

*

Будинки – філософи!
Наймудріші філософи.
Бо мовчать.

*

Ритм – тільки продовження, доувиразнення змісту.

*

Пізнане розумом лишається непізнаним для людини, воно не стає її здобутком.

*

В масштабі поетового світобачення всяка неорганічність та імітація – тільки несмак.

*

Один лиш час і має совість.

*

Творчість – то тільки гримаса індивідуального болю.

*

Люди, прагнучи світла, викликають власну смерть.

*

Сидиш на сухарях – то і душа прозора,
І відлітає страх, і твердне непокора.

*

Терпи, терпи, терпи – терпець тебе шліфує,
Сталить твій дух – тож і терпи, терпи.

Олександр СУХОМЛИН

Робітник; 1955 – 1997

Щоб сміятися останнім, треба прозріти першим.

*

Трапляються й монархісти... без царя в голові.

*

Не так солодке щастя, як його чекання.

*

Спаляючи мости, пожежників не кличуть.

*

За брехню добре платять. За правду – розплачуються.

*

І в країні дурнів є професіонали!

*

Хто вчиться на помилках, а хто – робить на них гроші.

*

Немає нічого гіршого, ніж узаконене беззаконня.

*

Чим більше у людини совісті, тим менше можливостей.

*

Найлегше стати жертвою власної порядності.

*

Іноді краще бути героєм роману, ніж його автором!

*

За щастя треба боротися. Нещастя прийде саме.

*

Найкраща реклама – заборона.

*

Очі – дзеркало душі... Та ще більше дзеркало – язик!

*

Одні від кохання вмирають... Інші – стають філософами.

*

Жінки живуть довше за чоловіків... Особливо вдови!

*

Мудрість приходить з роками. Лише дурість пос-тійно з нами.

*

Маленька брехня – це брехня. Велика брехня – це політика!

*

Святим легше живеться на небі, а грішникам – на землі.

*

Чоловік любить жінку за красу, жінка любить чоловіка за його можливості.

*

Досвід – ім'я, яке людина дає своїм помилкам.

*

Горе від розуму: закінчив два вузи, а платили, як дурному.

*

Ніщо так не шкодить зубам, як довгий язик.

*

Визнали божевільним: скрізь і всім говорив лише правду.

*

Бідні, нещасні наші жінки! Вимагали рівноправ'я... й стали його жертвами.

*

Чи не тому вмирає мораль, що надто багато моралістів?

*

Не обов'язково мати музичний слух, щоб співати з чужого голосу.

*

Чим бідніша медицина, тим багатші екстрасенси.

*

Найвища стіна у світі – стіна байдужості.

*

Спочатку було слово. Потім з'явилося пустослів'я.

*

У наш час найлегше об'їстися рекламою делікатесів.

*

Мистецтво безсмертне. Особливо мистецтво виживання.

*

Якщо держава – це я, то кому я плачу податки?!

*

Рукописи не горять. Особливо ті, в яких багато води.

*

Чим більше у людини гріхів, тим легше їй стати віруючою.

*

І “солодке життя” дає гіркі наслідки.

*

Одні шукають у шлюбі порятунку від самотності, інші – знаходять її.

*

Коли б мовчання справді було золотом, якими бідними стали б жінки...

*

Цікава думка потонула в бурхливих оплесках.

*

Шлюб – найкращі ліки від кохання.

*

Страшніше собаки може бути лише її хазяїн!

*

До одруження вважав себе ліриком... Після весілля став філософом.

*

Найлегше втратити лице, ховаючи очі.

*

Чим більше помилок у юності, тим цікавіші мемуари!

*

Найкращі сусіди ті, котрі живуть у сусідньому під'їзді.

*

Вона вирішила ошчасливити його: вийшла заміж за іншого.

*

Беручи від природи все, чи можна чекати милості від неї?

*

Чим більше про принципи говорять, тим дорожче вони обходяться людям.

*

Важко бути чесним, якщо тобі брехали все життя.

*

Історія – найкращий учитель. Та їй не таланить на учнів.

*

Сміх – єдина валюта, котра не підвладна девальвації.

*

По-справжньому освічений той, хто вміє читати між рядками.

*

Чим більше думаєш про життя, тим менше хочеться жити.

Василь СУХОМЛИНСЬКИЙ

Педагог, письменник; 1918 – 1970

Виховуючи свою дитину, ти виховуєш себе.

*

Без будь-кого з нас Батьківщина може обійтися, але будь-хто з нас без Батьківщини – ніщо.

*

Нікчемність – рідна сестра підлості.

*

Розніжені й розбещені індивідууми формуються тоді, коли в їхньому житті домінує єдина радість – радість споживання.

*

Справжня любов народжується тільки в серці, що пережило турботи про долю іншої людини.

*

Той, хто не знає меж своїм бажанням, ніколи не стане гарним громадянином.

*

Дитина – дзеркало родини; як у краплі води відбивається сонце, так у дітях відбивається моральна чистота матері і батька.

*

Людина народжується на світ не для того, щоб зникнути безвісною пилінкою. Людина народжується, щоб лишити по собі слід вічний.

*

Любов – це насамперед відповідальність, а потім уже насолода, радість.

*

Совість – це емоційний страж переконань.

*

Роки дитинства – це насамперед виховання серця.

*

Людина лише тоді по-справжньому дорожить життям, коли в неї є щось несумірно дорожче за власне життя.

*

Там, де є суворість і вимогливість жінки, дівчини, юнак стає справжнім чоловіком.

*

Той, хто по-справжньому любить Батьківщину, – з усякого погляду справжня людина.

*

Людина така, яке її уявлення про щастя.

*

Егоїзм – першопричина раку душі.

*

Для того щоб виховати справжніх чоловіків, потрібно виховувати справжніх жінок.

*

Там, де в жінок не розвинуте почуття честі й гідності, процвітає моральне невігластво чоловіків.

*

Якщо люди говорять погане про твоїх дітей – вони говорять погане про тебе.

*

Багато лих мають своїми коренями саме те, що людину з дитинства не вчать керувати своїми бажаннями.

*

Музика – це мова почуттів.

*

Любов шляхетна тільки тоді, коли вона сором'язлива.

*

Закоханий у себе не може бути здатний на справжню любов.

*

Перш ніж полюбити в дівчині жінку, полюби в ній людину.

*

Людина звелася над світом усього живого насамперед тому, що горе інших стало її особистим горем.

*

Сім'я – це джерело, водами якого живиться повновода річка нашої держави.

Леонід СУХОРУКОВ

Журналіст; р. н. 1945

Афоризм – це виклик багатослів'ю.

*

Вічнозелений – ще не вічно живий.

*

Все знати неможливо, але скільки ж таких, що про це не знають!

*

Навіть іскри надії можуть осліпити.

*

Той, кому сниться власна велич, може проспати все життя.

*

Якщо час наступає на п'яти, то це ще не означає, що ти його випередив.

*

Гучне ім'я потребує уміння тихо його носити.

*

Дехто гарячкує лише для того, щоб зігрітися.

*

І за голими цифрами можна чудово сховатися.

*

На відміну від жінок дні не повертаються.

*

Чим обмеженіша людина, тим безмежніша її зарозумілість.

*

Як мало треба, щоб хотіти багато!

*

Будувати повітряні замки легше, ніж у них жити.

*

Ніхто так не бажає залишитися на висоті, як той, хто стоїть на краю прірви.

*

Для декого найкращий засіб захисту – не чинити опору.

*

Чим більше правил, тим більше охочих стати винятком.

*

Золота середина не завжди буває високої проби.

*

Якщо гірше вже не може бути, то це – на краще.

*

В калюжу сідають ті, кому і море по коліна.

*

Декого і криве дзеркало прикрашає.

*

Мовчання, як і золото, – різної проби.

*

Бережи совість. Все інше збереже вона.

*

Чорною буває і вдячність.

*

У злопам'ятного завжди склероз на добро.

*

Демагог – це той, хто вміє називати ті ж самі речі багатьма іменами.

*

Тим у кар'єрі подавай сходи, а тим – ще й поручні.

*

Дипломат – це людина, яка досконало володіє мовою пауз.

*

Найбільша сила – це знання чужих слабкостей.

*

Тінь – найкраще місце під сонцем.

*

Власна розкіш присипляє. Чужа не дає спати.

*

Коли не стежиш за собою сам, це починають робити інші.

*

На філософському камені гострять хто розум, хто – зуби.

*

Помилка – це істина в останній інстанції.

*

Головне у генеральній лінії – не збитися на пунктирну.

*

І паузи бувають багатослівними.

*

Парадокс обдарованості: чим більше дано, тим важче це доводити.

*

Чому з тими, хто хоче жити краще, нам завжди не по дорозі?

*

Іноді життя бере своє, а іноді відбирає.

*

Слабкість будь-якої системи пропорційна міцності її бюрократії.

*

Мова пауз дослівно не перекладається.

*

Невміння писати не завжди збігається з умінням не робити цього.

*

Чудес не буває, але ж яка за ними черга!

*

Нехай все розвивається по спіралі, аби тільки не по розпеченій.

*

У декого гарний смак з'являється лише з гірким досвідом.

*

Коли підносять до небес, дивись, щоб не впустили!

*

Палаючі очі не завжди випромінюють світло.

*

Зв'язати себе по руках і ногах найлегше власним язиком.

*

Скільки у неіснуючих фактів речових доказів!

*

Дурень небезпечний не так дурістю, як послідовниками.

*

Кохати треба до божевілля, але з розумом.

*

Інколи, щоб вийти в люди, досить вийти заміж.

*

Хто не поважає чужої праці, найчастіше нею користується.

*

Декого окрилюють лише підрізані крила суперника.

*

Нерідко, щоб розтопити серце коханої, потрібно наламати чимало дров.

*

Чим менше любимо дружину, тим дужче любимо жінок.

*

Деякі шлюбні лише подвоюють самотність.

*

Пантоміму породили чоловіки в період матріархату.

*

Чим більше знаєш, тим більше дозволяєш собі чогось не знати.

*

Перш ніж дивитися у корінь, слід до нього докопатися.

*

І порожнеча здатна справляти глибоке враження!

*

Якщо вас із ким-небудь плутають, не поспішайте ображатися, може, це комплімент.

*

Як просто не мати нічого спільного з тим, від кого уже все взяв.

*

Чим більше схиляєшся перед високим, тим важче зустрітися з ним поглядом.

*

У боротьбі зі злом частіше перемагають байдужі спостерігачі.

*

Найважче погоджуватися з тими, хто в усьому з усіма згодний.

*

Переповнений шлунок і талант може приспати.

*

Спочатку життя здається багатотомним романом. Наприкінці – афоризмом.

*

Регламент – форма офіційного обмеження критики знизу.

*

Псевдоніми існують і для того, щоб зберегти власне ім'я.

*

Інквізиція у всі часи працювала з вогником.

*

Тим, хто на сьомому небі, не до хапання зірок.

*

Не вибачають тому, хто ні в чому не винний.

*

Якщо і зупиняти мить, то на зоряний час!

*

Часто сила – це слабкість, доведена до відчаю.

*

Найлегше домовитись тоді, коли тримаєш язик за зубами.

*

Далеко піде той, хто далеко не заходить.

*

Поки одне зло бореться з другим, третє вважає себе за добро.

*

Любити правду легше, ніж висловлювати.

*

У собаки цінують не тільки здатність гавкати, а й уміння не робити цього.

*

У кожного своя думка, але не в кожного вона власна.

*

Істину шанують усі, але не всім вона потрібна.

*

Які ж то треба мати права, щоб не мати обов'язків!

*

У декого ввічливість – добре відредаговані грубощі.

*

Дурні існують для того, щоб підтримувати у належній формі розумних.

*

Не розправляй крила у вузькому місці.

*

Вселенський парадокс: усі люди народжуються людьми, але не всі ними помирають.

*

Лише жіноча логіка здатна перетворити логічний квадрат у замкнене коло.

*

Лише думка народжує те, що не вмирає.

*

Чим важча помилка, тим легше здобути урок.

*

Життя обчислюється миттєвостями, які хотілося б зупинити.

*

Друзі бувають близькі, далекі і недалекі.

*

Небезпечно бити себе в груди, якщо за пазухою камінь.

*

Не все, що спадає на розум, має до нього стосунок.

*

Ніщо так не посилює нашої сміливості, як переляк суперника.

*

Йти своєю колією часто заважають чужі шпали.

*

Підкупити найлегше непідкупністю.

*

Хочеш бути у формі – не знімай її!

*

Не прискорюйте подій: можете не наздогнати.

*

Іноді коло друзів стає таким вузьким, що в ньому й сам не поміщаєшся.

*

Іноді, щоб встигнути, необхідно вчасно спізнитися.

*

Декому світло потрібне тільки для того, щоб кидати на інших тінь.

*

Сто років попереду – вічність, позаду – миттєвість.

*

Як важливо до почутого ще й придивитись.

*

Треба завжди говорити те, що думаєш, але не завжди все.

*

Як важко насититися щастям і як легко – горем!

*

Не називайте чужі речі своїми іменами.

*

Як добре, коли все відмінно!

*

Найважче довести те, що всім давно відоме.

*

Прогнозист – це історик майбутнього.

*

Найлегше зрозуміти все, не знаючи нічого.

*

Щоб пізнати людину, треба побачити у ній звіра.

*

Не все, що біля наших ніг, у наших руках.

*

Мовчання – це іноді крик, обернений у себе.

*

Логіка підлабузника: чим нижче вклонишся, тим вище сягнеш.

*

І порожнє місце буває зайнятим.

*

Мрія підлабузника: стоячи на колінах, ходити ще й навшпиньках.

*

Не всі, хто не може мовчати, бажають говорити.

*

Той, кому постійно дивляться у рот, рідко його закриває.

*

Скільки марнуєш часу на розмови про те, який він цінний!

*

Дехто, виходячи у люди, перестає бути людиною.

*

Метелика-одноденку не турбує, що про нього скажуть завтра.

*

Заздрісник не живе, а переживає.

*

Пізно бити себе в груди, як женуть у шию.

*

Плагіатора важко спіймати на його слові.

*

“Червона книга” – це книга скарг природи.

*

Коли діти перестають запитувати, маса запитань виникає у їхніх батьків.

*

Буває, що здатність робити помилки переростає у майстерність.

*

Краще вчасно братися за розум, ніж хапатися потім за голову.

*

Щоб виховати янгола, потрібне диявольське тер-піння!

*

Нелегко бути Богом серед атеїстів.

*

Скільки підтексту на чистому аркуші паперу!

*

Погано, якщо думка залишає слід тільки на папері.

*

Незрідка драма – це невдала комедія.

*

Нехай прекрасне, прийшовши на сцену з життя, частіше повертається в нього!

*

Зустрічаючись із деяким мистецтвом, відчуваєш себе його жертвою.

*

Дотримуйтесь дієти і в духовних стравах!

*

Гуморист – це боязкий сатирик.

*

Сміх корисний для здоров'я всім, крім тих, з кого сміються.

*

В кожному жарті закладено його наслідки.

*

Дехто посміхається тільки для того, щоб показати зуби.

*

Добрий сміх вчить, а злий повчає.

*

Від любові до ненависті часом всього сто грамів.

*

Хоч ліплять з однієї глини, та обпалюють у різних печах.

Олена ТЕЛІГА

Поетеса, громадський діяч; 1906 – 1942

**Тільки тим дана перемога,
Хто й у болі сміється зміг!**

*

Держави стоять не на династії, а на внутрішній єдності і силі народу.

*

**Змагайся і шукай! Вдивляйся
В очі пристрастей і зречень!**

*

Ті, що тужили за романтикою, не раз не розуміли цілої її сили. Ті ж, що її нищили, розуміли ту силу у всій її могутній загрозливості і – власне тому – нищили.

*

У творця нового життя – великі пристрасті і почування, за які варто віддати життя.

*

Перед нашою молоддю стоїть блискуче завдання – стати батьками майбутнього своєї нації.

*

Я руці, що била, – не пробачу,
Не для мене переможний бич.

*

Помиляється той, хто бачить мужність у цинізмі і брутальності супроти жінок.

*

Ті, що стоять... у підніжжі недосяжної вежі або, ще ліпше, – вигідно лежать коло неї, ніколи не в стані побачити її найвищого шпиля.

*

Кожний вистріл всередині нації є найліпшою музикою для серця ворога, є для нього більшою радістю, ніж власний цільний вистріл, бо то є завжди музика, якої диригентом є він сам.

*

“Жінка-товариш” має переважно так мало жіночості, що – викликаючи пошану – ніколи не викликає любові й адорації.

*

Вміти сказати “ні”, коли від тебе вимагають сказати – “так”.

*

Хто готує себе лише на те, щоб впрягтися до плуга, завжди матиме погоничів.

*

Для того щоб вміти бачити справжнє обличчя велетнів, людям, що можуть стикатися з ними, – треба бодай трохи піднятися до їх рівня.

*

Я – вогонь, я – вихор,
А вони спиняться не звикли.
Не завжди у глибоких водах
Відшукаєш непорушне дно.

*

Ненавидь і люби –
І варто буде жити чи вмирати!

Павло ТИЧИНА

Поет 1891 – 1967

Все на світі від примружених очей.

*

Де грози падають – там райдуги встають.

*

Голод – революції язик.

*

Все можна виправдати високою метою – та тільки не порожнечу душі.

*

Університет, музеї й бібліотеки не дадуть того, що можуть дати карі, сірі, блакитні...

*

Предтеча завше менш талановитий за месію.

*

Не хватайте озлоблених у тюрми: вони самі собі тюрма.

*

**Немає мужності другої,
Як не боятися життя.**

*

**Нема сильніш од землетрусу,
Як потрясать серця людей.**

*

Вся і давність, і обнова – українська мова.

*

В жорстокості живих – закон життя.

*

Нам треба голосу Тараса.

Данило ТУПТАЛО (Дмитро Ростовський)

Поет, історик, богослов, релігійний діяч; 1651 – 1709

Святі Батьківщини своєї після смерті не покидають.

*

Бог на преподобних насилає біди, не караючи, а випробовуючи.

*

Говорити лихе, а промовчувати добре – однакове є зло.

*

Голий розбою не боїться.

*

Золото вуста загороджує.

*

Кожна річ, що писанням утверджена, не буде у забуття та невідання йти.

*

Ліпше вмерти в чистоті, аніж жити у скверні.

*

Плотська хіть у молодих люта.

*

Плотські пристрасті і святих допікають.

*

Праця без добродеті марна.

*

Хто йде до Горішнього дому, не дбає про дім долішній.

*

Світлонароджений той, що буде світлом світу.

*

Святого кореня є і гілки святі.

*

Хто має від Бога дар і не користується ним – злодій є.

*

Хто правду говорить, ненавидять того.

*

Хто працював на мамону, на Бога працювати не може.

*

Чесне є не те, що давнє, а те, що добре й корисне.

*

Яка милостиня, таке і воздаяння.

*

Що люципер завзявся – щоб з Богом зрівняти,

*

Те людина, цей ворог, став ділом справляти.

*

**Хай у тихості серце твоє веселіє,
То ж і виразка зловна у нім не боліє.**

*

Добре і потерпіти, коли інакше бути не може.

*

Незцілену рану ліпше з мовчанням зносити, аніж безкорисно і з ущербом лікувати.

*

Вівця, що не слухає пастиря, – вовку користь.

*

Глянь: і злото й залізо вдаряє однако.

*

Війна харчується грішми, війна звеселяється кров'ю – те саме і до нас було.

*

Треба із терпінням зносити те, чого уникнути неможливо.

*

Короткі в добродійності подвиги вічною нагороджуються радістю.

*

Для відшукування слави у вічності ніякого найтяжчого труду, ніякого довгого часу шкодувати не треба.

*

Коштовні перла – в глибині дна ховаються, а простий камінь скрізь розшукати можна.

*

Одне – бути істориком, друге – тлумачем, інше ж – навчальником.

*

Мовчить учення під час гуку зброї.

*

Гріх прощений буде забутий тому, хто його вчинив.

*

Немала це добродійність перед Богом – виправляти брата і напоумлювати.

*

Кончина смертна з'являє, яке життя було.

Кирило ТУРОВСЬКИЙ

Письменник ? – 1182

Немає гріха, котрий перевищив би Божу милість.

*

Подбай, щоб старанно читати святі книги, аби, наситившись Божим словом, досягти невимовного блаженства вічного життя.

*

Давайте не лише язиком поговоримо, проголошуючи написане, але, із розмислом учिताвшись, подбаємо ділом сповнити це.

*

Коли добрих справ немає в нас і нема покаяння у гріхах, то в якому не будемо чині, далекі стаємо від Бога.

*

Ніщо не може потаїтись від Божого ока, і ніхто з нас так не знає себе, як Бог усіх знає.

*

Ніякий сан у цьому світі не збавить од мук тих, що порушують заповіді.

Григор ТЮТЮННИК

Письменник; 1931 – 1980

Немає загадки таланту.

Є вічна загадка любові.

*

Життя справді складне, і єдиний у нього підручник – досвід.

*

Щоб шанувати, треба мати талант; щоб заздрити, таланту не треба.

*

Знати людину глибоко – страшно.

*

Іноді я відчуваю людину, як рана – сіль.

*

Людина, що знехтувала добром інших, зневажила його в собі.

*

Великі пристрасті – велика література.

*

Сердяться слабкі душі, сильні – ненавидять або прощають.

*

Чоловіки! Ви проклинаєте жінку і боготворите матір. Чи немає в цьому суперечності?

*

Не суди по генералу про життя солдатів.

*

Шукати гармонії всезагальної – шукати на денному небі зірки.

*

Вам не вистачає ріки, а мені й краплі достатньо.

*

Істина приходить надто пізно і дається надто болісно, щоб радіти її відкриттю!

*

Образ притаманна слабким.

*

Найстрашніше для людини – сама людина.

*

Любов – це одне з найкращих психічних захворювань.

*

Найздібніша людина та, яка зуміє вчасно і точно визначити свої здібності.

*

Графоман сидить у кожному письменнику, і талановитий той, хто вміє примусити себе замовкнути.

*

Мрія дає нуль, якщо її не зробити життям.

*

І захотілося раптом, щоб коли помру, крізь прах мого серця проріс дубовий корінь, а з нього вимахав могутній дуб і щоб гілля його пішло на кілки – бити тупих і немічних серцем людей.

*

Зустріч з величчю робить нас скромнішими.

Леся УКРАЇНКА

Поетеса, драматург, громадський діяч 1871 – 1913

Благословенне слово, що гартує!

*

Завжди терновий вінець
Буде кращий, ніж царська корона.

*

Для гордої і владної душі життя і воля – на горі високій.

*

Земля не пекло, люди не прокляті, і радощі не гріх, а Божий дар.

*

Усе відбивається в пісні, як в морі.

*

Ти мене убити можеш, але жити не примусиш!

*

Мене любов ненависті навчила.

*

З рук смерті люди дістають безсмертя.

*

Хто не був високо, той зроду не збагне, як страшно впасти.

*

Чесний покриву не потребує.

*

Немає честі нападати ззаду.

*

Вода боронить від огню живого,
Згорілу ж хату дарма поливати.

*

Сором – хилитися і долі коритися.

*

Краса – змагання до досконалості.

*

Тоненька смужка брехню від правди ділить у минулім, а в прийдешньому
нема вже й смужки.

*

Люди й покоління – се тільки кільця в ланцюгу великім всесвітнього життя, а
той ланцюг порватися не може.

*

Не раз, хто забувається про завтра, той має вічність.

*

Хто зрікся всього, а себе не зрікся, не любить той.

*

І доки рідний край Єгиптом буде? Коли новий загине Вавилон?

*

Хто не жив посеред бурі, той ціни не знає силі.

*

“Божая іскра” – то тяжке прокляття, дикий і лютий пожар.

*

Трудно вірить, щоб погану одіж могла носити якась ідея гарна.

*

Хто на розпутті прожив все життя, не піде ні в рай, ані в пекло.

*

Врятуєш душу, коли загубиш тіло.

*

Кров без любові викупить не може.

*

Хто по неволі согрішив, той чистий.

*

Будь проклята кров ледача, не за рідний край пролита.

*

Пекло страшніше горить в нашім краю.

*

Боги в тім винні, що дали тобі пізнати правду, сили ж не дали, щоб керувати правдою.

*

Над всіх старшин найстарша правда.

*

Ту брехню, що справдиться, всі правдою зовуть.

*

Тільки зрада шлюб християнський розлучити може. А справжній – тільки смерть.

*

Не єдиним хлібом живе людина, але кожним словом, що з Божих уст виходить.

*

Хіба крові не варта краса?

*

Терпіть кайдани – то всесвітський сором, забуть їх, не розбивши, – гірший стид.

*

Крила знов на волі виростають у соколів приборканих.

*

**Завжди величніша путь
На Голгофу, ніж хід тріумфальний.**

*

Геройство мусить мати нагороду, се і Боги, і люди признають.

*

**Не поет, хто забуває
Про страшні народні рани,
Щоб собі на вільні руки
Золоті надіть кайдани!**

*

То не любов, що присяги боїться.

*

**Меча важкого рукоять
Не важча від старої ліри.**

*

Малоросійство – це не політика і навіть не тактика, лише завжди апріорна і тотальна капітуляція.

*

**Для згаслих душ і безкорінних рас
Однаково ворожі – степ і море.**

*

Язви гоїть вогонь.

*

Смерть – це велика всесвітня, космічна самота.

*

На ділі каймося, не на словах.

*

Що сльози там, де навіть крові мало!

*

Одвага наша – меч, политий кров'ю.

*

Сором мовчки гинути й страждати,
Як маєм у руках хоч заржавілий меч.

*

Смуток – не робота.

*

Сум не має дна.

*

Зброя жде борця.

*

Коли хто вмів одважно йти на страту,
Той мусить все одважно зустрічати.

*

Всі – жінки, коли вони кохають.

*

Хто любить, той уподобитись може до любого і тілом, і душею.

*

Як може бути, щоб тіла ходили вкупі,
Але душі двома шляхами й врозтіч?

*

Хто визволяє сам, той буде вільний,
Хто визволить кого, в неволю візьме.

*

Той тільки вільний від громадських пут,
Кого громада кине геть від себе.

*

Не поет, у кого думки не літають вільно в світі,
А заплутались навіки в золотії тонкі сіті..

*

При світлі волі всі краї хороші,
Всі води гідні відбивати небо,
Усі гаї подібні до Едему!

*

Права без обов'язків – то сваволя.
Ніхто не має більшої любові,
Як той, що душу поклада за друзів.

*

Поетична мова – це найприродніша мова.

*

Гумор найкраще враження робить при серйозному тоні.

*

Хай же промінь твоїх думок
Поміж нами сяє, –
“Огню іскра великого”
Повік не згасає.

*

Солодка хвала від ворога на полі бою, та не в полоні!

Не в ідеї сила, а в самій крові!

Костянтин УШИНСЬКИЙ

Педагог; 1824 – 1871

Вільна праця і є життя.

*

Страх тілесного покарання не зробить злого серця добрим.

*

Тільки особистість може творити особистість, тільки характером можна утворити характер.

*

Розширювати свої знання можна тільки тоді, коли дивишся прямо в очі власному незнанню.

*

Життя людське завмерло б на одній точці, якби юність не мріяла.

*

Якщо ви вдало виберете справу і вкладете в неї всю свою душу, то щастя саме відшукає вас.

*

П'яному і на світлій вулиці темно.

*

Стан безглузлого неприборканого гніву так само призводить до загибелі, як і стан безглуздої доброти і ніжності.

*

Добре міркувати про чесноту – ще не означає бути доброчесним.

*

Не вміти добре висловлювати свої думки – недолік; але не мати самостійних думок – ще багато більший недолік.

*

Страх – ясне джерело пороків.

*

Добра звичка є моральний капітал, закладений людиною у свою нервову систему.

*

Книга... залишається німою не тільки для того, хто не вміє читати, а й для того, хто... не уміє витягти з мертвої букви живої думки.

*

Бути справедливим у думках – ще не означає бути справедливим насправді.

*

Не той мужній, хто лізе на небезпеку, не почувавши страху, а той, хто може придушити найдужчий страх і думати про небезпеку, не скоряючися страху.

*

У роботі вчителя повинна царювати серйозність, що допускає жарт, але не обертає всієї справи на жарт.

*

Якщо педагогіка хоче всебічно виховати людину, то спершу повинна всебічно пізнати її.

*

Як не можна жити за взірцем іншого народу... точно так само не можна виховувати за чужою педагогічною системою.

*

Кожному народові призначено відігравати в історії свою особливу роль. І якщо він забув цю роль, то повинен піти зі сцени: він більше не потрібен.

*

Народ без народності – тіло без душі.

*

Мова – найважливіший, найбагатший і найміцніший зв'язок, що зв'язує віджилі, живущі і майбутні покоління народу в одне велике, історично живе ціле.

*

Коли зникає народна мова, – народу немає більше!

*

Поки жива мова народна в устах народу, до того часу живий і народ.

*

Відберіть у народу все – і він усе зможе повернути, але відберіть мову, і він ніколи більше уже не створить її.

*

Вимерла мова в устах народу – вимер і народ.

*

Мова народу – відображення Батьківщини і духовного життя народу.

Іван ФРАНКО

Поет, письменник, громадський діяч; 1856 – 1916

Нам пора для України жить.

*

Поетичне слово, сказане в щасливій хвилі при якій одній нагоді, як золота монета, не тратить своєї вартості і по році, і по ста роках.

*

Хто твердить – люблю свій народ, а не виконує своїх обов'язків перед ним, – той твердить лож.

*

Не ридать, а добувать
Хоч синам, як не собі,
Кращу долю в боротьбі.

*

Лиш боротись – значить жить.

*

Або смерть, або перемога!
Се наш оклик бойовий!

*

Не пора, не пора, не пора
Москалеві й ляхові служити!

*

Дух, що тіло рве до бою,
Рве за поступ, щастя й волю.

*

Хто з злом не бореться, той людей не любить.

*

Ніщо так не деморалізує чоловіка, як похвала його краси.

*

Все, що йде поза рами нації, це або фарисейство людей, що інтернаціональними ідеалами раді би прикрити свої змагання до панування однієї нації над другою, або хворобливий сентименталізм фантастів, що раді би широкими вселюдськими фразами покрити своє духовне відчуження від рідної нації.

*

Більш, ніж меч, і огонь, і стріла, і коса,
Небезпечне оружжя – жіноча краса.

*

Книги – морська глибина:
Хто в них пірне аж до дна,
Той, хоч і труду мав досить,
Дивнії перли виносить.

*

Чому у нас відступників так багато
І чом для них відступство не страшно?..

*

Земле моя, всеплодющая мати,
Сили, що в твоїй живе глибині,
Краплю, щоб в бою сильніше стояти,
Дай і мені!

*

Мій патріотизм – се не сентимент, не національна гордість, то тяжке ярмо.

*

Народ, що не шанує своїх великих людей, не варт звання освіченого народу.

*

Силу рукам дай, щоб пута ламати,
Ясність думкам – в серце кривди влучать,
Дай працювати, працювати, працювати,
В праці сконатъ!

*

Тяжко-важко вік цілий боліти,
А не знати навіть, де болить...

*

Рівень усякої драматичної літератури можна міряти головно тим, яких вона
виводить жінок і яких євреїв.

*

Я боротись за правду готов,
Рад за волю пролить свою кров,
Та з собою самим у війні
Не простояти довго мені.

*

Пора, діти, добра поглядіти
Для власної хати,
Щоб ґаздою, не слугою
Перед світом стати!

*

Хто стане слово слухати невчене?

*

Не все ще той поет великий, чільний,
Хто вірші пише і слова римує...

*

Не все ще той святий, хто богомільний.

*

Радьте, розумні! Рятуйте, могутії!

*

Блаженний муж, що серед ґвалту й гуку
Стоїть, як дуб посеред бур і грому,
На згоду з підлістю не простягає руку,
Волисть зламатися, ніж поклониться злому.

*

Таж і в бурю не всі човни гинуть...

*

Найстрашніша клятьба – полюбити раба!

*

Де часть, там цілість.

*

За тим, що щезло, – безхосенні жалі.

*

Як много важить слово,
Одно сердечне, теплеє слівце!

*

Найщиріше цілуєшся мовчки.

*

Яким чоловік вродився, таким і згине.

*

Література кожного народу – це найкраще дзеркало його життя.

*

Лиш праця світ таким, як є, створила,

Лиш в праці і для праці треба жить.

*

Обставини і факти творять та викликають людей.

*

Помилки справжніх талантів більш повчальні для учнів, ніж здобуті ними непохитні істини.

*

Поет розширює зміст нашого внутрішнього “я”, зворушуючи його до глибини.

*

Чим менші таланти, тим більше роблять шуму.

*

Граматики – то грабарі живої мови. Вони не розуміють тої мови, а знають тільки свої правила.

*

Живий язык не має граматики.

*

Живий язык можна і треба студіювати, як живу рослину, але не можна і не слід засушувати і заковувати в мертві правила і формулки.

*

Література – се найвищий вицвіт людської цивілізації, найкраще її мірило.

*

Людство вибирає собі найсильніших.

*

Коли ранок думки такий довгий, – то сподіваємось, що сам день буде незрівнянно довший і величніший.

*

Саме знання нікому їсти не дасть.

*

Назад до народу!..

*

Братерство ситих з голодними – се попросту фраза, гірка насмішка та й годі.

*

А хто з приятеля перекинувся в ворога, той, значить, і раніше не був приятелем і не буде.

*

Іноді поступ людський виростає на могилах, як пшениця на зораній ниві!

*

Рівність, коли б яким чудом далось її зробити між людьми, була би для них найбільшим нещастям, бо довела би їх до цілковитої байдужості і закостенілості.

*

А де нема свободи слова, там ніщо й говорити про політичну поезію.

*

Героїзмом можна назвати тільки таке діло, де мука і терпіння одиниці здобуває або окуплює добро цілого народу.

*

Романтизм у літературі значив перевагу геніальної особи над масою, перевагу генія над талантом і працею.

*

Всяке добро має... й темний бік, а жодне лихо не буває без добра.

*

Гумор – невідлучна прикмета кожного правдивого таланту.

*

Сама природа дбає за то, аби між людьми не було рівності.

*

Против рожна перти,
Против хвиль плисти,
Сміло аж до смерти
Хрест важкий нести!

*

Правда против сили!
Боем проти зла!
Між народ похилий
Вольності слова!

*

Ще те не вродилось
Острее залізо,
Щоб ним правду й волю
Самодур зарізав!

*

Слова – полова,
Але огонь в одежі слова –
Безсмертна, чудотворна фея,
Правдива іскра Прометей.

Назип ХАМІТОВ

Філософ, письменник; р.н. 1963

Воля до влади – це вічно голодна Влада.

*

Кожна людина – це унікальний Голос Буття, який вправі розраховувати на Відповідь.

*

Є глибинна солідарність речей, спрямована проти людини.

*

Щира святковість і незвичайність буття може відкритися нам тільки в акті творчості.

*

Туга шляхетніша за нудьгу.

*

Воля до натхнення підносить волю до влади, рятуючи її від деструктивної самотності.

*

Якщо воля є спрямованість до буття, то натхнення – саме буття.

*

Культура – це кайдани Генія.

*

Геній, на відміну від таланта, завжди протистоїть своєму часу. Більш того, геній протистоїть часу взагалі. Він прагне вийти з часу у Вічність.

*

Пізнання і творчість достатньо відчужені одне від одного.

*

Геніальність піднімається до самоутворення, виходить за свої межі і прагне злитися з героїзмом і святістю.

*

Туга – великий руйнівник, але в ній таїться і велика сила, що творить.

*

Воля до маніпулювання є прагнення до знищення душі людей.

*

Під напором волі до всемогутності може відбутися скинення ідеї Бога.

*

У могутності є спокійне споглядання, якого бракує владі.

*

Могутність більше належить стихії Вічності, тоді як влада перебуває в часі.

*

Комп'ютерна цивілізація перетворює знання в інформацію, а пізнання – в інформування.

*

Рід породжує пристрасть, воля – цивілізацію, натхнення – культуру.

Богдан ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Гетьман України; 1595 – 1657

Нащо говорити там, де треба діяти.

*

Неможливо всебічно і ґрунтовно визначити людські вчинки, не враховуючи їхніх закономірностей та од-вічної волі неба.

*

Справедливість цього світу так розмірена, що в одних відбирає, а другим дає владу і мудрість.

*

Кривда, гніт і неволя накликають сувору помсту з боку справедливості, щоб Божі постанови проявлялись у всьому на очах живих людей.

*

Синове воїнів хоробрих, явіть мужність свою! І вам вовіки віків славу запишуть.

*

Майже кожний на всій Україні користувався вольностями, і важко йому буде забути, що він був паном і на війні рівнявся з паном.

*

За здобутком завжди втрата простує.

*

Що рука людська зробить, те й зруйнувати може.

*

Поки ми живі, хіба що смерть наша може наблизити нашу неволю.

*

Бог не зневажить серця упокореного.

*

Якщо підступності не буде краю, то доведеться битися.

*

Все те, що буде зроблене проти, на твою ж таки голову і впаде.

*

При сухих дровах і сировим дісталосся.

*

Ще не вмерла козацькая мати!

Валентин ЧЕМЕРИС

Письменник, журналіст; р. н. 1936

У скупого і веселка одноколірна.

*

Як часто задля досягнення шляхетної мети вдаються до варварських методів.

*

Коли король голий – півбіди, біда, коли – піддані голі.

*

Кожний стовп прагне повчати дерево, як треба рости.

*

Тому, хто зневажає своїх Богів, доводиться кланятись чужим.

*

Накоїти стільки дурниць можуть тільки дуже розумні люди.

*

На кожного вандала культури не настатиш.

*

Навіть застосовуючи найновіші досягнення педагогіки, з чортеняти можна виховати лише чорта.

*

Сіль на рані можна стерпіти за однієї умови: якщо сіль ваша, а рана чужа.

*

Ми тому й бідні, що дуже багаті.

*

Ланцюги завжди виступають за об'єднання.

*

Якщо казка стане дійсністю, кому вона тоді буде потрібна?

*

Важко бути Богом, коли немає святості.

*

Вдячного слухача можна знайти, лише заговоривши до самого себе.

*

Коли оголошують війну палацам, миру не буває і в халупах.

*

Всі йдуть у проповідники, а хто ж піде в люди?

*

Езоп не міг вільно говорити тому, що був раб. А ми?

*

Охочих вказувати шлях у світле майбутнє завжди більше за тих, хто його торує.

*

Людей багато, але всюди таке малолюддя!

*

Бережи свою чашу терпіння для кращих часів.

*

Коли словам тісно – це вже базар.

*

Мертва догма, але яка живуча!

*

У темнім царстві не зовсім пристойно бути світлою особою.

*

До суду історії можуть подавати позов лише безсмертні.

*

Буває, що простіше вивчити іноземну мову, аніж знайти із сусідом спільну.

*

Народна влада? Але не кожний народ її може витримати.

*

Допоки втрапиш на праведну путь, стільки доводиться согрішити.

*

Яка влада темряви не оголошує себе світлою?

*

Ніхто не командує так народом, як його слуги.

*

Якщо вожді поселяються в серцях трудящих, то це означає, що серця вже реквізовані.

*

Коли борються зі старими догмами, найчастіше народжуються нові.

*

Коли покращують життя народів, про ближнього ніколи подбати.

*

У морі байдужості штормів не буває.

*

Спеціалістами зі Святого Письма частіше виступають дияволи.

*

Коли їси очима, маєш ту перевагу, що на ціни можна й не звертати уваги.

*

На вельможній руці й мізинець почувається вказів-ним перстом.

*

Коли мертвий живіший за всіх живих, останнім не позаздриш.

*

Що вдієш, доводиться помилятися, адже живеш уперше.

*

У вас свої достоїнства, у відьми – свої. Чому ви до неї причепилися?

*

Що теорема не доводиться, теж треба довести.

*

Душа болить, сором пече, совість мучить, докори сумління не дають спокою, але людина все стерпить.

*

Коли помилки часто повторюються, їх можуть визнати за правила.

*

Якщо гріх усезагальний, то він ризикує перейти у святість.

Володимир Черняк

Економіст, державний і громадський діяч р. н. 1941

Перед смертю всі ми рівні, перед безсмертям – ні.

*

Життя – це шанс.

*

Життя – це нереалізовані можливості.

*

Життя – це проба на роль людини.

*

Життя – це тире між датою народження і датою смерті.

*

Життя – це подорож в часі з квитком в один кінець.

*

Життя – це імпровізація, експромт, ексклюзив.

*

Життя – це прямий ефір.

*

Доки ти невдоволений життям, воно минає.

*

Головне в житті – не втратити здатність радіти життю.

*

Мудрість полягає в здатності не надавати значення тому, чому не варто надавати значення.

*

Складність життя полягає в умінні відрізнити те, чому варто надавати значення, від того, чому не варто надавати значення.

*

Я існую в світі, а світ існує в мені; я існую в часі, а час існує в мені.

*

Тканина нашого життя зіткана з ниток часу.

*

Звичка жити смертельно небезпечна: ще нікому не вдалося вибратися із життя живим.

*

Живи заради того, за що варто вмерти.

*

Кожен мріє про таке життя, на яке не заслуговує.

*

Я – дегустатор: я дегустую життя.

*

В прозі життя – безодня поезії.

*

Життя – свято буття.

*

Лише коли ризикуєш, відчуваєш, що живеш.

*

Так не можна жити до тих пір, поки так можна.

*

Маємо те, за що нас мають.

*

Від життя можна сховатися лише в могилі.

*

Боюся не смерті, а страху смерті.

*

Живі – смертні, мертві – безсмертні.

*

Якби життя починалося зі смерті, люди жили б змістовніше.

*

Цей світ створено для людини, але людина створена не для цього світу.

*

Наше лише те, що увійшло в гени.

*

Щоб стати людиною, потрібні надлюдські зусилля.

*

Бути людиною важко вже тому, що переважно доводиться мати справу з людьми.

*

Всі ми – варіації на одну й ту ж тему.

*

Якби світ був досконалим, нам у ньому не знайшлося б місця.

*

Людина – творіння Бога, вдосконалене дияволом.

*

Від людей можна чекати чого завгодно, навіть хорошого.

*

Я – людина, і це мене багато до чого зобов'язує.

*

Кожна людина – явище космічного масштабу.

*

Людська солідарність – найдорогоцінніше надбання людства.

*

З надр наших душ ми добуваємо метал благородства.

*

Великодушність – золото душі.

*

Людська шляхетність божественна, людська підступність диявольська.

*

Найцінніше в людях – здатність радіти чужому успіхові. Хто радіє чужому успіхові, той переміг себе.

*

Сором – найлюдяніше з почуттів; совість – сонце душі.

*

Розділене горе – це розділене горе, розділена радість – це помножена радість.

*

Спільними для людей є відмінності між ними.

*

Не кожному в житті вдається зустрітися з собою.

*

Зрозуміти людину – значить подивитися на світ її очима.

*

Глибокі люди прозорі, неглибокі – мутні.

*

Світ можна врятувати, лише рятуючи окремих людей.

*

Світ врятує милість, а не жертва.

*

Коли я у захопленні дивлюся на зоряне небо, Всесвіт пильно вдивляється в мене.

*

Люди не істотно відрізняються відстанню від своєї голови до землі, але істотно відрізняються відстанню від своєї голови до неба.

*

Тих, кому вірить Бог, набагато менше, ніж тих, хто вірить в Бога.

*

Бог спостерігає за людиною з її серця.

*

Для людини не існує нічого неможливого. Окрім можливого.

*

Світом править бог на ім'я «збіг обставин».

*

Обставини вищі за нас, якщо ми схиляємо перед ними голову.

*

Одні отримують те, чого варті, інші залишаються людьми.

*

Що б ти не казав про інших, це говорить про тебе.

*

Скажи мені, хто я, і я скажу тобі, хто ти.

*

Важко сказати щось хороше про людину, яку добре знаєш.

*

Інколи мені не хочеться, щоб поруч були ті, на чиєму я боці.

*

Ми не так болісно переносимо свої невдачі, як чужі успіхи.

*

Утіха потрібна навіть тому, хто має геть усе.

*

Варто людині вибитися в люди, як вона перестає бути людиною.

*

Неможливо стати гуманістом на власних умовах.

*

Не чиніть з іншими так, як ви хочете, щоб інші чинили з вами, – у інших може бути інше уявлення про щастя.

*

Возлюбити дальнього легше, ніж ближнього, бо близькі заважають нам любити їх.

*

Не варто вибирати із двох зол – потрібно вибирати альтернативу злу.

*

Сила є – потрібен розум.

*

Суди про людину не по ділах її, а по мотивах.

*

Якщо ви – частина рішення, то у вас будуть проблеми.

*

Досвід заважає приймати правильні рішення.

*

Якщо справа у твоїх руках – не опускай руки.
*

Зроби один крок від себе, щоб наблизитися на один крок до себе.
*

Хто знайшов своє місце в житті, той повинен звільнити його для себе.
*

Щоб у тебе було те, чого хочеться, і щоб хотілося того, що є.
*

Те, чим ми володіємо, владарює над нами.
*

Ми не прощаємо тих, перед ким завинили.
*

Ми відповідальні за тих, кому довіряємо.
*

Ніщо так не дратує, як переконливі аргументи опонента.
*

Я сумніваюсь, отже, мислю.
*

Чим менше людина знає, тим більше вона знає зайвого.
*

Чим більше людина знає, тим більше вона може забути.
*

Одні бояться, що їх зрозуміють неправильно, а інші – що правильно.
*

Хто впевнений у собі, той помиляється впевнено.
*

Роби те, що тобі до вподоби, і тобі подобатиметься те, що ти робиш.
*

Імітація діяльності – найбільш творчий вид діяльності.
*

Йти вперед не означає рухатись в правильному напрямку.
*

Ми відчайдушно блукаємо в тумані, що зветься життям.
*

Не втрачай відчаю: той, хто не втратив відчаю, вселяє надію.
*

Намагайся бути кращим за себе, а не за інших.
*

Якщо скажеш людині, що вона розумна, вона вважатиме правдою всю твою іншу брехню.
*

Ми більше знаємо, ніж розуміємо.
*

Ми не знаємо того, в чому впевнені, і не впевнені в тому, що знаємо.
*

Пізнання цінніше за знання.
*

Все відносне, лише відносність абсолютна.
*

Здатність сміятися з себе відрізняє людину від тварини.
*

Особистість починається з самоіронії.
*

В лісі помилкових думок водиться дичина істини.

*

Істина прекрасна, поки не стала догмою.

*

Істина, що робить нас вільними, поневолює нас.

*

Одних змінює істина, інші змінюють істину.

*

Храм істини ми будуємо із каменів спотикання.

*

Вершини слави вкриті вічним снігом забуття.

*

Тому, хто випередив свій час, не слід ображатися на нерозуміння сучасників.

*

Ми любимо не тих, хто нам близький, – нам близькі ті, кого ми любимо.

*

Роби добро – іншим на зло.

*

З невеликим злом боротися важче, ніж з великим, бо в нього важче влучити.

*

Засоби гублять мету.

*

Сила породжує насильство.

*

Понад усе нас цікавить те, що нас не стосується.

*

Якщо ти думаєш про себе добре, то погано думаєш.

*

Пізнай себе – і ти себе не впізнаєш.

*

Якщо ти прийшов до себе – не набридай хазяїну.

*

У скромних людей, як правило, є підстави бути скромними.

*

Кого всі люблять, того багато хто ненавидить.

*

Чим менше влади, тим вона краща; чим влада краща, тим її менше.

*

Коридори влади ведуть у лабіринт корупції.

*

У зловживанні владою проявляється її суть.

*

Влада розбещує тих, хто її гвалтує.

*

У боротьбі влади з мафією мафія – на боці влади.

*

Не ми маємо владу – влада має нас.

*

Демократія – диктатура більшості.

*

Всяка влада аморальна, демократична влада соромливо аморальна.

*

Політика – перехрестя інтересів.

*

Політика – мистецтво компромісу.

*

Популярність – мистецтво скандалу.

*

Політична страва потребує приправи шарлатанства.

*

Від політика, який говорить правду, можна очікувати чого завгодно; бійтеся політиків, які говорять правду.

*

Нечесний політик ошукує нечесно, чесний політик ошукує чесно.

*

Що відрізняє політика від повії? Нездатність дати те, чого від нього очікують.

*

На гребені політичної хвилі багато піни.

*

Демократія вимагає жертв – і вони йдуть до виборчих урн.

*

Якби не вибори, демократія була б ідеальною формою суспільного устрою.

*

Демократії не було б ціни, якби не вибори.

*

На виборах політики реалізують своє право бути обраними, а виборці – своє право на помилку.

*

Якщо виборці не хочуть йти на вибори, ніщо не може їх зупинити.

*

Якщо народ не обрав того єдиного і неповторного, призначеного йому долею президента, то такий народ себе врятував.

*

Кожна країна має такий парламент, якого заслуговує її уряд.

*

Жоден уряд не прощає народу своїх помилок.

*

Хороший уряд – це поганий уряд напередодні відставки.

*

Прагнення до безмежної влади – свідчення обмеженості політика.

*

Чим більше заслуг у вождя, тим небезпечніший він для народу.

*

Воля вождів стає долею народів.

*

Диктатори підбирають владу на вулиці; там, де рідко підмітають вулиці, існує загроза диктатури.

*

Якщо політик говорить про насущні потреби народу, він думає про майбутні вибори.

*

Деякі політики тільки вдають з себе політиків, а так вони непогані люди.

*

Депутат довго перебуває під враженням, яке він справив своїм виступом.

*

Політична позиція – найнезручніша з поз.

*

Свобода слова – це обличчя демократії у його найнепривабливішому вигляді.

*

Прес влади існує там, де немає влади преси.

*

Журналісти – засланці демократії: вони заслані у суспільство богом демократії – свободою слова.

*

Якщо журналіст під тиском обставин відступив від істини, то він перестав бути журналістом і став полі-тиком.

*

Ті, хто читає тільки газети, тупіші за тих, хто нічого не читає.

*

Патріотизм перетворює населення на народ.

*

У громадянина є країна, у патріота є Вітчизна.

*

Люби Україну в собі, а не себе в Україні.

*

Патріотизм – це перш за все готовність платити податки.

*

Немає нічого реальнішого за ілюзію.

*

Будьте реалістами – живіть ілюзіями.

*

Бажаючих бути обманутими зупинити неможливо.

*

Найтяжче ми буваємо покарані здійсненням наших мрій.

*

Якби я знав, чого хочу, я б так сильно не хотів.

*

Ніщо не світить так яскраво, як іскра надії.

*

Наші душі – це верфі, де ми будуємо кораблі надій.

*

Сліди минулого ведуть у майбутнє.

*

Чим важливіша подія, тим нерозбірливіший почерк історії.

*

Ті, хто творить історію, таке витворяють!

*

Людські слабкості – рушійна сила історії.

*

Цивілізація – ракова пухлина на тілі природи.

*

Прогрес є процес перетворення надії на відчай.

*

Щоб у людства було майбутнє, у нас залишилося мало часу.

*

Куди котиться земна куля? Вона може закотитися туди, звідки її не дістати.

*

Абсурд розвивається за власною логікою: логіка абсурду переростає в абсурд логіки.

*

Чоловіки закохані в жінок, які їм подобаються; жінкам подобаються чоловіки, в яких вони закохані.

*

Для чоловіків секс – це життя, для жінок життя –це секс.

*

З жінками вічно біда: або такі лихі, що хочеться плакати, або такі ніжні, що й справді плачеш.

*

Коли жінок багато, їх завжди мало, а коли жінка одна, то її буває по горло.

*

Жінки не такі страшні, як вони себе малюють.

*

Ніщо так не затьмарює радості інтимних стосунків з жінкою, як її присутність при цьому.

*

В одну й ту ж саму жінку не можна увійти двічі.

*

Скромна жінка не знайомиться з чоловіками на вулиці – вона знайомиться з ними у ліжку.

*

Гріхи молодості – ордени на мундирі старості.

*

Тільки чужі люди здатні витримати довгі роки близькості.

*

Хто не робить дурниць, той справжній дурень.

*

Образливо, коли тобою нехтують ті, на чию думку тобі плювати.

*

Якщо вам хтось подобається, будьте з ним ввічливим, а якщо ні – будьте ввічливим тим паче.

*

Пропускайте ворогів вперед: ті вороги, що ззаду, більш небезпечні.

*

Людину, яка заперечує, переконати легше, ніж ту, що погоджується.

*

Хто легко говорить правду, той легко бреше.

*

Хто відповідає правдою на брехню, той чинить нечесно.

*

Говори або стисло, або зрозуміло.

*

Рідко кому вдається почути себе – заважають інші.

*

Хто не думає, тому є що сказати; кому нічого сказати – доводиться думати.

*

Чим менше думаєш, тим більше одностудців.

*

Одностудці – ті, у кого одна думка на всіх.

*

Точка зору – це світогляд, звужений до точки.

*

Така свіжість у голові: жодної думки.

*

Якщо думки не приходять в голову, то більше нікуди вони не придуть.

*

Постарайтесь бути дома, коли вас відвідують думки, бо вони більше можуть не завітати.

*

Золото думок добувається промиванням мозку.

*

Коротко висловлена думка залишає довгий слід.

*

Поганий афоризм повинен бути коротшим, ніж хороший.

*

Афорист не думає, а мислить.

*

У п'яну голову заходять такі тверезі думки, які тверезу голову ніколи не навіднують.

*

Надто тонкий гумор стає непомітним.

*

Праця створила людину, але не для роботи.

*

Коли нам здається, що бракує удачі, насправді – бракує сили волі.

*

Сила волі дає волю силі.

*

Ніщо так не роз'єднує людей, як спільність інтересів.

*

Ми живемо на одній планеті, але в різних світах.

*

Кожен живе у світі власних уявлень про світ.

*

Головою, в якій є ідея, можна пробити стіну.

*

Небезпечний той, кому нічого втрачати.

*

Незалежний той, від кого нічого не залежить.

*

Ненадійний той, хто подає надію.

*

Щасливий той, хто не залежить від щастя.

*

Свобода – це остаточно усвідомлений обов'язок.

*

Свідоме самообмеження – найбільш адекватний прояв свободи.

*

Свобода – це відсутність вибору.

*

У порядної людини вибору немає; той, у кого є вибір, діє не так, як має діяти, отже, він негідник.

*

Легко покривити душею один раз, але важко покривити душею тільки один раз.

*

Рани душі заживають повільно.

*

Рай, з якого немає виходу, стає пеклом.

*

Наші привілеї здаються нам природними, а чужі – образливими.

*

Говорити про себе погано – спосіб похвалити себе.

*

Якщо ви вирішили когось похвалити, не робіть це наполовину.

*

Завжди приємно, коли тебе хвалять ні за що; коли хвалять за заслуги – сумно.

*

Ті, хто говорить про нас погано, роблять це добре; ті ж, хто говорить про нас добре, роблять це погано.

*

Будь ввічливим – поступись іншому місцем подвигу.

*

Не можеш сам – допоможи іншому.

*

Якщо тебе б'ють по морді, старайся зберегти обличчя.

*

Ковтай свої сльози – вони очищають мозок.

*

На неприємності слід реагувати в міру їх надходження, а на радощі – постійно.

*

Диявольська спокуса – божественний смак гріха.

*

Людина зіткана із суперечностей.

*

Єдине, що робить життя можливим, – це неможливе.

*

Справедливим бути важче, ніж добрим.

*

Краще платити, ніж розплачуватися.

*

Якщо ви налагодили стосунки зі світом, ви тим самим змінили світ.

*

Якщо ти не можеш змінити світ, – зміни своє ставлення до нього.

*

Завжди приємно дозволити собі те, чого ти не можеш собі дозволити.

*

Ніколи не відмовляй собі в задоволенні здивувати себе.

*

Життя вдається тільки невдахам: тим, хто чогось досяг у житті, воно, як правило, не вдалося.

*

Песиміст вважає, що гірше, ніж є, бути не може, а оптиміст – що є краще, ніж буде.

*

Старість – це мінне поле: поруч з тобою підриваються ровесники і кожен твій крок може стати останнім.

*

Смерть – це пробудження від сну життя.

*

Ти не самотній, якщо є кому забрати тебе з моргу.

*

Покійники – випускники школи життя.

*

Будемо насолоджуватися життям у доступних формах, але прагнути до недосяжних.

*

В країні спогадів відстані не існує.

*

Вершин інтелекту досягають ті думки, які народжуються у найпотемніших глибинах душі.

*

Вдосконалення немає меж, але час, відпущений на нього, обмежений.

*

Найкраща проповідь – власним прикладом.

*

Ніщо мене так не дивує, не вражає і не викликає такого шанобливого захоплення, як дивовижна здатність однієї людини зрозуміти іншу людину.

*

Люди – забавні істоти; моє улюблене заняття – спостерігати за ними.

*

Враження – найвища форма багатства. Я – колекціонер: я колекціоную враження.

*

Все тлінне прекрасне, все прекрасне вічне.

*

Слово – це Всесвіт духу.

Тарас ШЕВЧЕНКО

Пророк України 1814 – 1861

Борітеся – поборете!

*

У всякого своя доля
І свій шлях широкий...

*

І забудеться срамотня давня година,
І оживе добра слава, слава України!

*

Раз добром нагріте серце
Вік не прохолоне!
Діла добрих обновляться,
Діла злих загинуть.

*

Чим більша нужда, тим дружба щиріша...

*

Кохайтесь, чорнобриві,
Та не з москалями.

*

Було, на собаку кинь, то влучиш друга, а як прийшлося до скрути, то святий
їх знає, де вони поділись!

*

За шмат гнилої ковбаси
У вас хоч матір попроси,
То оддасте.

*

Раби, подножки, грязь Москви,
Варшавське сміття – ваші пани,
Ясновельможнії гетьмани.
Чого ж ви чванитеся, ви!
Сини сердешної України!
Що добре ходите в ярмі,
Ще лучче, як батьки ходили?

*

Ми серцем голі догола!

*

Найшовсь-таки один козак
Із міліона свинопасів...

*

І день іде, і ніч іде.
І, голову схопивши в руки,
Дивуєшся, чому не йде
Апостол правди і науки?

*

Найбільш гірка отрута нашого морального буття – безнадійність...

*

...Хто матір забуває,
Того Бог карає,
Того діти цураються,
В хату не пускають.
Не так тії вороги,

Як добрїї люди –
І окрадуть жалкуючи,
Плачучи, осудять...

*

Для людини-матеріаліста, якому Бог відмовив у святому, радісному почутті розуміння його благодаті, його нетлінної краси, для такої напівлюдини будь-яка теорія прекрасного є не більше, ніж порожня балаканина.

*

Вільний художник настільки ж обмежений оточуючою його природою, наскільки природа обмежена своїми вічними, сталими законами.

*

Дружба без достатніх доказів – порожнє, лукаве слово.

*

Як швидко і гаряче виконується наказ арештувати, так, навпаки, в'яло і холодно виконується наказ звільнити.

*

Світ, бачся, широкий,
Та нема де прихилитись
В світі самотнім.

*

Блаженний муж на лукаву
Не вступає раду...

*

Високі ті могили, де лягло спочити козацьке біле тіло, в китайку повите.

*

Погано дуже, страх погано!
В оцій пустині пропадають.
А ще поганше на Україні
Дивитись, плакати – і мовчать.

*

Історія мого життя складає частину історії моєї Батьківщини.

*

Наш-бо селянин, двигавши на собі почесний тягар вікових національних обов'язків і будучи фактично спадкоємцем періодично відмираючої шляхти, – є, може, найбільшим аристократом серед селянства Європи.

*

Нема на світі України,
Немає другого Дніпра,
А ви претесе на чужину
Шукати доброго добра.

*

Учітесе, брати мої,
Думайте, читайте,
І чужому навчаєтесе,
Й свого не цураєтесе.

*

Огонь запеклих не пече.

*

В своїй хаті – своя правда,
І сила, і воля.

*

Караюсь, мучуся... але не каюсь!

*

Наша дума, наша пісня
Не вмере, не загине...

*

Все гине, –
Слава не поляже...

*

Нема раю на всій землі,
Та нема й на небі.

*

Люде б сонце заступили,
Якби мали силу...

*

Не накличу собі долі,
Коли так не маю.

*

Якби ви вчилися так, як треба,
То й мудрость би була своя.

*

Тече вода і на гору
Багатому в хату.
А вбогому в яру треба
Криницю копати.

*

Страшно впасти у кайдани,
Умирать в неволі,
А ще гірше – спати, спати,
І спати на волі...

*

У всякого своє лихо...

*

Без ворогів можна в світі
Як-небудь прожити.

*

Не гріє сонце на чужині...

*

Невесело на світі жить,
Коли нема кого любить.

*

...Де нема святої волі,
Не буде там добра ніколи.

*

Без правди горе!

*

На чужині не ті люде, –
Тяжко з ними жити!
Ні з ким буде поплакати,
Ні поговорити.

*

Єсть на світі доля,
А хто її знає?
Єсть на світі воля,
А хто її має?

*

Тоді я веселий,
Тоді я багатий,
Як буде серденько
По волі гуляти!

*

На нашій – не своїй землі.

*

Сиротині сонце світить,
Світить, та не гріє...
І на Україні
Я сирота, мій голубе,
Як і на чужині.

*

Серце не дитина, його галушкою не нагодуєш.

*

Гроші душу холодять.

*

Чи буде правда меж людьми?
Повинна бути, бо сонце стане
І оскверненну землю спалить.

*

Думи мої, думи мої! Лихо мені з вами!..
В неволі тяжко, хоча й волі,
Сказати по правді, не було.

*

Слава – заповідь моя.

*

Щоб збудить
Хиренну волю, треба миром,
Громадою обух сталить;
Та добре вигострить сокиру –
Та й заходиться вже будить.

*

За святую правду-волю
Розбойник не стане...

*

О люде! Люде-небораки!
Нащо здалися вам царі?
Нащо здалися вам псарі?
Ви ж таки люде, не собаки!

*

Я так її, я так люблю
Мою Україну убогу,
Що проклену святого Бога,
За неї душу погублю!

*

Не вмирає душа наша, не вмирає воля.

*

Ну що б, здавалося, слова...
Слова та голос – більш нічого.
А серце б'ється, ожива,
Як їх почує!..

Володимир ЯВОРІВСЬКИЙ

Письменник, політичний діяч; р. н. 1942

Насолоджуємося свободою слова. А діла?

*

Нашу націю кілька століть перевертали з ніг на голову, тому серед нас так багато перевертнів.

*

Я постаршав ще на одну істину.

*

Душа прагне зрозуміти, чому їй дісталось саме це тіло.

*

Ми мусили співати, щоб вороги не чули, як стогне і плаче решта нашого народу.

*

Українська гласність: гомоніть, гомоніть собі, воно мені не заважає.

*

Слава не лише Україні! Слава тим, хто не зневірився в її майбутньому!

*

Сьогоднішня Україна: крик душі і мовчання розуму.

*

Коли б коса на камінь не натрапила, камінь завжди готовий до цього.

*

Лише перед в'язнем тюремник почуває себе вільним.

*

Пішли в народ, повернемося після смерті.

*

“Камо грядеші?” Та не панікуйте, ми нікуди не йдемо. Чекаємо манни небесної.

*

Тіньова економіка в Україні обслуговується тіньовою політикою серед білого дня.

*

Сама свобода нікому нічого не дає. Це лише стан душі людини, який дає можливість домогтися навіть неможливого.

*

За такого півня деякі непоказні курочки готові нести писанки.

*

Жити-то можна, але проблема в тому, щоб вчасно померти.

*

Ми вже не раз відроджувалися. Щоб катам було видніше, кого відстрілювати насамперед.

*

Хрести на могилах – як знаки додавання між минулим і майбутнім.

Іларіон ЯРОШЕВИЦЬКИЙ

Поет ? – 1704

Часто оплакуємо те, з чого сміялись раніш.

*

Горе прийде, як любов у кригу замерзне тверду.

*

Слізка сильніше одна діє, ніж цілий потік.

*

Чи ж це любов, як не є гідна любові вона?

*

Світла бажав я тоді лиш, коли про шляхи свої думав.

*

Не зможеш здолати

*

Сильну у світі любов: все подолає вона.

*

Серця твердого ніяк взяти не може вогонь.

*

Вільний од злочину, я і від кайданів звільнюся.

*

Наше життя між людей стало звірине давно.

*

Завжди звірине життя звірами робить людей.

*

То невелика печаль: втратити чемні слова.

*

Шкоду приносить любов, що про ненависть казать!

Євген ЯЩЕНКО

Інженер; р. н. 1937

Здатність шанувати – ознака еліти.

*

Життя вільних громадян у вільній країні примушує їх бути рабами обов'язку.

*

Для дурнів не існує незрозумілих речей.

*

Еволюція не може йти швидше за зміну поколінь.

*

Окрасою речення є думка.

*

Вчасна похвала творить долю.

*

Що зненавиділи у дитинстві – ненавидіти будете все життя.

*

Вміння ловити людей на брехні ще не говорить про любов до правди.

*

Земля має належати тим, хто любить її.

*

Підвищення культурного рівня населення на сантиметр піднімає добробут суспільства на метр.

*

Не стане благородних, то не буде нічого.

*

Страх самоти створює натовп, а натовп навіює жах.

*

Туга за минулими перемогами свідчить про сучасний розгром.

*

Ухиляючись від боротьби за існування, людина ставить на собі хрест.

*

Не перетворитися на раба аудиторії – ось про що забувають наші улюблені оратори.

*

Земля і зброя дають волю.

*

Я на все здатний, але мушу робити тільки те, що вмію робити тільки я.

*

Невисловлені думки отруйні.

*

Час – ворог кожного, хто не вміє з нього користатись.

*

Вічна проблема розумного – не пошитися в дурні.

*

Здатність міняти погляд дає змогу розширювати світогляд.

*

Все залежить від того, наскільки вдалою є традиція.

*

Сім смертних гріхів: заздрість, ледарство, скнарість, ненажерливість, гнів, хтивість і пиха – виявилися головними правами людини.

*

Коли слово наповнюється бажаним змістом, воно стає вагомим.

*

Нагадування про вічне привчають цінувати скороминуще.

*

Брехуни знають правду.

*

Знудьгована людина і смерть швидко знаходять одна одну.

*

Дотримай слова, і світ впаде до твоїх ніг, як стиглий плід.

*

Вміння заощаджувати мудрість – наймудріше вміння.

*

Конкурентноспроможність – це питання моралі.

*

До могили потрапляє все, а в першу чергу – невисловлені думки.

*

Загибель – це привілей.

*

Герої гинуть, а не гниють.

*

Найстрашніші вирoki постановляють не судді, а сусіди.

*

Невпинно вивчай ворога, і паніка охопить його.

*

Хіба можна вилікувати націю, коли історію її хвороби не вивчено?

*

Втомлений вбивствами не стоятиме в черзі по нагороді.

*

Коли людину позбавляють права на місце у потойбічному світі, вона перетворює цей світ на пекло.

*

Всі спроби вижити ціною зради істини переходять у самознищення.

*

Переконання – це перевдягнені інтереси.

*

Про найважливіші речі розмовляють у вузькому колі. Це і є доказом існування всесвітньої змови.

*

Що пізніше визнають нас, то довше пам'ятатимуть.

*

Свята показують трудівникові, який жах – безробіття.

*

Не можна сказати правду про життя, не втративши добрих стосунків із ним.

*

Визнати талант іншої людини – це все одно, що поділитися часточкою власного безсмертя.

*

Праведному помирати легко, а неправедному – бажано.

*

Характеристика – це вже вирок.

*

Зробитися хоробрим і жорстоким – означає підкоритись природі та її законам.

*

Якщо не стане загрози війни, люди збожеволіють від миру.

*

На вищому ступені індивідуальної свободи людина сама ставить завдання перед собою.

*

Відштовхнути шляхетне створіння – ще гірше, ніж накласти на себе руки.

*

Знайти себе – це означає знайти діло, для якого ти народився.

*

Опікування власним добрим іменем свідчить про повагу до людей.

*

Розум потворних здається сумнівним, зате краса замінює розум гарним.

*

Страх смерті є узагальнювальним виявом страху перед істиною.

*

Думка про смерть відганяє нудьгу.

*

Мистецтво – це пам'ять про життя.

Зміст

Леонід Кравчук. **Скарби національної культури**

Зустріч, яка запам'ятається

Вадим Скуратівський. **Афоризм - колись і сьогодні**

Антонич Богдан-Ігор (1909 – 1937), поет, прозаїк

Арсенич Дмитро (р. н. 1938), літератор

Боднар Флоріан (р. н. 1942), літератор

Боровиковський Левко (1806 – 1889), байкар, поет

Вассиян Юліан (1894 – 1953), публіцист, громадський діяч

Величковський Іван (бл. 1651 – 1701), поет, священик

Винниченко Володимир (1880 – 1951), письменник, політичний діяч

Вишенський Іван (між 1545-1550 – бл. 1620), письменник

Гальчевський Яків (1894 – 1943), військовий діяч, письменник

Глібов Леонід (1827 – 1883), байкар, поет-лірик

Гоголь Микола (1809 – 1852), письменник

Голобородько Володимир (р. н. 1940), літератор, журналіст

Горlach Степан (р. н. 1921), поет, громадський діяч

Грабовський Павло (1864 – 1902), поет, перекладач, громадський діяч

Грінченко Борис (1863 – 1910), письменник, лексикограф, громадський діяч

Державин Володимир (1899 – 1964), філософ, перекладач, літературознавець

Довгалецький Митрофан (XVIII ст.), поет, драматург

Довгович Василь (1783 – 1849), поет, філософ

Довженко Олександр (1894 – 1956), письменник, кінорежисер

Донцов Дмитро (1883 – 1973), публіцист, громадський діяч

Драч Іван (р. н. 1936), поет, державний і громадський діяч

Дудар Євген (р. н. 1933), письменник-сатирик

Жидята Лука (? – 1059), церковно-політичний діяч Київської Русі

Забужко Оксана (р. н. 1960), письменниця, літературознавець

Загребельний Павло (р. н. 1924), письменник

Заточник Данило (кінець XII – поч. XIII ст.), філософ, релігійний діяч

Захарченко Василь (р. н. 1936), письменник

Зиновіїв Климентій (? – 1701), поет, етнограф

Ільченко Олександр (1909 – 1994), письменник

Канівець Володимир (р. н. 1923), письменник

Климовський Семен (? – бл. 1730), поет

Коваль Андрій (р. н. 1956), історик, громадський діяч

Коваль Роман (р. н. 1959), письменник, громадський діяч

Козачинський Михайло (1699 – 1755), поет, педагог

Колодзінський Михайло (1902 – 1939), військовий діяч, публіцист

Кониський Георгій (1717 – 1795), філософ, письменник

Корчинський Дмитро (р. н. 1964), політичний діяч, поет

Костенко Ліна (р. н. 1930), поетеса, громадський діяч

Котляревський Іван (1769 – 1838), поет, драматург, громадський діяч

Крижанівський Андрій (1936 – 1989), літератор

Куліш Микола (1892 – 1937), драматург

Куліш Пантелеймон (1819 – 1897), письменник, громадський діяч

Левицький Микола (р. н. 1946), інженер

Липа Юрій (1900 – 1944), письменник, історіософ, лікар

Липинський В'ячеслав (1882 – 1931), філософ, історик, дипломат

Лісовий Василь (р. н. 1937), філософ, громадський діяч

Мазепа Іван (1639 – 1709), Гетьман України, поет

Максимович Іван (1651 – 1715), поет, релігійний діяч

Маланюк Євген (1897 – 1968), поет, літературознавець

Меліхов Юрій (р. н. 1951), літератор

Мирний Панас (1849 – 1920), письменник, громадський діяч

Мирон-“Орлик” Дмитро (1911 – 1942), громадський і військовий діяч, публіцист

Михальченко Микола (р. н. 1942), філософ, громадський діяч

Міхновський Микола (1873 – 1924), адвокат, публіцист, громадський і військовий діяч

Могила Петро (1596 – 1647), релігійний і громадський діяч, письменник

Мовчан Павло (р. н. 1939), поет, державний і громадський діяч, народний депутат України

Мономах Володимир (1053 – 1125), Великий князь Київський, письменник

Мороз Валентин (р. н. 1936), історик, громадський діяч

Мушкетик Юрій (р. н. 1929), письменник, громадський діяч

Нестор Літописець (бл. 1056 – після 1113), ієродиякон Києво-Печерського монастиря, митрополит

Олійник Борис (р. н. 1935), поет, державний і громадський діяч, народний депутат України

Ольжич Олег (1907 – 1944), поет, археолог, громадський діяч

Орлик Пилип (1672 – 1742), Гетьман України в екзилі, письменник, поет

Орновський Іван (бл. 1651 – після 1705), поет

Перлюк Олександр (р. н. 1959), літератор, журналіст

Петлюра Симон (1877 – 1926), Головний Отаман Армії УНР, публіцист

Печерський Феодосій (? – 1074), релігійний діяч Київської Русі

Полотай Микола (1909 – 1987), письменник

Прокопович Феофан (1681 – 1736), філософ, поет

Радіонов Віктор (р. н. 1966), публіцист, громадський діяч

Рибников Юрій (р. н. 1943), літератор

Рильський Максим (1895 – 1964), поет, перекладач, мистецтвознавець

Рудий Данило (1926 – 1983), літератор, економіст

Сакович Касіян (бл. 1578 – 1647), поет, філософ

Святослав I Хоробрий (? – 972), Великий князь Київський

Силенко Лев (р. н. 1921), філософ, релігійний діяч

Симоненко Василь (1935 – 1963), поет

Сковорода Григорій (1722 – 1794), філософ, поет

Смотрицький Мелетій (бл. 1578 – 1633), поет, церковний діяч

Старицький Михайло (1840 – 1904), письменник, драматург, громадський і театральний діяч

Стус Василь (1938 – 1985), поет, громадський діяч

Сухомлин Олександр (1955 – 1997), робітник

Сухомлинський Василь (1918 – 1970), педагог, письменник

Сухоруков Леонід (р. н. 1945), журналіст

Теліга Олена (1906 – 1942), поетеса, громадський діяч

Тичина Павло (1891 – 1967), поет

Туптало Данило (1651 – 1709), поет, релігійний діяч

Туровський Кирило (? – 1182), письменник

Тютюнник Григій (1931 – 1980), письменник

Українка Леся (1871 – 1913), поетеса, драматург, громадський діяч

Ушинський Костянтин (1824 – 1871), педагог

Франко Іван (1856 – 1916), поет, письменник, громадський діяч

Хамітов Назип (р. н. 1963), філософ, письменник

Хмельницький Богдан (1595 – 1657), Гетьман України

Чемерис Валентин (р. н. 1936), письменник, журналіст

Черняк Володимир (р. н. 1941), економіст, державний і громадський діяч, народний депутат України

Шевченко Тарас (1814 – 1861), Пророк України

Яворівський Володимир (р. н. 1942), письменник, громадський діяч

Ярошевицький Іларіон (? – 1704), поет

Ященко Євген (р. н. 1937), інженер